

Kate DiCamillo

Chuyện Despereaux

Bút Chì minh họa

nhà nam

NHÀ XUẤT BẢN HỘI NHÀ VĂN

Câu chuyện về một chú chuột nhắt,

một nàng công chúa,

một ít xúp và một ổ ng chi.

CUỐN MỘT

Một chú chuột nhắt ra đời

Chương Một

Đứa cuối cùng

CÂU CHUYỆN NÀY BẮT ĐẦU trong những bức tường của một tòa lâu đài, với sự ra đời của một chú chuột nhắt. Một chú chuột bé con. Đứa con cuối cùng của bố mẹ chuột và cũng là đứa duy nhất sống sót trong số anh chị em đồng lứa.

“Con của tôi đâu rồi?” bà mẹ chuột đã kiệt sức sau con vượt cạn gắng hỏi. “Cho tôi ngắm các con của tôi nào.”

Cha chuột nâng bé chuột duy nhất lên thật cao.

“Chỉ có mỗi đứa này thôi,” ông nói. “Những đứa khác đã chết rồi.”

“*Mon Dieu* (1), chỉ có mỗi mình nó thôi ư?”

“Chỉ một thôi. Bà sẽ đặt tên cho nó chứ?”

“Tất cả những thứ đó chẳng nghĩa lý gì nữa,” mẹ chuột nói. Bà thở dài. “Thật đáng buồn. Thật đáng thất vọng.” Bà là một con

chuột gỗ c Pháp đã chu du tới đây từ rất lâu rồi, trong hành lý của một nhà ngoại giao Pháp khi sang viếng thăm. “Thật vọng” là một trong những từ yêu thích của bà. Bà dùng nó thường xuyên.

“Bà sẽ đặt tên cho nó chứ?” cha chuột nhấc lại.

“Tôi có đặt tên cho nó không à? Đặt tên à? Tất nhiên rồi, tôi sẽ đặt tên cho nó, nhưng rồi nó cũng sẽ chết như những đứa khác mà thôi. Ôi, đáng buồn làm sao. Ôi, thật là bi kịch.”

Mẹ chuột giờ che khăn tay ngang mũi rồi vẫy vẫy trước mặt. Bà xì mũi. “Tôi sẽ đặt tên cho nó. Phải. Tôi sẽ đặt tên con chuột này là Despereaux, vì tất cả những đau buồn, vì mọi điều thất vọng ở nơi này. Nào, cái gương của tôi đâu rồi?”

Chờng bà đưa cho bà một mẫu gương vỡ. Mẹ chuột, tên là Antoinette, nhìn vào ảnh phản chiếu của mình mà thảng thốt. “Toulèse,” bà gọi một đứa con trai, “mang túi trang điểm lại đây cho mẹ. Mắt mẹ kinh quá.”

Trong khi Antoinette tỉa tóc trang điểm mắt thì cha chuột đặt Despereaux xuống một chiếc giường làm bằng những mẫu chăn vụn. Mặt trời tháng Tư, yếu ớt nhưng quả quyết, rọi qua cửa sổ lâu đài rồi từ đây co mình lại để lọt qua được cái lỗ nhỏ trên tường và đặt một ngón tay vàng lên mình chú chuột con.

Những đứa chuột con lớn hơn xúm lại ngắm soi Despereaux.

“Tai nó to quá,” chị gái Merlot của chú nói. “Đây là đôi tai to nhất tao từng thấy.”

“Nhìn kìa,” anh trai tên Furlough nói, “mắt nó mở kìa. Cha ơi, mắt nó mở. Chúng không mở mới phải chứ.”

Đúng vậy. Mắt Despereaux không mở mới phải. Nhưng chúng đã mở rồi. Chú đang chăm chăm nhìn ánh mặt trời phản chiếu từ chiếc gương của mẹ. Ánh sáng tỏa trên trần nhà rục rờ hình ô van, và chú mỉm cười trước cảnh tượng ấy.

“Có gì đó không ổn với thằng bé này,” cha chuột nói. “Hãy để nó yên.”

Các anh chị của Despereaux lùi ra xa chú chuột mới sinh.

“Đây là đứa cuối cùng đây,” Antoinette tuyên bố từ giường mình. “Tôi sẽ không sinh thêm nữa. Chúng toàn là những nỗi thất vọng thôi. Chúng ảnh hưởng đến nhan sắc của tôi. Chúng hủy hoại vẻ đẹp của tôi. Đây là đứa cuối cùng. Không thêm đứa nào nữa.”

“Đứa cuối cùng,” cha chuột nói. “Và rồi nó cũng sẽ chết sớm thôi. Nó không thể sống được. Hai mắt nó cứ thao láo ra thế kia cơ mà.”

Nhưng, hồi độc giả, chú đã sống.

Và đây là câu chuyện của chú.

Chương Hai

Một nỗi thất vọng thực sự

DESPEREAUX TILLING ĐÃ SỐNG.

Nhưng sự hiện diện của chú là ngọn nguồn của rất nhiều suy đoán trong cộng đồng chuột nhắt.

“Nó là con chuột bé nhất ta từng thấy,” cô Florence của chú nói. “Thật nực cười. Chưa từng có con chuột nào mà lại bé quá thế này. Thậm chí có là chuột nhà Tilling đi nữa.” Cô nhìn Despereaux, mắt nheo nheo, như thể cô chờ đợi chú sẽ biếu mất hoàn toàn. “Chưa từng có con chuột nào,” cô lại nói. “Chưa từng.”

Despereaux, cái đuôi quăn quanh chân, nhìn lại cô chằm chằm.

“Hai cái tai nó cũng to nữa này,” bác Alfred quan sát. “Trông chúng giống tai lừa hơn, nếu mọi người muốn biết ý kiến của tôi.”

“Đấy là hai cái tai to kỳ dị,” cô Florence nói.

Despereaux vẫy vẫy tai.

Cô Florence của chú hoàng hốt.

“Họ bảo nó sinh ra là hai mắt mở thao láo đấ’y,” bác Alfred thì thào.

Despereaux nhìn bác chắ m chắ m.

“Không thể thể’ được,” cô Florence nói. “Chưa từng có con chuột nào, dù có bé tí xíu hay là có tai to kỳ dị đế’ n mức nào đi nữa, lại sinh ra với hai mắt mở. Chuyện đấ’y không thể được.”

“Cha nó, Lester â’y, nói là nó không ôn,” bác Alfred nói.

Despereaux hắ t xì.

Chú chẳng nói một lời nào để bảo vệ mình cả. Làm thế’ nào được chứ? Tấ t cả những điề u cô và bác chú nói điề u đúng. Đúng là chú bé nhỏ đế’ n mức buồn cười. Hai tai chú thì đúng là to một cách kỳ dị. Chú được sinh ra đúng là với hai mắt mở to. Và chú lại ó m yế u.

Chú ho và hắ t xì thường xuyên đé n nỏi chú luôn câ m một chiế c khăn tay. Chú hay nóng đầ u. Chú ngắ t xỉu trước mỗi tiế ng động mạnh. Đáng báo động hơn cả là chú chẳng tỏ vẻ thích thú gì đố i với những thứ mà một con chuột lẽ ra phải thích thú.

Chú không nghĩ về thức ăn từng phút từng giây. Chú không mãi kiế m tìm vụn bánh. Trong khi các anh chị to lớn của chú ăn uố ng, thì Despereaux đứng đố , cái đầ u nghiêng nghiêng, im lìm.

“Anh có nghe thắ y cái tiế ng động ngọt ngào đầ y không?” chú nỏi.

“Tao nghe thắ y tiế ng vụn bánh rơi khỏi mề m người ta và đập xuố ng sàn nhà,” anh Toulèse của chú nỏi. “Đầ y là cái tao nghe đượ c.”

“Không...,” Despereaux nỏi. “Là cái khác cơ. Nó giồ ng như là... ừm... mật ong.”

“Có thể tai mà y to thật đầ y,” Toulèse nỏi, “nhưng tai mà y không nố i đúng với óc mà y. Người ta không nghe mật ong. Người ta ngửi mật ong. Khi nào có mật để mà ngửi ấ y. Mà lúc này thì chẳng có đầ u.”

“Này con!” cha Despereaux gắ t lên. “Nhanh cái chân lên. Đừng có mơ mộng trời mây nữa mà đi kiế m vụn bánh đi.”

“Mẹ xin con,” mẹ chú nỏi, “đi tìm lắ y vụn bánh đi. Ăn đi để cho mẹ con vui nào. Con đúng là con chuột còi cọc quá. Con là nỏi thắ t vọng của mẹ con đầ y.”

“Con xin lỗi,” Despereaux nỏi. Chú cúi đầ u xuố ng và đánh hơi sàn lâu đài.

Nhưng, hơi độc giả, chú không ngửi gì cả.

Chú đang lắng nghe, bằng đôi tai to, cái âm thanh ngọt ngào mà dường như không một con chuột nào khác nghe được.

Chương Ba

Ngày xưa ngày xưa

CÁC ANH CHỊ CỦA DESPEREAUX cố gắng đào tạo chú mọi kiểu cách để trở thành một con chuột nhắt. Anh Furlough dẫn chú đi dạo một vòng quanh lâu đài để diễn giải về nghệ thuật di chuyển.

“Phải di chuyển hết bên này sang bên kia,” Furlough vừa hướng dẫn, vừa lèn chạy trên nền lâu đài phủ sáp. “Luôn luôn nhìn qua vai mình, đầu tiên là sang phải, rồi sang trái. Không được dừng lại vì bất cứ chuyện gì.”

Nhưng Despereaux không nghe Furlough nói. Chú đang chăm chú nhìn ánh sáng rót vào qua những khung cửa sổ kính khắc màu của lâu đài. Chú đứng trên hai chân sau, giữ chặt khăn tay vào ngực mình rồi cứ nhìn lên cao, cao, cao mãi ánh sáng huy hoàng trên kia.

“Furlough,” chú nói, “cái gì thế này? Những màu này là gì? Có phải mình đang ở thiên đường không?”

“Giời ôi!” Furlough hét lên từ một góc xa. “Đừng có đứng giữa phòng mà nói chuyện thiên đường. Nhanh chân lên! Mà là chuột, không phải người. Mà phải chạy hô i lên.”

“Gì cơ?” Despereaux nói, vẫn mãi ngắm nghía luông ánh sáng.

Nhưng Furlough thì đã đi rồi.

Nó, như một con chuột nhắt thứ thiệt, đã biến mất trong một cái lỗ ở chân tường.

Chị Merlot của Despereaux đưa chú đến thư viện của lâu đài, nơi ánh sáng đổ vào qua những khung cửa sổ cao và đậu trên nền nhà những đốm vàng tươi.

“Đây,” Merlot nói, “theo tao, nhóc con, tao sẽ chỉ cho chú em những điểm quan trọng về nhám giấy.”

Merlot phóng lên một cái ghế rồi từ đó nhảy lên cái bàn có một quyển sách lớn đang mở sẵn.

“Lời này, nhóc con,” nó vừa nói vừa bò lên những trang sách.

Và Despereaux bám theo chị từ ghế, lên bàn, lên trang sách.

“Nào,” Merlot nói. “Cái keo dính, ở đây này, ngon lắm đấy, còn các cạnh giấy thì giòn tan, cũng ngon tuyệt.” Nó gặm ngay một cạnh của trang giấy và quay sang nhìn Despereaux.

“Nhóc con thử đi,” nó nói. “Đầu tiên là vị hăng của keo và sau đó là cái giòn tan của giấy. Còn những đường loằng ngoằng này nữa. Thơm ngon lắm nhé.”

Despereaux nhìn xuống quyển sách, và có điều gì đó khác thường đã xảy ra. Những ký hiệu trên các trang giấy, những đường “loằng ngoằng” như Merlot đã gọi ấy, tự sắp thành các hình. Các hình ấy lại tự sắp thành các từ, và các từ ấy đọc lên thành một cụm từ kỳ diệu: *Ngày xưa ngày xưa*.

“Ngày xưa ngày xưa,” Despereaux thì thào.

“Gì cơ?” Merlot hỏi.

“Không có gì.”

“Ăn đi,” Merlot nói.

“Em không thể ăn được,” Despereaux nói, lùi xa khỏi cuốn sách.

“Tại sao?”

“Ừm,” Despereaux nói. “Như thế sẽ làm hỏng câu chuyện mà.”

“Câu chuyện? Câu chuyện nào?” Merlot nhìn chú chằm chằm. Một mẫu giấy đựng đưa trên đầu một trong những sợi râu cáu kính của nó. “Đúng như cha đã nói khi mày mới sinh ra. Có gì đó không ổn với mày.” Nó quay người phóng ra khỏi thư viện để về kể với cha mẹ nỗi thất vọng mới nhất này.

Despereaux chờ đến khi chị đi hẳn, rồi chú tiến đến, đưa một chân ra, chạm vào những từ đáng yêu kia. *Ngày xưa ngày xưa.*

Chú rùng mình. Chú hắt hơi. Chú xì mũi vào chiếc khăn tay.

“Ngày xưa ngày xưa,” chú nói to lên, ngâm nga thưởng thức âm thanh của nó. Và rồi, lần theo từng từ một bản bàn chân mình, chú đọc câu chuyện về một nàng công chúa xinh đẹp và người hiệp sĩ dũng cảm đã phục tùng và tôn kính nàng.

Despereaux chưa biết điều này, nhưng chính chú, rất sớm thôi, sẽ cần phải dũng cảm.

Tôi đã nói đến chuyện bên dưới tòa lâu đài có một ngục tối hay chưa nhỉ? Trong ngục ấy có chuột cống. Lũ chuột cống to tướng. Lũ chuột cống xấu tính.

Despereaux được định mệnh an bài sẽ phải gặp lũ chuột cống ấy.

Hỡi độc giả, người phải biết rằng một số phận đầy thú vị (có khi đáng đến chuột cống, có khi không) đang chờ đợi gần

như tất cả những kẻ, dù là chuột hay là người, không chịu tuân theo
lẽ thường.

Chương Bốn

Hạt Đậu xuất hiện

CÁC ANH CHỊ CỦA DESPEREAUX nhanh chóng từ bỏ cái nhiệm vụ chẳng béo bở gì là huấn luyện chú theo kiểu cách trở thành một con chuột.

Và thế là Despereaux được tự do.

Chú tiêu tống những ngày dài theo cách mà chú muống: Chú lang thang qua những căn phòng lâu đài, mơ màng ngắm luống sáng chảy vào qua các khung cửa sổ kính màu. Chú đến thư viện và đọc đi đọc lại câu chuyện về công chúa xinh đẹp và người hiệp sĩ đã giải thoát cho nàng. Và cuối cùng, chú cũng phát hiện ra nguống gốc của thứ âm thanh ngọt ngào như mật kia.

Âm thanh ấy chính là âm nhạc.

Âm thanh ấy là vua Phillip chơi đàn ghi ta và hát cho con gái của mình, nàng công chúa Hạt Đậu, vào mỗi tối trước khi nàng ngủ.

Giấu mình trong một cái lỗ trên bức tường phòng ngủ công chúa, chú chuột nhắt lắng nghe bảống cả trái tim mình. Âm nhạc của nhà vua khiến tâm hồn Despereaux lớn bổng và sáng bừng lên bên trong chú.

“Ôi,” chú thốt lên, “nghe như là thiên đường vậy. Và thơm như là mật ong ấy.”

Chú chìa tai trái ra khỏi cái lỗ trên tường để có thể nghe nhạc rõ hơn, và rồi chú chìa nốt cả tai phải ra để nghe được rõ hơn nữa. Và cũng chẳng phải đợi lâu cho tới lúc một chân chú theo cái đà đưa

ra, rồi một chân nữa, và rồi, dù Despereaux không hề chú ý, toàn bộ thân người chú đều đã lộ ra, tất cả nằm trong nỗ lực tối gần âm nhạc hơn nữa.

Lúc này đây, tuy Despereaux không chịu nhập tâm nhiều cách cư xử bình thường của loài chuột nhắt, song chú lại trung thành với một trong những quy tắc cơ bản và tối thiểu trong mọi luật lệ của loài chuột nhắt: Không bao giờ, trong bất kỳ hoàn cảnh nào, được để lộ mình ra trước con người.

Nhưng... âm nhạc, âm nhạc. Âm nhạc đã khiến chú bối rối và hành xử trái với chút bản năng của loài chuột nhắt mà chú có được, và vì thế chú đã để lộ bản thân mình; và chẳng mất bao lâu, chú đã bị nàng công chúa Hạt Đậu bắt tinh theo dõi.

“Ôi, cha ơi,” nàng nói, “nhìn kia, một con chuột nhắt.”

Nhà vua ngừng hát. Ông nheo mắt. Nhà vua bị cận thị; nghĩa là, cái gì không ở ngay trước mắt mình thì ông sẽ khó mà nhìn thấy được.

“Ở đâu?” nhà vua hỏi.

“Kia kia,” công chúa Hạt Đậu nói. Nàng chỉ.

“Đó, Hạt Đậu yêu của ta, là một con bọ, không phải chuột nhắt. Nó bé lắm, không thể là chuột nhắt được.”

“Không, không, nó là chuột nhắt mà.”

“Là bọ,” nhà vua nói, ngài luôn muông mình đúng.

“Là *chuột nhắt*,” Hạt Đậu nói, biết chắc là mình đúng.

Về phần Despereaux, chú bắt đầu nhận ra mình đã gây ra một lỗi lầm khủng khiếp. Chú run rẩy. Chú lẩy bẩy. Chú há t xì hơi. Chú đã nghĩ đến chuyện ngất xỉu.

“Nó đang sợ,” Hạt Đậu nói. “Kìa, nó sợ đến mức run lên áy. Con nghĩ nó đang nghe nhạc đấy. Cha, cha chơi cái gì đi.”

“Một nhà vua mà đi chơi nhạc cho một con *bọ* áy à?” Vua Phillip nhăn trán lại. “Như thế có hợp lẽ hay không con gái? Thế giới lại chẳng trở thành sai lầm, đảo lộn khi một ông vua lại chơi nhạc cho một con *bọ* nghe hay sao?”

“Cha, con nói rồi mà, nó là con *chuột nhắt*,” Hạt Đậu nói. “Đi mà?”

“Ồ, thôi được, nếu như điều đó làm con vui. Ta, nhà vua, sẽ chơi nhạc cho một con *bọ*.”

“Con *chuột nhắt*,” Hạt Đậu sửa lại.

Nhà vua chinh lại chiếc vương miện bằng vàng nặng trĩu của mình. Ông hắt giọng. Ông lướt ngón tay trên dây đàn ghi ta và bắt đầu hát bài hát về một cảm xúc mơ màng lãng mạn. Bài hát ngọt ngào như thể ánh sáng bừng chiếu qua các khung cửa sổ kính màu, cuốn hút như thể câu chuyện trong một cuốn sách.

Despereaux quên bém mọi sợ hãi. Chú chỉ muốn được nghe nhạc mà thôi.

Chú bò tới gần hơn rồi gần hơn nữa, cho tới khi, thừa độ giả, tới khi chú ngã ngay dưới chân nhà vua.

Chương Năm

Điều Furlough trông thấy

CÔNG CHÚA HẠT ĐẬU cúi xuống nhìn Despereaux. Nàng mỉm cười với chú. Và trong khi cha nàng chơi một bài hát khác, bài hát về hoàng hôn rơi phủ trên những bức tường khu vườn thiu ngủ, thì công chúa vươn tay ra chạm vào đỉnh đầu chú chuột nhắt.

Despereaux ngược nhìn nàng đầy kinh ngạc. Hạt Đậu, chú khẳng định, trông y như công chúa xinh đẹp trong cuốn sách thư viện vậy. Công chúa mỉm cười với Despereaux lần nữa, và lần này, Despereaux cười lại. Và rồi, một điều không thể tưởng tượng nổi đã xảy ra: Chú chuột nhắt đã phải lòng.

Độc giả, có lẽ người sẽ hỏi thế này; mà thật ra, người phải hỏi câu này mới đúng: Chuyện một con chuột nhắt bé tí, ốm yếu, tai to đùng phải lòng một công chúa người xinh đẹp tên là Hạt Đậu chẳng phải là nực cười hay sao?

Câu trả lời là... có. Tất nhiên rồi, thật là buồn cười.

Tình yêu rất buồn cười.

Nhưng tình yêu còn tuyệt vời. Và còn mạnh mẽ nữa. Và tình yêu của Despereaux dành cho công chúa Hạt Đậu sẽ tự chứng minh, qua thời gian, rằng nó có tất cả những điều ấy: đầy sức mạnh, tuyệt vời, và buồn cười.

“Cậu thật đáng yêu,” công chúa nói với Despereaux. “Cậu thật bé quá đi.”

Khi Despereaux đang ngược nhìn nàng đã y âu yếm, thì Furlough tình cờ phóng ngang qua phòng công chúa, quay đầu từ trái sang phải, từ phải sang trái, cứ thế mãi.

“Giời ôi!” Furlough thốt lên. Nó dừng lại. Nó nhìn chằm chằm vào phòng công chúa. Những sợi râu của nó thẳng cứng như dây cung.

Điều mà Furlough trông thấy là Despereaux đang ngò ì ngay dưới chân nhà vua. Điều mà Furlough trông thấy là công chúa đang chạm vào đỉnh đầu em trai nó.

“Giời ôi!” Furlough kêu lên lãn nã. “Ôi trời ôi! Nó điên rồi! Nó tiêu đời rồi!”

Và, thực hiện một loạt chạy kinh điển, Furlough phóng ngay đi kể với cha mình, Lester Tilling, cái tin tức khủng khiếp và khó tin về những gì nó vừa trông thấy.

Chương Sáu

Cái trống này

“NÓ KHÔNG THỂ, đơn giản là không thể nào là con trai ta được,” Lester nói. Ông tóm chặt lấy những sợi râu của mình bằng hai chân trước và lắc đầu hết bên này sang bên kia đầy thất vọng.

“Tất nhiên nó là con ông rồi,” Antoinette nói. “Ông bảo nó không phải con ông là có ý gì? Một câu nói thật buồn cười. Sao lúc nào ông cũng phải nói những câu buồn cười thế hả?”

“Chính bà,” Lester nói. “Đấy là lỗi của bà. Dòng máu Pháp trong nó đã khiến nó điên rồi.”

“*C'est moi*?” Antoinette nói. “*C'est moi*? Tại sao luôn luôn phải là tôi có lỗi chứ? Nếu như con trai ông là kẻ đáng thất vọng như thế, thì lỗi của ông cũng to bằng lỗi của tôi vậy.”

“Phải làm gì đó,” Lester nói. Ông kéo một sợi râu mạnh tới mức nó tuột ra. Ông vấy sợi râu trên đầu mình. Ông cầm nó chỉ vào vợ. “Nó sẽ khiến tất cả chúng ta tiêu đời,” ông hét lên, “ngồi dưới chân một ông vua người. Không thể tin được! Không thể nào tưởng tượng nổi!”

“Ôi, thật là bi kịch,” Antoinette nói. Bà giơ một chân trước ra và ngắm soi những chiếc móng đã sơn sửa của mình. “Nó là một con chuột nhắt bé tí. Nó gây hại được là bao chứ?”

“Nếu như có một điều mà tôi đã học được trong thế giới này,” Lester nói, “thì đó là chuột phải hành xử như là chuột, nếu không thì chắc chắn sẽ có rắc rối. Tôi sẽ kêu gọi một cuộc họp đặc biệt với

Hội Đò`ng Chuột. Chúng tôi sẽ cùng quyế`t định xem câ`n phải làm gì.”

“Ôi,” Antoinette nói, “ông với cái hội đò`ng chuột á`y. Theo tôi thì chỉ phí thời gian thôi.”

“Bà không hiểu hay sao?” Lester quát lên. “Nó phải bị trừng phạt. Nó phải bị đem ra trước tòa án.” Ông lao ngang qua bà và giậm dũ` bới tung một chò`ng giấ`y lộn, cho tới khi tìm thấ`y một cái đê` khâu với một mầu da căng qua chỗ` hở.

“Ôi, đừng,” Antoinette nói. Bà ôm lấ`y hai tai. “Không phải cái trồ`ng của hội đò`ng chuột chứ.”

“Phải đấ`y,” Lester nói, “cái trồ`ng á`y đấ`y.” Ông giơ nó lên thật cao, quá đầ`u mình, đầ`u tiên là về` hướng Bắ`c và hướng Nam, rồi về` hướng Đò`ng và hướng Tây. Ông hạ thấ`p mình xuố`ng, quay lưng về` phía vợ, nhắ`m mắ`t lại, hít một hơi thật sâu, và bắ`t đầ`u đánh cái trồ`ng chầ`m chậ`m, một phát dài bắ`ng đuôi, hai phát giật bắ`ng chân.

Bum. Chát-chát. Bum. Chát-chát. Bum. Chát-chát.

Giai điệu của tiế`ng trồ`ng là tín hiệu gọi các thành viên của Hội Đò`ng Chuột.

Bum. Chát-chát. Bum. Chát-chát. Bum.

Tiế`ng trồ`ng đánh lên báo cho họ biế`t rằ`ng một quyế`t định quan trọng câ`n được đưa ra, một quyế`t định sẽ ảnh hưởng tới sự an nguy và số`ng còn của toàn bộ cộng đò`ng chuột nhấ`t.

Bum. Chát-chát. Bum. Chát-chát.

Bum.

Chương Bảy

Chú chuột nhất đáng yêu

VÀ THÀNH VIÊN ĐƯỢC CHÚNG TA yêu thích nhất trong cộng đồng chuột nhất đang làm gì trong lúc tiếng trống của Hội Đồng Chuột vang vọng khắp những bức tường của lâu đài?

Hỡi độc giả, tôi phải nói ngay rằng Furlough đã không trông thấy điều tệ nhất. Despereaux ngò ì với công chúa và nhà vua lắng nghe hết bài hát này đến bài hát khác. Tới một lúc nọ, thật nhẹ nhàng, ôi thật êm ái, Hạt Đậu nâng chú chuột lên trong tay mình. Nàng khép chú lại trong lòng bàn tay và gãi gãi đôi tai to tướng của chú.

“Cậu có đôi tai thật dễ thương,” Hạt Đậu nói với chú. “Như là những mẫu nhung nhỏ ấy.”

Despereaux nghĩ chú có thể ngã t đi vì sung sướng khi được ai bảo đôi tai chú thật nhỏ bé và dễ thương. Chú tựa đuôi mình lên cổ tay Hạt Đậu cho vững và cảm nhận được mạch của công chúa, nhịp đập của trái tim nàng, và trái tim chú ngay lập tức bắt đúng nhịp tim nàng.

“Cha,” Hạt Đậu lên tiếng khi nhạc vừa dứt, “con sẽ giữ chú chuột này. Bọn con sẽ là những người bạn tốt.”

Nhà vua nhìn xuống Despereaux đang nắm gọn trong đôi tay con gái. Ông nheo mắt lại. “Một con chuột nhắt,” ông lầm bầm. “Đồ gặm nhấm.”

“Gì ạ?” Hạt Đậu nói.

“Bỏ nó xuống,” nhà vua ra lệnh.

“Không,” Hạt Đậu nói, nàng hoàn toàn không quen với việc bị sai bảo phải làm gì. “Ý con là, tại sao chứ?”

“Vì ta bảo con làm vậy.”

“Nhưng tại sao?” Hạt Đậu phản kháng.

“Vì đó là một con chuột nhắt.”

“Con biế t. Chính con nói với cha nó là chuột nhắ t mà.”

“Ta đã không suy nghĩ,” nhà vua nói.

“Nghĩ gì cơ?”

“Vê` mẹ con. Hoàng hậu.”

“Mẹ của con,” Hạt Đậu buồ n rầ u nói.

“Chuột nhắ t là lũ gặ m nhắ m,” nhà vua nói. Ông chỉnh lại vương miện. “Chúng có họ với... chuột cô ng. Con biế t là chúng ta nghĩ về` chuột cô ng thê` nào rồ i đầ y. Con biế t quá khú tồ i tằm của chúng ta với lũ chuột cô ng ra sao rồ i đầ y.”

Hạt Đậu rùng mình.

“Nhưng cha,” nàng nói, “nó không phải chuột cô ng. Mà là chuột nhắ t. Chúng khác nhau.”

“Hoàng gia,” nhà vua nói, “có rầ t nhiề u bỗ n phạt. Và một trong số` đó là không liên hệ mật thiế t với dù là họ hàng xa xôi của kẻ thù. Bỏ nó xuồ ng, Hạt Đậu.”

Công chúa đặt Despereaux xuồ ng.

“Con là cô bé ngoan,” nhà vua nói. Và rồ i ông nhìn Despereaux. “Đi đi,” ông nói.

Tuy nhiên, Despereaux không chịu đi. Chú ngô` i nhìn lên công chúa.

Nhà vua giậm chân. “Đi!” ông quát lên.

“Cha,” công chúa nói, “đừng mà, đừng ghét bỏ nó.” Và nàng bắ t đầ u khóc thút thít.

Despereaux, khi trông thấy nước mắt của nàng, liền phá bỏ cái quy tắc lớn lao và kinh điển cuối cùng của loài chuột. Chú cất tiếng nói. Với một con người.

“Đừng,” Despereaux nói, “đừng khóc.” Chú đưa chiếc khăn tay của mình về phía công chúa.

Hạt Đậu sụt sịt và nghiêng người xuống gần chú.

“*Không được nói chuyện với con bé!*” nhà vua gầm lên.

Despereaux đánh rơi chiếc khăn. Chú lùi xa khỏi nhà vua.

“Lũ gã nhảm không nói chuyện với các công chúa. Chúng ta sẽ không để thế giới này trở nên sai trái, hỗn loạn. Phải có quy tắc. Đi. Bién đi, trước khi đầu óc ta trở lại bình thường và ta cho người giết người.”

Nhà vua giậm chân lẫm lẫm nữa. Despereaux thấy đã đến lúc báo động khi có hấn một bàn chân to đến thế, đập xuống với một sức mạnh và sự tức giận lớn đến thế, lại đang ở rất gần cái đầu bé nhỏ của mình đến thế. Chú chạy nhanh về phía cái lỗ trên tường.

Nhưng chú quay lại trước khi chui hẳn vào trong đó. Chú quay lại và hét lên với công chúa. “Tên tôi là Despereaux!”

“Despereaux ư?” nàng nói.

“Tôi tôn kính nàng!” Despereaux hét lên.

“Tôi tôn kính nàng” là câu mà chàng hiệp sĩ đã nói với công chúa xinh đẹp trong câu chuyện Despereaux đọc mỗi ngày ở cuốn sách thư viện. Despereaux thường xuyên lầm nhảm câu nói ấy một mình, nhưng trước buổi tối nay, chú chưa bao giờ có cơ hội dùng đến nó khi nói chuyện với bất kỳ ai khác.

“Biết ngay khỏi đây!” nhà vua hét lên, giậm chân mạnh hơn và rõ ràng mạnh hơn nữa đến nỗi như thể cả lâu đài này, cái thế giới này, đang rung lên. “Lũ gã nhảm thì biết gì về sự tôn kính.”

Despereaux chạy vào cái lỗ và từ đó chú ngó ra nhìn công chúa. Nàng đã nhặt chiếc khăn tay của chú lên và nàng đang nhìn thẳng vào chú... nhìn thẳng, vào tâm hồn chú.

“Despereaux,” nàng nói. Chú thốt tên mình trên môi nàng.

“Tôi tôn kính nàng,” Despereaux thì thào. “Tôi tôn kính nàng.” Chú đặt một chân trước lên trái tim mình. Chú hạ mình thật thấp, đến mức những sợi râu của chú chạm xuống sàn.

Chú, chao ôi, là một con chuột nhắt đang say đắm trong tình yêu.

Chương Tám

Tổng cho bọn chuột cống

HỘI ĐỒNG CHUỘT, gồm mười ba ngài chuột cao quý và một ngài Chuột Đứng Đâu Vô Cùng Cao Quý, nhận lời kêu gọi từ chiếc trống của Lester và tụ họp trong một cái lỗ nhỏ bí mật dưới phòng ngự của vua Phillip. Mười bốn ngài chuột ngồi vòng quanh một mẫu gỗ đặt thẳng bằ ng trên những ống chỉ và lắng nghe trong kinh sợ khi cha của Despereaux kể lại chuyện Furlough đã nhìn thấy những gì.

“Ngay dưới chân nhà vua,” Lester nói.

“Ngón tay cô ta đặt trên đầu nó,” Lester nói.

“Nó nhìn lên cô ta, và... không hề sợ hãi.”

Những thành viên của Hội Đồng Chuột lắng nghe, mồm há hốc. Họ lắng nghe, những sợi râu rũ xuống và những đôi tai dựng thẳng đứng trên đầu. Họ lắng nghe trong nỗi choáng váng và giận dữ và hãi sợ.

Khi Lester kết thúc, một sự im lặng nổi theo, u ám và sâu thẳm.

“Có điều gì đó,” ngài Chuột Đứng Đâu Vô Cùng Cao Quý chậm rãi, “không ổn với con trai ông. Nó không được bình thường. Chuyện này đã vượt quá giới hạn những con só t, đôi tai to và sự còi cọc của nó. Nó thật đáng lo ngại. Hành xử của nó đang đe dọa tất cả chúng ta. Không thể tin tưởng loài người được. Chúng ta đã biết đây là một thực thể không thể nào chối cãi. Một con chuột đi kết giao với loài

người, một con chuột ngồ`i ngay dưới chân một con người, *một con chuột để cho một con người chạm vào mình*” - tới đây, toàn bộ Hội Đờ`ng Chuột chìm đi trong một cơn rùng mình kinh sợ tập thể - “thì không thể nào tin tưởng được. Đó là quy tắ`c của thể` giới, thể` giới của chúng ta.

“Hỡi các bạn chuột, niê`m mong mỗi cô`n cào nhắ`t của ta là Despereaux chưa lên tiế`ng với những người này. Nhưng rõ ràng là chúng ta chẳng thể kỳ vọng điề`u đó. Và đây là lúc để hành động, không phải để suy đoán.”

Lester gật đầ`u đờ`ng tình. Và mười hai thành viên còn lại của Hội Đờ`ng Chuột cũng gật đầ`u.

“Chúng ta không có lựa chọn nào cả,” ngài Chuột Đứ`ng Đầ`u nói. “Nó phải bị tồ`ng xuố`ng ngục tồ`i.” Ông ta giáng một nắ`m đầ`m xuố`ng bàn. “Nó phải bị tồ`ng cho bọn chuột cớ`ng. Ngay lập tức. Hỡi các thành viên hội đờ`ng, ta sẽ hỏi lá phiế`u của các ngài. Ai thuận ý tồ`ng Despereaux xuố`ng ngục tồ`i hãy nói ‘ay.’”

Một dàn đờ`ng ca kêu “ay” buồ`n bã.

“Ai phản đớ`i hãy nói ‘nay.’”

Im lặng bao phủ căn phòng.

Tiế`ng động duy nhắ`t là từ Lester. Ông đang khóc.

Và mười ba ngài chuột kia, cảm thắ`y xắ`u hổ thay cho Lester, quay nhìn chỗ khác.

Hỡi độc giả, người có tưởng tượng nổi chính cha mình lại không bỏ phiế`u phản đớ`i khi mình bị tồ`ng xuố`ng ngục tồ`i đầ`y những chuột cớ`ng hay không? Người có thể tưởng tượng nổi ông á`y không hê` nói một lời nào để bảo vệ người?

Cha Despereaux khóc than và ngài Chuột Đứng Đầu Vô Cùng Cao Quý lại giáng một nắm đấm xuống bàn rồi nói, “Despereaux Tilling sẽ xuất hiện trước cộng đồng chuột. Nó sẽ phải lắng nghe về tội lỗi của mình; nó sẽ có một cơ hội để phủ nhận. Nếu không phủ nhận, nó sẽ được phép từ bỏ những tội lỗi đó để được đi xuống ngục tội với trái tim trong sạch. Despereaux Tilling sau đây bị gọi tới nói chuyện với Hội Đồng Chuột.”

Ít nhất Lester cũng còn biết điều mà nhỏ nước mắt trước hành động bội bạc của mình. Độc giả, người có biết “bội bạc” nghĩa là gì không? Tôi có cảm giác là người hiểu, dựa trên cái cảnh tượng nho nhỏ vừa mới diễn ra đây. Nhưng người vẫn nên tra trong từ điển, để cho chắc áy mà.

Chương Chín

Câu hỏi phù hợp

HỘI ĐÔNG CHUỘT cho Furlough đi triệu Despereaux về. Và Furlough tìm thấy cậu em trai trong thư viện, đang đứng trên cuốn sách lớn mở rộng, cái đuôi quăn chặt quanh bàn chân, cơ thể bé nhỏ của chú đang run rẩy.

Despereaux đang đọc to câu chuyện. Chú đang đọc từ đầu để lần tới đoạn cuối, nơi người đọc được đảm bảo rằng chàng hiệp sĩ và công chúa xinh đẹp kia được sống bên nhau *hạnh phúc mãi mãi*.

Despereaux muốn đọc những từ ấy. Hạnh phúc mãi mãi. Chú cần phải đọc chúng to lên; chú cần một chút bảo đảm rằng cái cảm giác của chú với công chúa Hạt Đậu, tình yêu này, sẽ có một kết thúc tốt đẹp. Và vì thế chú đọc câu chuyện như thể đó là một thứ bùa chú và từ ngữ của nó, khi được đọc to lên, sẽ khiến điều kỳ diệu xuất hiện.

“Trông kia,” Furlough tự nói với mình. Nó nhìn em trai rồi quay đi. “Đây chính là điều mà mình nói đến đây. Chính là cái kiểu ấy. Nó đang làm cái quái gì ở đây cơ chứ? Nó chẳng ăn gì cả. Nó đang *nói chuyện* với giầy. Sai trái, sai trái, sai trái.”

“Này,” nó nói với Despereaux.

Despereaux vẫn tiếp tục đọc.

“Này!” Furlough hét lên. “Despereaux! Hội Đông Chuột muốn gặp mày.”

“Gì cơ?” Despereaux nói. Chú ngẩng đầu lên khỏi cuốn sách.

“Hội Đò ñg Chuột triệu mà y tới gặp họ.”

“Em ư?” Despereaux hỏi.

“Mày đấ y.”

“Giờ em đang bận,” Despereaux nói, và chú lại chú i đầ u vào cuố n sách rộng mở.

Furlough thở dài. “Trời ạ,” nó nói. “Giời ôi. Chả có cái gì là có lý với nó cả. Chẳng có gì. Mình đã đúng khi báo về nó. Nó thật không bình thường.”

Furlough bò lên chân ghế và rô i nhảy phấ t lên cuố n sách. Nó ngồ i cạnh Despereaux. Nó vồ lên đầ u chú một lâ ñ, rô i hai lâ ñ.

“Này,” nó nói. “Hội Đò ñg Chuột không mời đầ u. Họ yêu câ u. Họ ra lệnh. Mày phải đi với tao. Ngay bây giờ.”

Despereaux quay sang Furlough. “Anh có biế t tình yêu là gì không?” chú hỏi.

“Hử?”

“Tình yêu.”

Furlough lắ c đầ u. “Mày hỏi sai rô i,” nó nói. “Câu mà lẽ ra mày phải hỏi là tại sao Hội Đò ñg Chuột muố n gặp mày.”

“Có một người yêu em đấ y,” Despereaux nói. “Và em cũng yêu nàng, và đấ y là điề u duy nhấ t có ý nghĩa với em.”

“Người yêu mày? Người mày yêu? Có gì khác chứ? Vấ ñ đầ u là bây giờ mày đang gặp rắ c rô i to với Hội Đò ñg Chuột ấ y.”

“Tên nàng,” Despereaux nói, “là Hạt Đậu.”

“Gì cơ?”

“Người yêu em ấy. Tên nàng là Hạt Đậu.”

“Giời ôi,” Furlough nói. “Mày lẫn lộn tất cả mọi chuyện rồi. Mày không hiểu được làm một con chuột thì phải như thế nào. Mày không biết ý nghĩa việc bị gọi đến gặp Hội Đồng Chuột. Mày phải đi với tao. Đây là luật pháp. Mày bị triệu tập.”

Despereaux thờ dài. Chú vươn ra chạm vào những chữ *công chúa xinh đẹp* trong sách. Chú lặn theo chúng với một bàn chân. Và rồi chú đưa bàn chân ấy lên miệng.

“Giời ôi,” Furlough nói. “Mày đang tự giễu hê` đấy. Đi thôi.”

“Tôi tôn kính nàng,” Despereaux thì thào. “Tôi tôn kính nàng.”

Và rồi, thua độc giả, chú theo Furlough đi ra khỏi cuốn sách rồi tuột xuống chân ghế rồi băng qua sàn nhà thư viện tới nơi Hội đồng Chuột đang chờ đợi.

Chú để cho anh trai dẫn chú tới định mệnh của mình.

Chương Mười

Những lý do tốt đẹp

TOÀN BỘ CỘNG ĐỒNG CHUỘT NHẮT, theo hướng dẫn của Chuột Đứng Đầu Vô Cùng Cao Quý, đã tụ tập lại phía sau bức tường phòng khiêu vũ của lâu đài. Các thành viên của Hội Đồng Chuột ngồi trên ba viên gạch xếp chồng lên, và trước mặt họ là tất cả chuột nhắt, già lẫn trẻ, ngớ c ngờ ch lẫn thông thái, đang sống trong lâu đài này.

Họ đang đợi Despereaux.

“Đẹp đường,” Furlough nói. “Nó đây rồi. Tôi đã mang được nó về. Đẹp đường nào.”

Furlough len mình xuyên qua đám đông chuột nhắt. Despereaux bám chặt lấy đuôi anh.

“Nó kia kia,” đám chuột thì thào. “Nó kia rồi.”

“Nó bé quá.”

“Người ta nói nó sinh ra hai mắt đã mở to đấy.”

Một vài con nhích ra xa khỏi Despereaux trong ghê sợ, còn những con khác háo hức chuyện lý kỳ thì cô vờ ra để chạm râu hay đụng chân vào người chú.

“Công chúa đã đặt một ngón tay lên người nó đấy.”

“Người ta nói nó đã ngồi dưới chân nhà vua.”

“Chuyện ấy không thể xảy ra được!” vọng lại cái giọng không lẫn vào đâu được của cô Florence của Despereaux.

“Đẹp đường, đẹp đường nào!” Furlough quát lên. “Tôi đã mang nó về đây. Tôi mang về Despereaux Tilling, kẻ bị Hội Đồ ng Chuột triệu tập đây.”

Nó dẫn Despereaux ra trước phòng. “Thưa các thành viên đáng kính của Hội Đồ ng Chuột,” Furlough kêu to. “Tôi đã đem Despereaux Tilling về đây, như các ngài yêu cầu, để nói chuyện với các ngài ạ.” Nó liếc nhìn Despereaux qua vai mình. “Bỏ tao ra,” Furlough nói.

Despereaux thả cái đuôi của Furlough ra. Chú ngẩng nhìn lên các thành viên của Hội Đồ ng Chuột. Cha của chú bắt gặp ánh mắt không hề sợ hãi ấy thì lắc đầu và quay nhìn nơi khác. Despereaux quay lại đối mặt với cả một biển chuột.

“Tôi ng xu ng ngục!” một giọng thét lên. “Tôi ng thẳng nó xu ng ngục.”

Đầu óc Despereaux, đang đầy ắp những câu chữ rạn vỡ như “hạnh phúc mãi mãi” rồi “đôi tai đáng yêu” và “tôi tôn kính nàng”, chợt bùng tỉnh.

“Tôi ng thẳng xu ng ngục!” một giọng khác kêu to.

“Đủ rồi,” Chuột Đứng Đầu Vô Cùng Cao Quý nói. “Phiên tòa này phải được diễn ra trong trật tự. Chúng ta sẽ cư xử một cách văn minh.” Ông ta háng giọng. Ông nói với Despereaux. “Nào con trai, quay lại đây nhìn ta nào.”

Despereaux quay lại. Chú ngẩng lên nhìn thẳng vào mắt Chuột Đứng Đầu. Đó là đôi mắt tối, sâu và buồn và đáng sợ. Và, nhìn

vào đôi mắt ấy, trái tim Despereaux đập bình bịch một lần, hai lần.

“Despereaux Tilling,” Chuột Đứng Đầu nói.

“Vâng, thưa ngài,” Despereaux nói.

“Chúng ta, mười bốn thành viên của Hội Đồng Chuột, đã bàn bạc về cách hành xử của người. Đầu tiên, chúng ta sẽ cho người một cơ hội để bảo vệ bản thân trước lời đôn đại về những hành động thái quá của mình. Người có ngòi dưới chân nhà vua của loài người không?”

“Con có,” Despereaux nói, “nhưng con đang nghe nhạc lúc ấy, thưa ngài. Con ở đó để nghe bài hát nhà vua đang hát.”

“Để nghe cái gì?”

“Bài hát, thưa ngài. Ông ấy đang hát một bài về hoàng hôn rơi phủ trên những bức tường khu vườn thiu ngủ.”

Chuột Đứng Đầu lắc đầu. “Dù người có đang nói về chuyện gì đi nữa, thì cũng đề u nắ m ngoài trọng tâm vấn đề. Câu hỏi là thế này và chỉ thế này mà thôi: Người có ngòi dưới chân nhà vua của loài người không?”

“Con có, thưa ngài.”

Cả cộng đồng chuột ngoắt đuôi, quắp bàn chân và rung râu. Chúng im lìm chờ đợi.

“Và người có để cho một cô gái, một công chúa của loài người chạm vào hay không?”

“Tên nàng là Hạt Đậu.”

“Không cần biết tên cô ta. Người có để cô ta chạm vào mình hay không?”

“Có, thưa ngài,” Despereaux nói. “Con đã để nàng chạm vào con. Dễ chịu lắm.”

Tiếng hô t hoảng sợ hãi đồng thanh vang lên từ đám chuột đang run sợ.

Despereaux nghe thấy tiếng mẹ. “Mon Dieu, có phải là tận thế đâu cơ chứ. Chỉ là một cái đụng chạm, như thế thì có sao?”

“Chuyện này không thể được!” vọng lại giọng nói của cô Florence từ đám đông.

“Tôi ng nó xuống ngực,” một con chuột đứng ngay hàng đầu lên tiếng.

“Im lặng!” Chuột Đứng Đầu Vô Cùng Cao Quý gầm lên. “Im lặng.” Ông ta nhìn xuống Despereaux.

“Người, Despereaux Tilling, có hiểu được những luật lệ thiêng liêng không-bao-giờ-được-vi-phạm về hành xử của một con chuột nhắt hay không?”

“Có, thưa ngài,” Despereaux nói. “Con cho là vậy. Nhưng...”

“Người có phá vỡ chúng không?”

“Có, thưa ngài,” Despereaux nói. Chú bắt đầu nói to hơn. “Nhưng... con vi phạm luật lệ vì những lý do tốt đẹp ạ. Vì âm nhạc. Và vì tình yêu nữa.”

“Tình yêu!” Chuột Đứng Đầu kêu lên.

“Ôi, giờ ôi,” Furlough nói, “nào, xem kìa.”

“Con yêu nàng, thưa ngài,” Despereaux nói.

“Chúng ta không ngô ì đây để nói chuyện tình yêu. Phiên tòa này không phải về tình yêu. Phiên tòa này là về việc người là một con chuột nhắt,” Chuột Đứng Đâu Vô Cùng Cao Quý hét lên từ trên nóc những viên gạch, “mà không chịu *hành xử như một con chuột nhắt!!!*”

“Phải, thưa ngài,” Despereaux nói. “Con biết điều đó.”

“Không, ta không cho là người biết. Và vì người không phủ nhận những lời buộc tội, người phải bị trừng phạt. Từ đây, người, theo đúng luật pháp của loài chuột nhắt-lâu đài từ thời thượng cổ, bị tống xuống ngục tội. Người bị tống xuống với lũ chuột công.”

“Đúng thế!” một con chuột hét lên từ đám đông. “Chính xác là phải như thế.”

Ngục tội! Chuột công! Trái tim bé nhỏ của Despereaux rơi tuột xuống tận đầu ngọn đuôi của chú. Sẽ chẳng có ánh sáng trong ngục tội. Chẳng có các khung cửa sổ kính màu. Chẳng có thư viện và chẳng có sách. Ở đó cũng sẽ chẳng có công chúa Hạt Đậu.

“Nhưng trước hết,” Chuột Đứng Đâu Vô Cùng Cao Quý nói, “chúng ta cho người cơ hội từ bỏ những hành động của mình. Chúng ta sẽ cho phép người được xuống ngục tội với một trái tim trong sạch.”

“Từ bỏ ư?”

“Ăn năn và hối lỗi. Hãy nói rằng người có lỗi vì đã ngô ì dưới chân nhà vua của loài người. Hãy nói rằng người có lỗi vì đã để công chúa của loài người chạm vào. Hãy nói rằng người hối tiếc những hành động ấy.”

Despereaux thấ y người nóng rực rô i lạnh cóng rô i lại nóng rực.
Từ bỏ nàng? Từ bỏ công chúa ư?

“*Mon Dieu!*” mẹ chú kêu toáng lên. “Con ơi, đừng hành động
ngớ c ngế ch nữa. Từ bỏ đi! Hô i lỗi đi!”

“Nói gì đây, hỡi Despereaux Tilling?”

“Con nói... nói... nói... không,” Despereaux thì thầ m.

“Cái gì?” Chuột Đứng Đầ u nói.

“Không,” Despereaux nói. Và lâ n này, chú không thì thầ m cái từ
ấ y nữa. “Con không hô i tiế c. Con sẽ không từ bỏ hành động của
mình. Con yêu nàng. Con yêu công chúa.”

Một làn sóng giận dữ tập thể đang dô n lên. Cả cộng đò ng chuột
rùng rùng chuyển động về phía Despereaux. Chúng dường như đã
biế n thành một cơ thể hung hăng duy nhấ t với hàng trăm cái đuôi
hàng ngàn cái râu và một cái mõm khổng lồ đói khát hế t mở ra lại
đóng vào rô i lại mở ra và đóng vào, cứ nói, nói, nói mãi, “Tô ng nó
xuô ng ngực tô i. Tô ng nó xuô ng ngực tô i.”

Những lời ấ y đầ m xuyên qua cơ thể Despereaux cùng mỗi nhịp
đập trái tim chú.

“Tô t thôi,” Chuột Đứng Đầ u Vô Cùng Cao Quý nói. “Vậy người
sẽ phải chế t, với một trái tim đen tô i. Thầ y chỉ,” ông ta gọi, “đem
chỉ lại đây.”

Despereaux choáng ngợp trước sự dũng cảm của chính mình.

Chú khâm phục sự thách thức của chính mình.

Và rô i, thua độc giả, chú ngắ t xiu.

Chương Mười Một

Thầy chỉ đã tới

KHI DESPEREAUX TỈNH LẠI, chú nghe thầy tiếng trống. Cha chú đang đánh một giai điệu nhiều *bum* hơn và rất ít *chát*. Kết hợp lại, Lester và cái trống tạo ra một thứ âm thanh báo động như thế này: *Bum-bum-bum-chát. Bum-bum-bum-chát.*

“Đẹp đường đi cho chỉ nào! “ lão chuột vừa đẩy một ổ trống chỉ bả ngỗ qua đám đông vừa hét lên. “Đẹp đường cho chỉ đi nào!”

Bum-bum-bum-chát, tiếng trống vẫn đều đặn.

“Trống nó xuống ngực tôi!” đám đông chuột la hét.

Despereaux vẫn nấp giữa, mắt chớp chớp. Làm thế nào, chú băn khoăn, mà mọi chuyện lại có thể đến mức tồi tệ thế này chứ? Yêu chẳng phải là một điều tốt hay sao? Trong câu chuyện ở cuối sách, tình yêu là một thứ đẹp đẽ. Vì hiệp sĩ yêu công chúa xinh đẹp, chàng ta đã giải thoát được nàng. Họ sống *hạnh phúc mãi mãi*. Chuyện đã kể thế kia mà. Đó là những từ cuối cùng trên trang sách. Hạnh phúc mãi mãi. Despereaux chắc chắn rằng chú đã đọc chính xác những từ ấy không biết bao nhiêu lần.

Nấp trên sàn nghe tiếng trống đánh và đám chuột gào hét và thầy chỉ kêu to, “Đẹp đường, đẹp đường,” Despereaux chợt có một ý nghĩ lạnh buốt: Liệu có phải có con chuột nào đã ăn mất những chữ kể lên sự thật rồi không? Có phải chàng hiệp sĩ và công chúa xinh đẹp thực sự đã *không* được sống hạnh phúc mãi mãi?

Hỡi độc giả, người có tin rằng thực sự có một thứ là hạnh phúc mãi mãi không? Hay, giống như Despereaux, có phải người đã bắt đầu đặt nghi vấn về khả năng có thật của những kết thúc có hậu rồi?

“Hạnh phúc mãi mãi,” Despereaux thì thào. “Hạnh phúc mãi mãi,” chú lại nói lần nữa khi ông chỉ dùng ngay bên cạnh.

“Chỉ, chỉ, chỉ,” đám đông chuột làm râm.

“Ta rất tiếc,” lão chuột đứng sau ông chỉ nói, “nhưng ta phải nhờ cậu đứng dậy cho. Ta phải làm công việc của mình.”

Despereaux chậm chạp đứng dậy.

“Đứng trên hai chân sau thôi,” thây chỉ nói. “Quy định là thế.”

Despereaux đứng trên hai chân sau.

“Cảm ơn,” thây chỉ nói. “Ta rất cảm ơn.”

Trong khi Despereaux nhìn theo, thây chỉ duỗi một đoạn dài chỉ đờ ra khỏi ông và thả một cái thòng lọng.

“Chỉ cần đủ cho cái cổ thôi,” lão chuột lẩm nhảm. “Không hơn, không kém. Đây là điều thây chỉ trước kia đã dạy ta: vừa đủ cho cái cổ thôi.” Lão ngẩng lên nhìn Despereaux và trở lại với cái thòng lọng bằng chỉ. “Và anh bạn của ta, anh có một cái cổ bé.”

Thây chỉ đưa hai cánh tay lên và vòng qua cổ Despereaux. Lão nghiêng sát lại và Despereaux ngửi thấy mùi cần tây. Chú nghe thấy hơi thở của thây chỉ ngay bên tai trong khi lão thả chặt sợi chỉ.

“Nàng có đẹp không?” thây chỉ thì thào.

“Gì cơ?” Despereaux nói.

“Suýt. Công chúa có đẹp không?”

“Công chúa Hạt Đậu ư?”

“Phải.”

“Nàng đáng yêu hơn cả sức tưởng tượng.” Despereaux nói.

“Chỉ cần thế thôi,” thầy chỉ nói. Lão lùi lại. Lão gật đầu. “Một nàng công chúa đáng yêu, vậy đấy, như trong chuyện cổ tích. Và cậu yêu nàng, như một hiệp sĩ yêu một công chúa. Cậu yêu nàng bằng một tình yêu tao nhã, thứ tình yêu dựa trên lòng dũng cảm, sự lịch thiệp, lòng tôn kính cùng sự dâng hiến. Là như vậy đấy.”

“Làm sao ông biết?” Despereaux nói. “Làm sao ông biết về những câu chuyện cổ tích?”

“Suýt.” Lão chuột ghé sát lại, và Despereaux lại ngửi thấy mùi cần tây, xanh và tươi. “Hãy dũng cảm lên, anh bạn,” thầy chỉ thì thầm. “Hãy dũng cảm vì công chúa.” Rồi lão lùi bước, quay đi, rồi hét lớn, “Các bạn chuột, chỉ đã buộc. Chỉ đã thắt nút.”

Một tiếng gầm gào ừng hộ dội vang từ phía đám đông.

Despereaux vươn thẳng hai vai. Chú đã quyết định. Chú sẽ làm như thầy chỉ khuyên. Chú sẽ dũng cảm vì công chúa.

Cho dù (này độc giả, có thể nào điều này đúng không?) chẳng có thứ gì được gọi là hạnh phúc mãi mãi.

Chương Mười Hai

Adieu

TIẾNG TRÔNG LẠI THAY ĐỔI lần nữa. Nhịp *chát* cuối cùng đã biến mất và tiếng trông còn lại không gì khác ngoài nhịp bum.

Bum, bum, bum.

Bum, bum, bum.

Lester chỉ dùng đuôi, giáng xuống mặt trông với một lực rất mạnh và dứt khoát.

Thầy chỉ lui vào trong.

Căn phòng đầy chuột chọt lắng lại, trông ngóng, chờ đợi.

Và khi Despereaux đứng trước tất cả với sợi chỉ đỏ quanh cổ, mười bốn thành viên Hội Đòng Chuột yên vị trên chõng gạch phía trên chú, hai con chuột vạm vỡ bước tới. Hai miếng vải đen phủ kín đầu chúng. Mấy vết rạch hở ra đôi mắt chúng.

“Bọn ta sẽ giải ngươi đến ngục tội,” con chuột to hơn nói.

“Despereaux,” Antoinette kêu lớn, “Á, Despereaux của ta!”

Despereaux nhìn ra phía đám đông và thầy mẹ mình. Bà thật dễ nhận ra. Trong niêm vịnh dự có đứa con út bị tông xuống ngục tội, bà đã trang điểm thật đậm.

Cả hai con chuột trùm đầu đặt một bàn chân lên vai Despereaux.

“Đã đến lúc rồi,” con bên trái, cũng là con thứ nhất, nói.

Antoinette xô mình qua đám đông. “Nó là con trai tôi,” bà nói. “Tôi muốn có lời cuối cùng với con trai tôi.”

Despereaux nhìn mẹ. Chú gượng sức đứng trước mặt bà mà không run rẩy. Chú gượng không thể hiện mình là một nỗi thất vọng.

“Xin hãy cho tôi biết,” Antoinette nói, “điều gì sẽ xảy đến với nó? Điều gì sẽ đến với đứa con bé bỏng của tôi?”

“Thưa bà,” con chuột trùm đầu thứ nhất nói. Giọng nó sâu thẳm và chậm rãi. “Bà không cần biết đâu.”

“Tôi cần biết. Tôi muốn biết. Nó là con tôi. Đứa con của trái tim tôi. Đứa con cuối cùng trong đám chuột con của tôi.”

Hai con chuột trùm đầu không nói gì cả.

“Hãy nói cho tôi biết đi,” Antoinette nói.

“Lũ chuột con,” con thứ nhất đáp.

“Lũ chuột con,” con thứ hai đáp.

“Phải. Phải. *Oui* (1). Lũ chuột con. Thì sao chứ?”

“Chuột con sẽ ăn thịt nó,” con thứ hai nói.

“Á,” Antoinette kêu lên. “*Mon Dieu!*”

Vừa nghĩ tới chuyện bị chuột con ăn thịt, Despereaux quên bồng luôn chuyện phải dũng cảm. Chú quên mất rằng mình không được phép là một nỗi thất vọng. Chú cảm thấy mình đang chuẩn bị ngã xuống rồi. Nhưng mẹ chú, vốn sở hữu khả năng tuyệt vời trong việc lựa đúng thời điểm kịch tính, đã đi trước chú một bước; bà trình

diễn một cú ngã t đẹp mê hô ãn, không sai sót một li, gục xuố ng ngay dưới chân Despereaux.

“Giờ thì bà đã xong,” chuột trùm đầ u thứ nhấ t nói.

“Chuyện đó chẳng quan trọng,” chuột trùm đầ u thứ hai nói. “Cứ bước qua bà â y. Chúng ta có việc phải làm. Mẹ của ai cũng sẽ chẳng thể ngăn được chúng ta. Xuố ng ngục tô i.”

“Xuố ng ngục tô i,” chuột trùm đầ u thứ nhấ t nhấ c lại, nhưng giọng nó, sâu thẳm và dứt khoát chỉ một lát trước đây, giờ đã thấ y rung động một tí xíu. Nó đặt một bàn chân lên Despereaux và đẩ y chú về phía trước, rồ i hai chuột trùm đầ u cùng Despereaux bước qua Antoinette.

Đám đông rẽ lố i.

Lũ chuột lại bắ t đầ u hô vang một nhịp: “Tô ng xuố ng ngục tô i. Tô ng xuố ng ngục tô i. Tô ng xuố ng ngục tô i.”

Tiế ng trồ ng cứ tiế p tục.

Bum, bum, bum. Bum, bum, bum.

Và Despereaux bị dẫn đi.

Vào giây phút cuố i cùng, Antoinette bừng tỉnh khỏi cơn ngã t và hét lên một từ duy nhấ t với con trai mình.

Từ â y, hơi độc giả, là *adieu*.

Người có biế t nghĩa của từ *adieu* không? Đừng vội phiề n đế n cuố n từ điển. Tôi sẽ nói ngay đây.

Adieu là từ tiế ng Pháp dành cho vĩnh biệt.

“Vĩnh biệt” không phải là một từ mà người muốn nghe từ mẹ mình trong khi người đang bị dẫn xuống ngục tối bởi hai con chuột to kềnh càng, đầu trùm khăn đen.

Những từ mà người sẽ muốn nghe là “Hãy đem tôi đi. Tôi sẽ xuống ngục tối thế chỗ con tôi.” Những từ đó mang lại một sự dễ chịu vô bờ.

Nhưng, thưa độc giả, chẳng có sự dễ chịu nào trong cái từ “vĩnh biệt” cả, ngay cả khi người nói bằng tiếng Pháp. “Vĩnh biệt” là một từ, trong bất kỳ ngôn ngữ nào, cũng chứa đầy sâu thẳm. Nó là một từ hoàn toàn chẳng hứa hẹn một điều gì tươi sáng cả.

Chương Mười Ba

Lòng bội bạc không giới hạn

CÙNG NHAU, BA CON CHUỘT cứ đi xuống sâu, sâu, sâu mãi.

Sợi chỉ quanh cổ Despereaux rất chặt. Chú cảm giác như nó sắp nghẹn cổ mình. Chú lắc một chân kéo nó ra.

“Đừng có đụng vào sợi chỉ,” chuột trùm đầu thứ hai gắt lên.

“Phải,” chuột trùm đầu thứ nhất nhắc lại, “đừng có đụng vào sợi chỉ.”

Chúng đi rất nhanh. Và bất cứ khi nào Despereaux chậm lại, một trong hai con chuột trùm đầu lại xô vào vai chú và bảo chú phải đi tiếp. Chúng đi qua những cái lỗ trên tường và xuống những bậc thang bằng vàng. Chúng đi qua những căn phòng với các cánh cửa đóng chặt và những cánh cửa mở tung. Ba con chuột nhất đi qua những sàn đá hoa và dưới những tấm rèm nhung nặng trĩu. Chúng đi qua những vệt nắng ấm áp và những bóng râm u tối.

Đây, Despereaux nghĩ, chính là cái thế giới chú sẽ bỏ lại sau lưng, cái thế giới chú từng biết và yêu mến. Và ở đâu đó trong này, nàng công chúa Hạt Đậu đang bật cười và vui tươi vỗ tay theo điệu nhạc, không hề biết đến số phận của Despereaux. Sự thật rằng chú không thể cho công chúa biết điều gì đã xảy đến với chú dường như chợt trở nên quá sức chịu đựng của con chuột bé nhỏ.

“Liệu có thể cho tôi có vài lời cuối với công chúa được không?” Despereaux hỏi.

“Một vài lời,” chuột trùm đầu thứ hai nói. “Mày muốn có vài lời với một con người ư?”

“Tôi muốn nói với nàng điếu đã xảy đến với tôi.”

“Trời ạ,” chuột trùm đầu thứ nhất nói. Nó dừng lại, giậm một chân xuống sàn đầy thất vọng. “Giời ôi. Mày không học được điếu gì hay sao, hả?”

Giọng nói cực kỳ quen thuộc với Despereaux.

“Anh Furlough?”

“Cái gì?” chuột trùm đầu thứ nhất nói vẻ khó chịu.

Despereaux rùng mình. Chính anh trai của chú đang giải chú xuống ngục tối. Trái tim chú ngừng đập và quắt lại thành một viên sỏi bé nhỏ, lạnh cóng, đầy hoài nghi. Nhưng rồi, cũng nhanh y như thế, nó lại nhảy vọt bùng sống lại, đập với niềm hy vọng.

“Furlough,” Despereaux nói, và chú nấp lấy một chân anh trai. “Xin hãy cho em đi. Xin anh. Em là em của anh mà.”

Furlough đảo mắt. Nó rút bàn chân ra khỏi chân Despereaux. “Không,” nó nói. “Không đời nào.”

“Xin anh,” Despereaux nói.

“Không,” Furlough nói. “Luật lệ là luật lệ.”

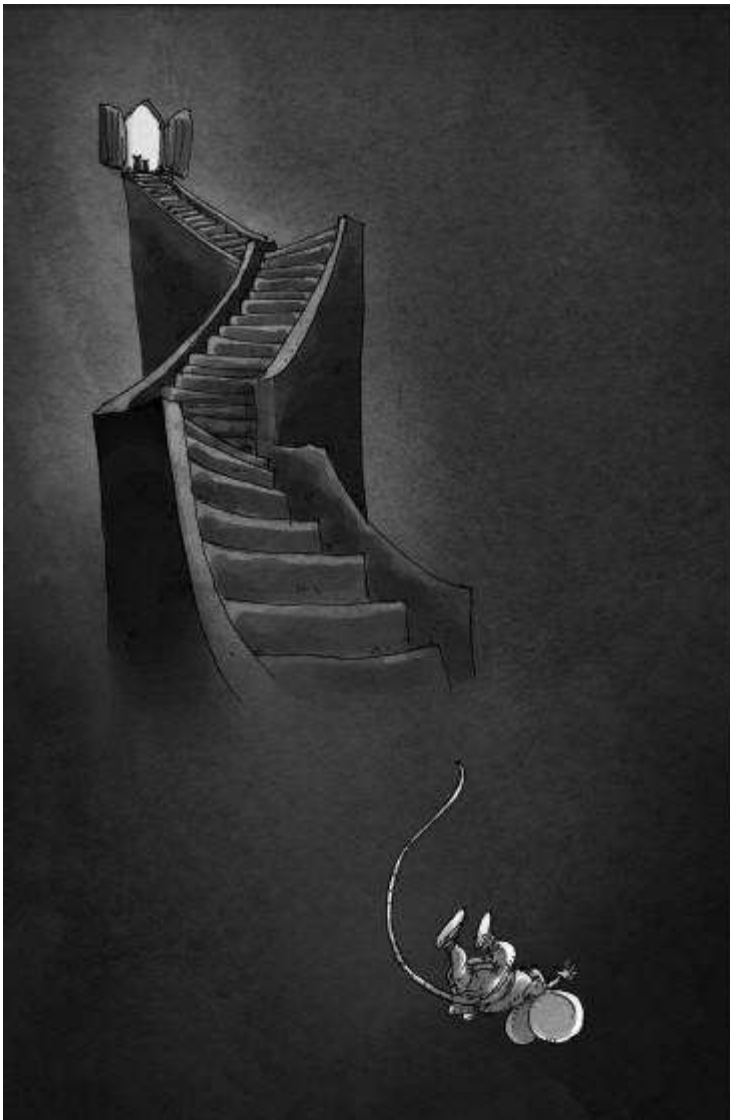
Hồi độc giả, người có nhớ lại từ “bội bạc” không? Câu chuyện của chúng ta càng tiến triển, thì “bội bạc” càng trở thành một từ phù hợp hơn nữa, phải không?

“Bội bạc” chắc chắn là từ nằm trong đầu Despereaux khi chúng cuối cùng cũng tiến gần đến những bậc thang chật chội,

dở c đứng dẫn tới cái lỗ đen thui của ngục tở i.

Chúng đứng đó, ba con chuột nhấ t, hai con với mũ trùm đầ u, một con không có, chăm chú nhìn cái lỗ đen sâu thẳm thẳm trước mặt.

Rồ i Furlough đứng thẳng trên hai chân sau và đặt bàn chân phải lên tim mình. “Vĩ lợi ích của loài chuột nhấ t lâu đầi,” nó tuyên bố với bóng tở i, “chúng ta hôm nay đem tới ngục tở i một con chuột câ n phải bị trừng phạt. Nó, thể theo luật pháp mà chúng ta xây dựng nên, phải mang sợi chỉ đỏ chề t chóc.”

“Sợi chỉ đỏ chết chóc?” Despereaux nhấc lại nhỏ nhỏ. “Mang sợi chỉ đỏ chết chóc” là một cụm từ khủng khiếp, nhưng chú chuột nhắt bé nhỏ chẳng có mấy thời gian mà nghĩ về những ẩn ý của nó, vì chú bất ngờ bị hai chuột trùm đầu xô từ phía sau.

Cú đẩy rất mạnh, nó khiến Despereaux bay qua những bậc thang xuống lòng ngực tôi. Khi chú lộn nhào như thế, râu ria quăn cả lấy đuôi, xuyên qua bóng tôi, chỉ có duy nhất hai từ trong đầu chú. Một là “bội bạc”. Và cái từ còn lại mà chú cố níu chặt lấy là “Hạt Đậu.”

Bội bạc. Hạt Đậu. Bội bạc. Hạt Đậu. Đây là những từ cứ quay tròn trong đầu Despereaux khi mình chú chìm sâu dần vào lòng bóng tôi.

Chương Mười Bốn

Bóng tối

DESPEREAUX NẢM BỆP NƠI chân bậc thang và sờ nắn từng cái xương trên thân mình. Chúng đều ở nguyên đó cả. Và, thật đáng kinh ngạc, chúng không hề bị gãy. Chú đứng lên và bắt đầu nhận thấy một mùi hôi thối, tởm, ghê tởm khủng khiếp.

Ngực tối, thừa độc giả, đang bốc mùi. Nó bốc đầy mùi của những tuyệt vọng và chịu đựng. Điều đó cũng có nghĩa là nó toàn một mùi chuột cống.

Và nó tối om. Despereaux chưa bao giờ biết đến một thứ bóng tối nào kinh khủng và kín đặc không gian như nơi này. Bóng tối hiện hiện với dáng hình cứ như chính nó là một thực thể vậy. Chú chuột nhỏ giơ một bàn chân lên trước mặt soi rêu. Chú không thể nhìn thấy chân mình, và chú có một ý nghĩ cực kỳ hãi hùng rằng có lẽ chính chú, Despereaux Tilling, thậm chí không hề tồn tại.

“Ôi trời!” chú nói to lên.

Giọng của chú vọng lại trong bóng tối bốc mùi.

“Bội bạc,” Despereaux nói, chỉ để nghe lại giọng của mình, chỉ để tự khẳng định rằng chú có tồn tại.

“Hạt Đậu,” Despereaux nói, và cái tên của người chú yêu thương ngay lập tức bị bóng tối nuốt chửng.

Chú rùng mình. Chú run rẩy. Chú há tởm hôi. Răng chú đập lập cập. Chú cố kiếm chiếc khăn tay. Chú với tìm và cầm chặt cái đuôi của mình (phải mất một lúc lâu, và hãi hùng, chú mới tìm được

đuôi mình, vì bóng tối đặc quánh lại) để ít nhất còn có một cái gì đó mà dựa vào. Chú nghĩ đến chuyện ngất. Chú cho đó là cái phản ứng duy nhất hợp lý cho hoàn cảnh của chú, nhưng rồi chú nhớ tới những lời của thầy chi: tôn kính, lịch thiệp, dưng hiên, và dưng cảm.

“Mình sẽ dưng cảm,” Despereaux nghĩ. “Mình sẽ gắng dưng cảm như chàng hiệp sĩ trong bộ áo giáp sáng loáng. Mình sẽ dưng cảm vì công chúa Hạt Đậu.”

Chú mà dưng cảm được thì tối đến nhường nào?

Chú hăng giọng. Chú thả đuôi ra. Chú đứng thẳng hơn. “Ngày xưa ngày xưa,” chú nói to lên với bóng tối. Chú nói những từ này vì chúng là những từ tuyệt nhất, mạnh nhất mà chú biết và chỉ cần nói lên cũng đủ làm chú thấy dễ chịu.

“Ngày xưa ngày xưa,” chú nói lại, cảm thấy dưng cảm hơn một tí xíu. “Có một chàng hiệp sĩ và chàng luôn luôn mặc một bộ áo giáp bằng bạc sáng loáng.”

“Ngày xưa ngày xưa ư?” một giọng nói từ bóng tối oang oang vọng ra. “Một chàng hiệp sĩ trong bộ áo giáp sáng loáng ư? Một con chuột nhất thì biết gì về những thứ ấy chứ?”

Cái giọng ấy, cái giọng to nhất mà Despereaux từng nghe thấy, chỉ có thể, chú nghĩ, thuộc về con chuột công lớn nhất trên thế giới mà thôi.

Trái tim bé nhỏ và kiệt sức của Despereaux ngừng đập.

Và lần thứ hai trong ngày hôm ấy, chú chuột nhất ngất xỉu.

Chương Mười Lăm

Ánh sáng

KHI DESPEREAUX TỈNH DẬY, chú đang nằ m gọn trong một bàn tay khum khum to lớn, chai sầ n của một con người và đang chăm chú nhìn ngọn lửa trên một que diêm, và bên kia que diêm có một con mắ t to, tô i đen đang nhìn thẳng vào chú.

“Một con chuột nhắ t với sợi chỉ đỏ,” giọng nói oang oang lên. “Ồ, đúng rô i, Gregory biế t cái trò của chuột nhắ t và chuột cô ng mà. Gregory biế t mà. Và Gregory cũng có sợi chỉ của mình, để đánh dấ u hắ n chứ. Nhìn xem, chuột nhắ t.” Và que diêm được đưa đế n một cây nế n, ngọn nế n lập bậ bùng sồ ng dậy và Despereaux trông thấ y một sợi dây thừng quấ n quanh cổ chân người đàn ông. “Đây là điể m khác biệt giữa chúng ta: sợi dây thừng của Gregory cứu hắ n. Còn sợi chỉ của người sẽ là cái chề t của người.” Người đàn ông thổi tắ t ngọn nế n, bóng tô i phủ xuồ ng, bàn tay người đàn ông khép chặt lại quanh Despereaux và Despereaux cảm thấ y trái tim bị chèn ép của chú bắ t đầ u đập một nhịp sợ hãi điên cuồ ng.

“Ông là ai?” chú thì thầ m.

“Câu trả lời cho câu hỏi ấy, chuột nhắ t ạ, là Gregory. Người đang nói chuyện với Gregory lão cai ngục, kẻ đã bị chôn ở đây, trông nom cái ngục tô i này hàng thập kỷ, hàng thề kỷ, vĩnh viễn. Mãi mãi. Người đang nói chuyện với Gregory lão cai ngục, là kẻ, theo cách nói mỉa mai nhắ t, không gì hơn một tên tù nhân ở nơi này.”

“Ôi,” Despereaux nói. “Ừm, cho cháu xuồ ng được không, ông Gregory?”

“Con chuột nhắt muốn biết liệu Gregory lão cai ngục có thả nó ra không. Hãy nghe Gregory đây, chuột nhắt. Người không *muôn* được thả đâu. Ở đây, trong ngục tối này, là người đang nằm trong trái tim đen tối và xảo trá của thế giới. Và nếu Gregory phải thả người, những ngoắt ngoéo và cong queo và ngổ cụt của nơi này sẽ nuốt chửng người mãi mãi.

“Chỉ có Gregory và lũ chuột công có thể tìm được đường ra khỏi cái mê cung này. Lũ chuột công là bởi vì chúng biết, bởi vì đường đi của nơi này phản chiếu chính những trái tim đen tối của chúng. Còn Gregory thì bởi vì sợi dây thừng đã thắt vào cổ chân hắn mãi mãi để dẫn lối cho hắn trở về nơi bắt đầu. Gregory sẽ thả người ra, nhưng người rồi sẽ chỉ nài xin hắn nhốt người lại nữa mà thôi. Lũ chuột công đang tới tìm người đây, thầy không.”

“Thật ư?”

“Nghe đây,” Gregory nói. “Người có thể nghe thấy tiếng đuôi của bọn chúng kéo lê qua bùn nhớt và rác rưởi. Người có thể nghe

thầy chúng giữa mài các móng vuốt và bộ răng. Chúng đang đến tìm người dầy. Chúng đến để xé xác người ra từng mảnh.”

Despereaux lắng nghe và chú tin chắc rằng chú nghe thầy tiếng móng vuốt và những bộ răng của chuột công, tiếng động của những thứ sắc nhọn đang được làm cho nhọn sắc hơn nữa.

“Chúng sẽ lột tuột bộ lông của chú mày ra khỏi lớp da và rồi toàn bộ da thịt ra khỏi bộ xương của chú mày. Khi chúng xong xuôi, sẽ chẳng còn lại gì ngoài sợi chỉ đỏ cả. Sợi chỉ đỏ và những khúc xương. Gregory đã trông thầy cảnh ấy nhiều lắm, cái kết cục bi thảm của một con chuột nhắt.”

“Nhưng cháu cần phải sống,” Despereaux nói. “Cháu không thể chết được.”

“Chú mày không thể chết được. À, dễ thương dầy. Nó nói là nó không thể chết được!” Gregory khum chặt bàn tay quanh Despereaux hơn. “Và tại sao lại thể được hả chuột nhắt? Tại sao chú mày lại không thể chết được?”

“Vì cháu đang yêu. Cháu yêu một người và nhiệm vụ của cháu là phải bảo vệ nàng.”

“Yêu,” Gregory nói. “Yêu. Nghe đây chú mày, ta sẽ cho chú mày thầy những kết quả kỳ dị của tình yêu.” Một que diêm khác được đánh lên; ngọn nến lại được thắp, và Gregory giơ nó cao lên để ánh lửa của nó chiếu sáng rõ cái đống lẫn lộn những thìa và nồi đun và bát ăn xúp được chắt thành tháp chỉ chực đổ sụp xuống.

“Nhìn kia kìa, chuột nhắt,” Gregory nói. “Dầy là cái tượng đài về sự ngu ngốc của tình yêu.”

“Cái gì thế ả?” Despereaux hỏi. Chú nhìn chăm chú cái tháp to lớn cao, cao, cao mãi lên rồi chìm vào trong bóng tối.

“Là cái trước mắt chú mà đã y thôi. Những thìa. Những bát xúp. Những nô. Tất cả chúng bị đem về đây là cái bằng chứng đánh thép về nỗi đau khi đem lòng yêu một sinh vật. Nhà vua yêu hoàng hậu và hoàng hậu chết; cái thứ khổng lồ, cái đồ ng sắ t vụn này là kết quả của tình yêu.”

“Cháu không hiểu,” Despereaux nói.

“Và chú mà sẽ không thể hiểu được cho đến khi nào chú mà đánh mất thứ chú mà đem lòng yêu. Nhưng về tình yêu thế là đủ rồi,” Gregory nói. Lão thổi tắt ngọn nến. “Thay vào đó chúng ta sẽ nói về cuộc đời của chú mà. Và làm cách nào Gregory sẽ cứu lấy cuộc đời ấy, nếu chú mà muốn thế.”

“Tại sao ông lại cứu cháu?” Despereaux hỏi. “Ông đã cứu một con chuột nhắt nào khác bao giờ chưa?”

“Chưa bao giờ,” Gregory nói, “chưa một con nào.”

“Vậy tại sao ông lại cứu cháu?”

“Bởi vì chú mà, chuột nhắt ả, có thể kể cho Gregory một câu chuyện. Những câu chuyện là ánh sáng. Ánh sáng rất quý giá trong một thế giới tăm tối. Bắt đầu từ đoạn đầu tiên đi. Hãy kể cho Gregory một câu chuyện. Mang đến chút ánh sáng đi nào.”

Và bởi vì Despereaux rất muốn được sống, chú nói, “Ngày xưa ngày xưa...”

“Phải đây,” Gregory nói đầy hạnh phúc. Lão giờ cao bàn tay mãi cho tới khi những sợi râu của Despereaux cọ vào cái tai lông lá và già

nua của lão. “Tiếp đi nào, chuột con,” Gregory nói. “Kể cho Gregory một câu chuyện đi nào.”

Và chính bằng cách này Despereaux trở thành con chuột nhắt duy nhất bị đem xuống ngục tối mà lũ chuột công không thể biến thành một đống xương và một mẩu chỉ đỏ được.

Chính bằng cách này Despereaux đã được cứu sống.

Hỡi độc giả, nếu người không phiên, thì đó là chỗ chúng ta sẽ tạm rời chú chuột nhắt bé nhỏ của chúng ta: trong bóng tối của ngục tối, trong bàn tay của lão cai ngục già, kể một câu chuyện để tự cứu mình.

Đã đến lúc chúng ta hướng sự chú ý đến một nơi khác, đã đến lúc, thưa độc giả, để nói về lũ chuột công, và về một con chuột công cụ thể.

Hết Cuốn Một

CUỐN HAI

Chiaroscuro

Chương Mười Sáu

Lóa mắt trước ánh sáng

KHI CÂU CHUYỆN CỦA chúng ta tiế n triển, thừa độc giả, thì chúng ta phải quay ngược thời gian trở lại với sự ra đời của một con chuột cô ng, một con chuột cô ng được đặt tên Chiaroscuro và được gọi là Roscuro, một con chuột cô ng sinh ra trong rác rưởi và bóng tối của căn ngục, vài năm trước khi chú chuột Despereaux được sinh ra trên tâ ng cao kia, trong ánh sáng.

Hồi độc giả, người có biế t định nghĩa của từ “chiaroscuro” không? Nê u người tìm trong từ điển, người sẽ thấ y rằ ng nó có nghĩa là sự sắ p đặt của ánh sáng và bóng tối bên nhau. Chuột cô ng thì không quan tâm đế n ánh sáng. Cha mẹ Roscuro đã hơi vui tính khi họ đặt tên cho con trai mình. Chuột cô ng có tính hài hước. Chuột cô ng, thực ra, nghĩ rằ ng cuộc đời rấ t ngộ nghĩnh. Và chúng rấ t đúng, thừa độc giả. Chúng rấ t đúng.

Tuy nhiên, trong trường hợp của Chiaroscuro, trò đùa đã mang một ẩn ý về sự tiên tri, vì có chuyện xảy ra khi Roscuro còn là một con chuột cô ng nhỏ, cậu ta đã bắ t gặp một đoạn dây thừng rấ t dài trên nề n ngục tối.

“A, chúng mình có gì đây nhỉ?” Roscuro nói.

Là chuột công, cậu ta ngay lập tức bắt đầu nhấm nhấm sợi dây thừng.

“Dừng lại ngay,” một giọng nói oang oang vang lên, và một bàn tay khổng lồ vươn ra từ bóng tối, tóm đuôi con chuột công lên và giữ cậu ta lửng lơ lộn ngược đầu xuống đất.

“Người đang gặm sợi dây thừng của Gregory phải không, chuột công?”

“Ai mà lại muốn biết thế?” Roscuro hỏi lại, vì dù có lộn ngược đi chẳng nữa thì cậu ta vẫn là một con chuột công.

“Người đúng là một con chuột công tinh quái, con chuột công tinh quái gặm-gặm-gặm sợi dây thừng của Gregory. Gregory sẽ dạy cho người cách nghịch ngợm với sợi dây thừng của lão.”

Và giữ Roscuro lộn ngược như thế, Gregory đánh một que diêm bả ng móng ngón tay cái của lão, *xoettttttt*, rồi giờ cái ánh lửa rực rỡ vào ngay trước mặt Roscuro.

“Á á á,” Roscuro nói. Cậu ta lùi cái đầu lại khỏi ánh sáng. Nhưng, chao ôi, cậu ta chẳng nhấm nhấm lại, và ánh lửa bùng nổ xung quanh cậu ta, nhảy nhót bên trong cậu ta.

“Chưa có ai nói cho người biết về luật lệ ư?” Gregory nói.

“Luật lệ gì cơ?”

“Sợi dây thừng của Gregory, chuột công ạ, là thứ phải cấm tiệt.”

“Thì sao nào?”

“Hãy xin lỗi vì đã nhai sợi dây thừng của Gregory đi.”

“Tôi không xin lỗi,” Roscuro nói.

“Xin lỗi đi.”

“Không.”

“Đồ chuột công bản thủ,” Gregory nói. “Đồ tâm hồn đen tối. Gregory chịu đựng các người đủ rồi lũ chuột công.” Lão giờ que diêm gõ vào mặt Roscuro, và mùi râu cháy khùng khiếp bợc lên quanh lão cai ngục và con chuột công. Rồi que diêm tắt phụt và Gregory thả đuôi Roscuro ra. Lão quăng cậu ta trở vào lòng bóng tối.

“Đừng bao giờ đụng vào sợi dây thừng của Gregory nữa, nếu không người sẽ phải hối tiếc đấy.”

Roscuro đứng trên nền ngục tối. Những sợi râu bên phía má phải của cậu đã biến mất. Trái tim cậu đang đập mạnh, và dù ánh sáng của que diêm đã biến mất, nó vẫn nhảy múa trước đôi mắt con chuột công, ngay cả khi cậu ta nhắm mắt lại.

“Ánh sáng,” cậu ta nói to lên. Và rồi cậu thì thào từ ấy một lần nữa. “Ánh sáng.”

Từ giây phút ấy trở đi, Roscuro bộc lộ một mối quan tâm không bình thường, kỳ lạ đối với đủ mọi loại ánh sáng. Cậu ta luôn luôn, trong bóng tối của ngục tối, tìm kiếm ánh sáng, cái tia sáng nhỏ nhất, cái sợi sáng bé nhất. Tâm hồn chuột công của cậu ta khao khát nó theo một cách không thể nào lý giải được; cậu bắt đầu nghĩ rằng ánh sáng là thứ duy nhất mang đến ý nghĩa cho cuộc đời, và cậu thất vọng rằng có quá ít ánh sáng có thể sở hữu được ở nơi này.

Cậu ta cuối cùng đã nói lên cảm xúc này với bạn mình, một con chuột công một tai rât già tên là Botticelli Remorso.

“Bởi vì,” Botticelli nói, “cậu sẽ hứa điê`u á`y-ha-nhung cậu sẽ không ban điê`u á`y. Cậu giành được niê`m tin của hắ`n. Và rô`i cậu từ chớ`i hắ`n. Cậu từ chớ`i đưa ra thứ mà hắ`n cực kỳ mong đợi. Sự tha thứ, tự do, tình bạn, bất kỳ thứ gì mà trái tim hắ`n khao khát nhất, cậu hãy giữ lại.” Vào điểm giữa bài thuyết giáo á`y, Botticelli phá lên cười to đê`n nỗi hắ`n phải ngồ`i xuô`ng thờ dồ`c. Chiê`c mặt dây chuyê`n xoay tròn chậ`m chậm qua lại rô`i dừng hẳn.

“Ha,” Botticelli nói, “ha ha ha! Cậu giành lâ`y niê`m tin của hắ`n, cậu từ chớ`i hắ`n và-ha ha-cậu trở thành kẻ mà hắ`n đã biê`t cậu luôn luôn là như thế`, thành kẻ chính cậu biê`t rằ`ng mình luôn luôn là như thế`, chẳng phải một người bạn, chẳng phải một giáo sĩ, chẳng phải một kẻ đi tha thứ, mà-ha ha!-một con *chuột cô`ng!*” Botticelli lau nước mắ`t và lắ`c lắ`c đầ`u rô`i thờ một hơi dài đầ`y mắ`n nguyện. Hắ`n lại bắ`t đầ`u lắ`c chiê`c mặt dây chuyê`n. “Vào lúc á`y, hiệu quả nhất là chạy qua chạy lại dưới chân tên tù nhân, gây cho hắ`n một nỗi sợ hãi hiện hữu thật sự cùng với nỗi sợ hãi tinh thầ`n. Ôi,” hắ`n nói, “đầ`y là một trò thật đáng yêu, thật là một trò đáng yêu! Và đầ`y ý nghĩa.”

“Cháu rấ`t muồ`n hành hạ một tù nhân,” Roscuro nói. “Cháu muồ`n khiê`n kẻ nào đó phải đau khổ.”

“Thời điểm của cậu sẽ tới,” Botticelli nói. “Hiện tại, tất cả các tù nhân đã có kẻ nhận hế`t rô`i. Nhưng một tên khác sớm muộn cũng sẽ tới thôi. Làm sao ta biê`t được điê`u này chứ? Bởi vì, Roscuro ạ, thật may là tồ`n tại sự tàn ác trên thế` giới này. Và sự tồ`n tại của cái ác đảm bảo cho sự tồ`n tại của những tên tù nhân.”

“Vậy, sẽ có một tù nhân cho cháu sớm thôi phải không?”

“Phải,” Botticelli Remorso nói. “Phải.”

“Cháu rấ`t mong đê`n lúc á`y.”

“Ha ha ha! Tất nhiên là cậu rất mong tới lúc ấy rồi. Cậu mong đến lúc ấy bởi vì cậu là một con chuột công, một con chuột công thật sự.”

“Phải,” Roscuro nói. “Cậu là một con chuột công thật sự.”

“Không thèm quan tâm đến ánh sáng,” Botticelli nói.

“Không thèm quan tâm đến ánh sáng,” Roscuro nhắc lại.

Botticelli lại phá lên cười và lắc đầu. Chiếc mặt dây chuyền, treo trên cái móng vuốt dài trên chân hắn, vung qua vung lại, vung qua vung lại.

“Cậu, người bạn trẻ của ta, là một con chuột công. Chính xác. Phải. Sự tàn ác. Những tù nhân. Lũ chuột công. Đau khổ. Chúng đều đi cùng với nhau thật gọn ghẽ, thật ngọt ngào. Ôi, thật là một thế giới đáng yêu, một thế giới tăm tối đáng yêu làm sao.”

Chương Mười Bảy

Niềm an ủi nhỏ

KHÔNG LÂU SAU cuộc trò chuyện này giữa Botticelli và Roscuro, một tù nhân đứng là đã đến. Cánh cửa ngục tối đóng sập lại và hai con chuột cống nhìn theo người đàn ông bị giải bởi một tay lính của nhà vua xuống những bậc thang tới ngục.

“Thật hoàn hảo,” Botticelli thì thầm. “Kẻ này là của cậu.”

Roscuro nhìn thật gần người đàn ông nọ. “Cậu sẽ làm cho hấn ta đau khổ,” cậu nói.

Nhưng khi cậu ngẩng lên nhìn người đàn ông, cánh cửa xuống ngục đột nhiên bung mở và một luồng ánh sáng ban chiều rực rỡ và dày đặc cửa vào bóng tối của gian ngục.

“Ồi,” Botticelli nói. Hấn lấy một bàn chân lên che mắt.

Roscuro, tuy nhiên, lại nhìn thẳng vào ánh sáng đó.

Thưa độc giả, điều này rất quan trọng: Con chuột cống mang tên Chiaroscuro không hề quay đi. Cậu ta đã để cho ánh sáng từ cái thế giới ở tầng trên mở cửa lòng mình và ngập tràn trong đó. Cậu ngỡ ngàng trước sự kỳ diệu của nó.

“Đưa cho hấn niềm an ủi nhỏ của hấn này,” một giọng nói quát lên từ bậc thang trên cùng, và một tấm vải đỏ được ném vào trong luồng sáng. Tấm vải lơ lửng trong chốc lát, đỏ tươi và lung linh, rồi cánh cửa lại bị đóng sập vào, ánh sáng biến mất, tấm vải rơi xuống nên ngục tối. Gregory lão cai ngục là người cúi xuống nhặt lấy nó.

“Này,” lão già vừa nói vừa giơ tấm vải cho tên tù nhân, “cầm lấy đi. Người sẽ cần đến dù chỉ một chút xíu hơi ấm ở dưới này đây.”

Thế là tên tù nhân cầm lấy tấm vải, khoác lên vai mình như thể đó là một chiếc áo choàng, và tay lính quay người đi lên những bậc cầu thang, mở cánh cửa ra thế giới bên ngoài, và một chút ánh sáng len vào trước khi anh ta đóng cửa lại sau lưng.

“Bác có trông thấy không?” Roscuro nói với Botticelli.

“Xấu xí khủng khiếp,” Botticelli nói. “Thật nực cười. Bọn họ có thể có ý đồ gì khi để cho từng ánh sáng lọt vào ngay một lúc như vậy chứ? Chẳng lẽ bọn họ không biết đây là ngục tối hay sao?”

“Nó thật đẹp,” Roscuro nói.

“Không,” Botticelli nói. “Không.” Hắn nhìn Roscuro thật chăm chú. “Không đẹp. Không hề.”

“Cháu phải nhìn thêm nhiều ánh sáng nữa. Cháu phải thấy tất cả ánh sáng,” Roscuro nói. “Cháu phải lên tầng trên.”

Botticelli thở dài. “Ai mà quan tâm đến ánh sáng chứ? Nỗi ám ảnh của cậu về nó thật phiền phức. Nghe đây. Chúng ta là chuột cống. Chuột cống. Chúng ta không thích ánh sáng. Chúng ta có nghĩa là bóng tối. Chúng ta có nghĩa là đau khổ.”

“Nhưng,” Roscuro nói, “trên tầng kia.”

“Không ‘nhưng’ gì cả,” Botticelli nói. “Không ‘nhưng’ gì cả. Không được. Chuột cống không lên tầng trên. Tầng trên là chỗ của chuột nhắt.” Hắn cầm lấy cái mặt dây chuyền đang treo trên cổ mình.

“Cái dây thừng này,” hắ n nói, đừng đưa sợi dây qua lại, “làm từ cái gì?”

“Râu.”

“Râu của kẻ nào?”

“Lũ chuột nhắ t.”

“Chính xác. Và kẻ nào sớ ng ở tâ ng trên?”

“Lũ chuột nhắ t.”

“Chính xác. Chuột nhắ t.” Botticelli quay đầ u nhỏ nước bọt xuớ ng nề n nhà. “Chuột nhắ t chẳng là gì ngoại trừ những túi máu và xương xẩu, luôn sợ hãi mọi thứ. Chúng hèn nhát, đáng cười, trái ngược với mọi điề u mà chúng ta phắ n đầ u trở thành. Cậu có muớ n sớ ng trong thề giới của bọn chúng không?”

Roscuro nhìn lên, vượt qua cả Botticelli tới sợi ánh sáng thơm tho chiề u qua khe cửa phía dưới. Cậu chẳng nói gì.

“Nghe đây,” Botticelli nói, “đây là điề u cậu câ n làm. Đi hành hạ tên tù nhân kia. Đi lắ y tá m vải đỏ của hắ n. Tá m vải sẽ thỏa mãn thềm muớ n của cậu đớ i với điề u gì đó từ thề giới á y. Nhưng đừng có leo lên tìm ánh sáng. Cậu sẽ hớ i tiề c đầ y.” Khi hắ n nói, chiề c mặt dây chuyề n cứ vung qua vung lại, vung qua vung lại. “Cậu không thuộc về thề giới đó. Cậu là một con chuột cô ng. Một con chuột cô ng. Nói cùng ta đi.”

“Một con chuột cô ng,” Roscuro nói.

“A, nhưng cậu ăn gian nhé. Cậu phải nói, ‘*Cháu là một con chuột cô ng*,’” Botticelli nói, mím một nụ cười chậm rãi với Roscuro.

“Cháu là một con chuột công,” Roscuro nói.

“Lại đi,” Botticelli nói, đung đưa chiếc mặt dây chuyền.

“Cháu là một con chuột công.”

“Chính xác,” Botticelli nói. “Một con chuột công là một con chuột công là một con chuột công. Hết chuyện. Thế giới không có điểm dừng. Amen.”

“Phải,” Roscuro nói. “Amen, cháu là một con chuột công.” Cậu nhắm mắt lại. Cậu lại thấy tấm vải đỏ xoay tròn trên nền vàng rực.

Và cậu tự nhủ, thua độc giả, rằng tấm vải mới là thứ cậu khao khát chứ chẳng phải là ánh sáng đâu.

Chương Mười Tám

Thú tội

ROSCURO ĐI, như Botticelli đã bảo cậu phải làm thế, để giày vò tên tù nhân mới và để lấy đi tấm vải đỏ của hắn.

Người đàn ông đang ngò i hai chân duỗi thẳng về phía trước và bị xích xuống nền ngục. Tấm vải đỏ vẫn khoác trên vai ông ta.

Roscuro ép mình lọt qua những thanh sắt và rón rén bò qua những tảng đá ẩm ướt chảy nước trên nền ngục.

Khi đã tới gần người đàn ông, cậu nói, “A, xin chào mừng, xin chào mừng. Chúng tôi rất vui mừng được đón ông đến đây.”

Người đàn ông đánh một que diêm lên và nhìn Roscuro.

Roscuro nhìn ánh sáng đó đã y say mê.

“Nói tiếp đi,” người tù nhân nói. Ông ta vẫy bàn tay về phía Roscuro và que diêm tắt phụt. “Mi chẳng là gì ngoài một con chuột cống.”

“Tôi,” Roscuro nói, “chính xác là vậy đấy. Một con chuột cống. Cho phép tôi chúc mừng ông có một khả năng quan sát thật tinh tường làm sao.”

“Mi muốn gì, con chuột cống kia?”

“Tôi muốn gì ư? Chẳng gì cả. Chẳng muốn gì cho riêng tôi cả, thế thôi. Tôi đến vì ông đấy. Tôi đến để ở bên ông trong bóng tối.” Cậu bò gần tới người đàn ông.

“Ta không cần sự giúp đỡ của một con chuột cống.”

“Vậy còn niềm an ủi từ một cái tai biết thông cảm thì sao? Ông có cần không?”

“Hử?”

“Ông có muốn thú nhận những tội lỗi của mình không?”

“Với một con chuột cống ư? Mi chỉ đùa cợt thôi.”

“Bắt đầu nhé,” Roscuro nói. “Nhắm mắt lại. Hãy vờ như tôi không phải là một con chuột cống. Vờ như tôi chẳng là gì ngoài trừ một giọng nói từ bóng tối. Một giọng nói biết quan tâm.”

Người tù nhân nhắm mắt lại. “Được thôi,” ông ta nói. “Ta sẽ nói với mi. Nhưng ta nói bởi vì chẳng có lý do gì mà lại *không* nói cả, chẳng có lý gì mà phải giữ bí mật với một con chuột cống bé tí bần

thiu cả. Ta chẳng đén nỗi cùng đường tuyệt vọng mà phải nói dớ i với cả một con chuột cớ ng.”

Người đàn ông hắ ng giọng. “Ta phải ở đây vì đã ăn trộm sáu con bò, hai con giớ ng Jersey và bớ n con giớ ng Guernsey. Trộm bò, đấ y là tội lỗi của ta.” Ông ta mở mắ t và nhìn thẳng vào bóng tớ i. Ông ta cười phá lên. Ông ta nhắ m mắ t lại lâ n nữa. “Nhưng còn có một điề u mà ta đã làm, từ rấ t nhiề u năm trước, một tội ác khác, mà người ta không hê` biế t.”

“Tiế p tục đi,” Roscuro nói thật nhẹ nhàng. Cậu bò tới gầ n hơn. Cậu để một bàn chân mình chạm vào cái tâ m vải đỏ kỳ diệu kia.

“Ta đã bán đũa bé gái của mình, đũa con gái của chính ta, lâ y tâ m vải đỏ này cùng với một con gà và một vớ c thuố c lá.”

“Xì,” Roscuro nói. Cậu không hê` hoảng hô t khi phải nghe một điề u xấ u xa đế n thề . Cha mẹ cậu, nói cho cùng, chẳng mấ y quan tâm tới cậu, và chắ c chắ n rằ ng, nế u có đượ c chút lợi lộc gì thì họ cũng đã bán cậu đi rồ i. Và rồ i, cũng như thề , Botticelli Remorso, một chiề u Chủ nhật lười biế ng, đã kể lại theo trí nhớ tấ t cả những lời thú tội mà hắ n đã nghe đượ c từ những tù nhân. Những gì mà con người có khả năng làm đượ c không còn khiế n Roscuro phải ngạc nhiên.

“Và rồ i...,” người đàn ông nói.

“Và rồ i,” Roscuro móm lời.

“Và rồ i ta đã làm điề u khủng khiế p nhấ t: ta bỏ con bé mà bước đi và nó đang khóc gọi ta mà ta chẳng hê` quay nhìn lại. Ta không nhìn lại. Ôi, Chúa ơi. Ta cứ bước đi.” Người tù nhân hắ ng giọng. Ông ta sụt sịt.

“À,” Roscuro nói. “Phải rồi, tôi hiểu.” Lúc này, cậu đã đứng sao cho tất cả bốn bàn chân của mình chạm vào tấm vải đỏ.

“Ông có thấy dễ chịu trong tấm vải mà ông đã đánh đổi đứa con của mình không?”

“Nó ấm áp,” người đàn ông nói.

“Nó có đáng giá bằng đứa con của ông không?”

“Ta thích cái màu của nó.”

“Tấm vải có nhớ ông nhớ tới điều sai trái mà ông đã làm không?”

“Có,” người tù nhân nói. Ông ta sụt sịt. “Có đấy.”

“Hãy cho phép tôi gỡ bỏ gánh nặng của ông đi nhé,” Roscuro nói. Cậu đứng thẳng trên hai chân sau và cúi gập lưng xuống. “Tôi sẽ mang cái thứ gọi nhớ tội lỗi này rời khỏi ông,” cậu nói. Con chuột công cấn lấy tấm vải trải bàn bằng bộ răng rất khỏe của mình và kéo tuột khỏi vai người đàn ông.

“Ê, này. Trả nó lại đây cho ta.”

Nhưng Roscuro, thừa độc giả, rất nhanh. Cậu kéo tuột tấm vải qua những thanh sắt của căn ngục, *vút*, như một trò ảo thuật nhưng chẳng kỳ diệu chút nào.

“Này!” người tù nhân quát lên. “Mang nó lại đây. Đấy là tất cả những gì ta có.”

“Phải,” Roscuro nói, “và đó chính xác là lý do tôi phải có nó cho bằng được.”

“Đồ chuột công bần thiêu!” người tù nhân hét lên.

“Phải,” Roscuro nói. “Đúng vậy đây. Đó là điê`u chính xác nhất.”

Rô`i cậu bỏ mặc người đàn ông và kéo lê tấm vải trải bàn về` cái tổ của mình để sả`m soi nó.

Thật đáng thấ`t vọng làm sao! Nhìn nó, Roscuro biế`t rằ`ng Botticelli đã sai. Thứ mà Roscuro muố`n, thứ mà cậu câ`n, không phải là tấm vải, mà là cái ánh sáng đã từng chiế`u rọi đắ`ng sau nó.

Cậu muố`n lại được lấ`p đầ`y, được ngậ`p chìm, được chói lòa đôi mắ`t trong ánh sáng.

Và vì thế` , thua đọ`c giả, con chuột cô`ng biế`t rằ`ng mình phải đi lên tầ`ng trên.

Chương Mười Chín

Ánh sáng, ánh sáng khắp mọi nơi

HÃY TƯỞNG TƯỢNG, nếu như người muôn, rằng phải sống cả cuộc đời mình trong một ngục tối. Hãy tưởng tượng rằng cuối một ngày mùa xuân, người bước ra khỏi bóng tối và bước vào một thế giới với những cửa sổ tươi sáng và những sàn nhà trơn nhẵn, những nô-i niêu xoong chậu bằ-ng đồ-ng lắ-p lánh, những bộ áo giáp sáng chói và những thảm thêu bằ-ng vàng.

Hãy tưởng tượng đi. Và trong lúc người đang tưởng tượng mọi thứ, hãy tưởng tượng thêm điê-u này nữa. Tưởng tượng rằng cùng lúc con chuột công nọ bước ra khỏi ngục tối vào trong lâu đài, thì một con chuột nhắ-t được sinh ra trên tâ-ng trên, một con chuột nhắ-t, thừa độc giả, được định mệnh sắ-p đặt sẽ gặp gỡ con chuột công bị ánh sáng ám ảnh.

Nhưng cuộc gặp gỡ đó sẽ xảy ra mãi về sau này, còn bây giờ, con chuột công chưa thắ-y gì khác ngoài hạnh phúc, sung sướng, kinh ngạc khi thắ-y mình đang đứng giữa biế-t bao nhiêu ánh sáng.

“Mình,” Roscuro nói, quay tròn đê-n chóng mặt từ thứ tỏa sáng này đê-n thứ tỏa sáng khác, “mình sẽ không bao giờ rời nơi đây. Không, không bao giờ, mình sẽ không bao giờ trở lại ngục tối. Tại sao phải thế chứ? Mình sẽ không bao giờ giày vò một tù nhân nào nữa. Đây chính là nơi mình thuộc về.”

Con chuột công nhảy một điệu van đầ-y hạnh phúc từ phòng này sang phòng khác cho tới khi cậu thắ-y mình đang đứng trước cánh cửa phòng tiệc lớn. Cậu nhìn vào trong và thắ-y quây quầ-n ở đó là vua Phillip, hoàng hậu Rosemary, nàng công chúa Hạt Đậu, hai mươi

nhà quý tộc, một nghệ sĩ xiếc tung hứng, bốn nghệ sĩ hát rong và tất cả quân lính của nhà vua. Bữa tiệc này, thưa độc giả, thật là một cảnh tượng cực kỳ trước đôi mắt chuột cống. Roscuro chưa bao giờ trông thấy những con người hạnh phúc. Cậu mới chỉ biết đến những kẻ đau khổ mà thôi. Gregory lão cai ngục và những kẻ bị quảng cho lão cai quản chẳng hề cười lớn hay cười mỉm hay cụng ly với người ngỗ nghịch cạnh gì cả.

Roscuro thấy say mê. Tất cả mọi thứ đều lấp lánh. Tất cả mọi thứ. Những chiếc thìa bằng vàng trên bàn và những quả chuông nhỏ leng keng trên mũ của nghệ sĩ tung hứng, những sợi dây trên các cây đàn ghi ta của các nghệ sĩ hát rong và vương miện trên đầu nhà vua và hoàng hậu.

Và nàng công chúa nhỏ! Nàng mới đáng yêu làm sao! Trông mới giống ánh sáng làm sao. Chiếc đầm dài của nàng phủ đầy hạt xêquin cứ lóng lánh lấp lóa trước mắt chuột cống. Và khi nàng cười phá lên, mà nàng rất hay cười như thế, thì tất cả mọi thứ quanh nàng dường như sáng bừng lên hơn nữa.

“Ôi, thật sự,” Roscuro nói, “điều này thật quá phi thường. Điều này thật quá tuyệt vời. Mình phải nói với Botticelli rằng bác ấy đã sai. Đau khổ không phải là lời giải đáp. *Ánh sáng* mới là câu trả lời đúng.”

Và cậu bắt đầu tiến vào phòng tiệc lớn. Cậu cong đuôi lên khỏi mặt đất, giữ cho nó thẳng theo một góc và bước chân theo điệu nhạc mà các nghệ sĩ hát rong đang chơi bằng đàn ghi ta.

Con chuột cống ấy, thưa độc giả, đã tự mời mình tới buổi tiệc.

Chương Hai Mười

Một cảnh tượng nhìn từ ngọn đèn chùm

TRONG PHÒNG TIỆC LỚN, có một chiếc đèn chùm được trang trí vô cùng công phu và rực rỡ. Những hạt pha lê treo ở đèn bắt lấy cái ánh sáng từ những cây nến trên bàn và cả ánh sáng từ gương mặt nàng công chúa đang vui cười. Chúng nhảy múa theo điệu nhạc của các nghệ sĩ hát rong, đu đưa qua đu đưa lại, nhấp nháy và vẫy gọi. Còn có nơi nào tốt hơn để mà ngắm nhìn tất cả cảnh tượng long lẫy, tất cả cảnh tượng đẹp đẽ này nữa chứ?

Tiếng cười nói hát ca và tiếng tung hứng rộn rã tới mức chẳng có ai phát hiện ra khi Roscuro bò từ một cái chân bàn lên bàn, và từ đó quăng mình lên nhánh thấp nhất của cây đèn chùm.

Lơ lửng treo mình bằng một bàn chân, cậu đu đưa qua lại, thưởng thức cái quang cảnh bên dưới: mùi thơm của thức ăn, tiếng nhạc, và ánh sáng, ánh sáng, ánh sáng. Kỳ diệu. Không thể tin được. Roscuro mỉm cười lặc đả u.

Đáng tiếc thay, một con chuột công chỉ có thể treo lơ lửng trên một cây đèn chùm cho tới lúc nó bị phát hiện. Điều này đúng với ngay cả là một bữa tiệc âm nhạc.

Hỡi độc giả, người có biết ai là người phát hiện ra cậu ta không?

Đúng vậy đây.

Nàng công chúa Hạt Đậu tinh mắt.

“Chuột công!” nàng hét lên. “Một con chuột công đang đu đưa trên cây đèn chùm.”

Bữa tiệc, như tôi đã kể, rất ồn ã. Các nghệ sĩ hát rong đang chơi đàn và hát ca. Mọi người đang vui cười và ăn uống. Người đàn ông với chiếc mũ leng keng thì tung hứng và kêu leng keng.

Chẳng có ai, giữa sự tung bừng vui vẻ thế này, nghe thấy Hạt Đậu. Không có ai cả, ngoại trừ Roscuro.

Chuột công.

Cậu ta chưa từng ý thức được cái từ ấy xấu xí tới mức nào.

Chuột công.

Giữa mọi sự đẹp đẽ ấy, điều ngay lập tức trở nên rõ ràng là đó là những âm tiết cực kỳ ghê tởm.

Chuột công.

Một lời nguyện rửa, một sự sỉ nhục, một từ hoàn toàn chẳng có chút ánh sáng nào. Và phải đến lúc cậu ta nghe được từ miệng nàng công chúa, Roscuro mới nhận ra rằng mình không thích làm một con chuột công, rằng cậu không muốn làm một con chuột công.

Phát hiện này đã giáng một đòn vào Roscuro mạnh tới nỗi cậu tuột
bàn chân khỏi chiếc đèn chùm.

Con chuột cố ng, thừa độc giả, rơi xuống.

Và, than ôi, cậu ta rơi thẳng vào bát xúp của hoàng hậu.

Chương Hai Mười Một

Những lời cuối cùng của hoàng hậu

HOÀNG HẬU YÊU MÓN XÚP. Bà yêu món xúp hơn bất kỳ điều gì trên thế giới này ngoại trừ nàng công chúa Hạt Đậu và nhà vua. Và bởi vì hoàng hậu yêu thích nó, nên xúp được phục vụ thường xuyên trong lâu đài vào mọi bữa tiệc, mọi bữa trưa, và mọi bữa tối.

Và thật đáng là món xúp chứ! Tình yêu và lòng ngưỡng mộ của Đậu Bép đối với hoàng hậu và khẩu vị tinh tế của hoàng hậu đã biến nước xúp mà bà chế biến từ mức độ một món ăn bình thường lên một thứ nghệ thuật cao.

Vào cái ngày đặc biệt này, dành cho bữa tiệc đặc biệt này, Đậu Bép đã vượt qua khả năng của chính mình. Món xúp là một tuyệt tác, một sự hòa trộn tinh tế giữa thịt gà, rau cải xoong, và tỏi. Roscuro, khi ngóc lên khỏi đáy bát xúp to tướng của hoàng hậu, không thể không nhấm vài ngụm nhỏ đầy tán thưởng.

“Thật đáng yêu,” cậu nói, trong chốc lát bị xao lãng khỏi nỗi khốn khổ về sự tồn tại của mình, “thật là mê say.”

“Thầy chưa?” Hạt Đậu hét lên. “Thầy chưa kìa!” Nàng đứng bật dậy. Nàng chỉ thẳng vào Roscuro. “Đó là một con chuột cống. Con đã nói đó là một con chuột cống mà. Nó đã đu trên cây đèn chùm, và bây giờ thì nó nằm trong bát xúp của mẹ!”

Các nhạc sĩ ngừng tay gảy ghi ta. Nghệ sĩ tung hứng thôi tung hứng. Các nhà quý tộc ngừng ăn.

Hoàng hậu nhìn xuống Roscuro.

Roscuro nhìn lên hoàng hậu.

Thưa độc giả, theo tinh thần trung thực, tôi phải nói ra một sự thật ghê gớm và rất khó khăn này: Chuột cống không phải là một loài đẹp đẽ gì. Chúng thậm chí còn chẳng dễ thương. Chúng, thực sự, là những quái vật rất xấu xa, đặc biệt khi một trong số chúng bất ngờ xuất hiện trong bát xúp của người với những mẫu cải xoong đung đưa trên đám râu.

Một khoảng im lặng kéo dài, và rồi Roscuro nói với hoàng hậu, “Tôi xin người thứ lỗi cho.”

Đáp lại, hoàng hậu quăng chiếc thìa lên không trung và hét một tiếng thật khủng khiếp, một tiếng hét không xứng với một bà hoàng hậu, một tiếng hét nửa như tiếng hí của ngựa và nửa như tiếng eng éc của lợn, một tiếng hét nghe tựa như thế này: *hiiiiiééécccccccc*.

Và rồi bà nói, “Có một con chuột cống trong bát xúp của tôi.”

Hoàng hậu đúng là một con người giản dị và luôn luôn, suốt cuộc đời mình, chẳng làm gì ngoại trừ nói lại những việc quá ư là hiển nhiên.

Bà đã chết như bà đã sống.

“Có một con chuột cống trong bát xúp của tôi” là những lời cuối cùng bà thốt ra. Bà ôm chặt lấy ngực mình và ngã ngửa ra sau. Chiếc ghế hoàng gia của bà đổ xuống sàn kêu đánh rầm, và phòng tiệc vỡ òa. Những cái thìa rơi xuống. Những chiếc ghế bị xô ra sau.

“Cứu lấy nàng!” nhà vua gào lên. “Các người phải cứu lấy nàng!”

Roscuro bò ra khỏi bát xúp. Cậu cảm thấy rằng, trong trường hợp này, tốt nhất là cậu nên đi. Khi cậu bò qua tấm khăn trải bàn, cậu nhớ lại những lời của người tù nhân trong ngục tối, niêm nhậm tiệc của ông ta vì đã không quay nhìn lại đứa con gái của mình khi bỏ đi. Và vì thế, Roscuro quay mình.

Cậu nhìn lại.

Và cậu nhìn thấy công chúa đang nhìn cậu chằm chằm. Đôi mắt nàng chứa đầy sự ghê tởm và nổi tức giận.

“Hãy quay về ngục tối đi” là tiếng nói từ cái nhìn nàng dành cho cậu. “Hãy quay về cái ngục tối nơi mà người thuộc về đi.”

Cái nhìn này, thưa độc giả, đã làm tan vỡ trái tim Roscuro.

Người nghĩ rằng chuột cống không có trái tim ư? Sai rồi. Mọi sinh vật đều có trái tim. Và trái tim của bất kỳ sinh vật nào cũng có thể tan vỡ.

Nếu như con chuột cống không nhìn lại qua vai mình, có lẽ trái tim cậu ta sẽ không tan vỡ. Và có thể lắm, rằng, tôi sẽ không có câu chuyện nào mà kể cả.

Nhưng, thưa độc giả, cậu ta đã quay nhìn lại.

Chương Hai Mười Hai

Nó đã ghép trái tim mình lại

ROSCURO CHẠY NHƯ BAY khỏi phòng tiệc lớn.

“Một con chuột công,” nó nói. Nó đặt một bàn chân lên trái tim mình. “Ta là một con chuột công. Và không có ánh sáng nào dành cho chuột công cả. Sẽ chẳng có ánh sáng nào dành cho ta cả.”

Quân lính của nhà vua vẫn phục quanh hoàng hậu. Nhà vua vẫn la hét, “Cứu lấy nàng! Cứu lấy nàng!” Và hoàng hậu vẫn chết, tất nhiên, khi Roscuro bắt gặp chiếc thìa xúp hoàng gia của hoàng hậu nằm trên sàn.

“Ta sẽ có một thứ gì đẹp đẽ,” nó nói to, “Ta là một con chuột công, nhưng ta sẽ có một thứ gì đó đẹp đẽ. Ta sẽ có một vương miện cho riêng ta.” Nó nhặt chiếc thìa lên. Nó đội chiếc thìa lên đầu.

“Phải,” Roscuro nói. “Ta sẽ có một thứ gì đó đẹp đẽ. Và ta sẽ trả thù. Cả hai. Bằng cách này hoặc cách khác.”

Có những trái tim, thừa độc giả, không bao giờ lành lại được nữa một khi chúng đã vỡ. Hoặc nếu có lành, chúng lại tự gấn theo một cách cong queo lệch lạc, như thể được khâu lại bởi một thợ thủ công vụng về vậy. Đó cũng chính là số phận của Chiaroscuro. Trái tim của nó đã tan vỡ. Nhặt lấy chiếc thìa và đội lên đầu mình, nói về chuyện trả thù, những điều đó giúp nó gấn trái tim mình lại. Nhưng, than ôi, nó lại bị gấn nhầm.

“Con chuột công đâu rồi?” nhà vua hét lên. “Tìm ngay con chuột công!”

“Nếu các người muốn tìm ta,” Roscuro làm bầm khi nó rời phòng tiệc lớn, “thì ta ở trong ngục tối, trong bóng tối.”

Chương Hai Mười Ba

Hậu quả

TẤT NHIÊN, CÓ NHỮNG HẬU QUẢ ghê gớm từ hành xử của Roscuro. Mỗi hành động, thưa độc giả, dù nhỏ đến đâu, cũng đều có hậu quả. Ví dụ như, Roscuro khi bé đã găm vào dây thừng của Gregory lão cai ngục, và vì nó găm cái dây thừng ấy, một que diêm đã soi thẳng vào mặt nó, và vì một que diêm được soi thẳng vào mặt nó, tâm hồn nó đã được nhóm lửa.

Tâm hồn của con chuột công được nhóm lửa, và vì thế, nó làm một cuộc hành trình lên tầng trên, tìm kiếm ánh sáng. Trên tầng trên, trong phòng tiệc lớn, nàng công chúa Hạt Đậu phát hiện ra nó và kêu lên cái từ “chuột công,” và vì chuyện này Roscuro đã rơi xuống bát xúp của hoàng hậu. Và vì con chuột công rơi vào bát xúp của hoàng hậu, bà đã chết. Người có thể thấy rằng mỗi sự đều liên quan đến mọi sự khác, phải không nào? Người có thể thấy, rất rõ ràng, rằng mọi hành động đều có hậu quả.

Chẳng hạn (nếu như, thưa độc giả, người chiêm lòng tôi mà cho phép tôi được tiếp tục ngẫm nghĩ về hậu quả), bởi vì hoàng hậu chết trong lúc ăn xúp, ông vua với trái tim tan vỡ đã cấm tiệt món xúp; và vì món xúp bị cấm, tất cả những dụng cụ liên quan đến việc chế biến và thưởng thức xúp như thìa, bát xúp, nôi cũng bị cấm. Những thứ này bị thu hồi từ khắp mọi người trong vương quốc Dor, và chúng bị chắt thành đống trong ngục tối.

Và bởi vì Roscuro bị lóa mắt bởi ánh sáng của một que diêm mà làm một cuộc hành trình lên tận tầng trên và rơi vào bát xúp của

hoàng hậu khiế n hoàng hậu ché t, nhà vua lệnh tử hình mọi con chuột cớ ng trên đấ t đai của mình.

Quân lính của nhà vua dũ ng cảm vào ngực tồ i để gié t chuột cớ ng. Nhưng vấ n đề của việc gié t chuột cớ ng là người ta phải tìm đượ chuột cớ ng trước đã. Mà nế u một con chuột cớ ng không muố n bị tìm thấ y, thua độc giả, thì nó chẳng bị tìm thấ y đượ đâu.

Quân lính của nhà vua chỉ thành công trong mỗi một việc là đi lạc trong nhữ ng mê cung quanh co của ngực tồ i. Một vài trong số đó, thực tế, thậm chí còn không tìm đượ đườ ng ra và đã ché t trong cái trái tim tằm tồ i ấy của lâu đài. Và vì thế, việc tử hình toàn bộ chuột cớ ng đã không thành công. Và trong nỗi tuyệt vọng, vua Phillip tuyên bố rằng sự hiện diện của chuột cớ ng là vi phạm pháp luật. Ông tuyên bố chúng là nhữ ng kẻ ngoài vòng

pháp luật.

Đây, tấ t nhiên, đúng là một điề u luật buồ n cười, vì chuột cớ ng ngay từ đầ u đã là nhữ ng kẻ ngoài vòng pháp luật. Làm thế nào người ta có thể cho ra ngoài vòng pháp luật một kẻ đã ở ngoài vòng pháp luật đượ? Thật chỉ phí thời gian và công sức. Nhưng dù sao, nhà vua vẫn chính thức ra sắ c lệnh rằng mọi con chuột cớ ng trong vương quố c Dor đề u ngoài vòng pháp luật và phải bị trừng trị đúng như nhữ ng kẻ ngoài vòng pháp luật. Khi người là một vị vua, người có

thể ra bao nhiêu điều luật buồn cười mà người muốn cũng được. Đây chính là toàn bộ ý nghĩa của việc làm vua.

Nhưng, thưa độc giả, chúng ta không nên quên rằng vua Phillip yêu hoàng hậu và rằng không có bà, ông trở nên mất phương hướng. Đây là sự nguy hiểm của việc yêu đương. Cho dù người có quyền lực mạnh mẽ nào đi nữa, cho dù người có cai quản bao nhiêu vương quốc đi nữa, người cũng không thể ngăn những ai mình yêu thương khỏi cái chết. Biện món xúp thành thứ phạm pháp, tống chuột công ra khỏi vòng pháp luật, những điều này vượt ve trái tim tội nghiệp của nhà vua. Và vì thế chúng ta phải tha thứ cho ông.

Còn những con chuột công bị loại khỏi vòng pháp luật thì sao? Cái con chuột cụ thể đã bị loại khỏi vòng pháp luật kia thì sao nhỉ?

Chiaroscuro thì sao?

Trong bóng tối của căn ngục, nó ngó trong cái tổ của mình với chiếc thìa đội trên đầu. Nó bắt tay làm cho mình một chiếc áo choàng nhà vua bằng một miếng từ tấm vải trái bàn màu đỏ. Và khi nó làm việc, thì lão chuột già một tai Botticelli ngó bên cạnh vừa đưa đưa chiếc mặt dây chuyền của hấn qua lại, qua lại, vừa nói, “Cậu đã thấy một con chuột công mà lên tầng trên thì sẽ thế nào chưa? Ta hy vọng rằng cậu đã học được bài học của mình. Công việc của cậu trong cái thế giới này là khiến kẻ khác đau khổ.”

“Phải,” Roscuro làm bầm. “Phải. Đây chính xác là thứ ta định làm. Ta sẽ khiến công chúa phải khổ vì cái cách mà cô ta đã nhìn ta.”

Và khi Roscuro làm việc và vạch ra kế hoạch, thì Gregory lão cai ngục bám chặt vào chiếc dây thừng lên đường trong bóng tối, còn trong căn ngục lạnh lẽo, người tù nhân từng có chiếc khăn trái bàn

màu đỏ và giờ không còn gì nữa đang trải qua nhiều ngày nhiều đêm khóc than thê m lắng.

Rất cao phía trên ngực tôi, ở tầng trên, trong lâu đài, một con chuột nhắt nhỏ bé đứng một mình vào một tôi nọ khi các anh chị của chú đánh hơi tìm vụn bánh. Chú đứng với cái đầu nghênh nghênh về một bên, lắng nghe cái âm thanh ngọt ngào mà chú vẫn chưa thể đặt tên. Sẽ có những hậu quả từ tình yêu của chú chuột này đối với âm nhạc. Người, độc giả ạ, đã biết một vài trong số đó. Vì âm nhạc, chú chuột ấy đã tìm đường đến chỗ một nàng công chúa. Chú sẽ yêu.

Và nói về hậu quả, thì cùng cái buổi tôi mà Despereaux đứng bên trong lâu đài lắng nghe âm nhạc lần đầu tiên, trong cái u sầu của buổi chạng vạng, có thêm nhiều hậu quả khác nữa đang tới rất gần. Một chiếc xe ngựa do quân lính nhà vua đánh, chắt thành đống cao những thìa, bát xúp, nôi, đang trên đường tới lâu đài. Và bên cạnh người lính là một cô bé con với đôi tai trông chẳng khác gì những mẫu súp lơ giắt hai bên đầu.

Tên của cô bé, thừa độc giả, là Miggery Heo Nái. Và mặc dù cô chưa biết được điều này, nhưng cô sẽ là công cụ cho con chuột công nọ thực hiện cuộc trả thù của nó.

Hết Cuốn Hai

CUỐN BA

Chôi Ôi! Chuyện Miggery Heo Nái

Chương Hai Mười Bốn

Một vốc thuốc lá, một khăn trải bàn màu đỏ, và một con gà mái

MỘT LÃN NỮA, THƯA ĐỘC GIẢ, chúng ta lại phải quay trở lại trước rô-i mới có thể tiếp tục. Nói như vậy, nghĩa là từ đây sẽ bắt đầu một đoạn tiểu sử về cuộc đời và thời thế của Miggery Heo Nái, một cô bé sinh ra trên thế giới này nhiều năm trước cả chuột nhắt Despereaux và chuột công Chiaroscuro, một cô bé sinh ra ở nơi rất xa lâu đài, một cô bé được đặt tên theo tên con lợn từng đoạt giải rất được cha cô yêu thích.

Miggery Heo Nái được sáu tuổi thì mẹ cô bé, vẫn nắm chặt tay Mig và nhìn chăm chăm vào mắt Mig, qua đời.

“Mẹ?” Mig gọi. “Mẹ, mẹ không ở với con được hay sao?”

“Ôi,” mẹ cô nói. “Ai đó? Ai nắm tay tôi đó?”

“Là con, mẹ ơi, Miggery Heo Nái đây.”

“À, bé con, hãy để ta đi.”

“Nhưng con muốn mẹ ở lại,” Mig nói, quệt trước tiên là cái mũi thông nước, rô-i mới đến đôi mắt nhòe nhoẹt.

“Con muố n u,” mẹ cô hỏi.

“Vâng,” Mig nói, “con muố n.”

“A, bé con, con muố n điê`u gì thì có gì quan trọng chứ?” mẹ cô nói. Bà siế t chặt tay Mig một lâ`n, hai lâ`n, và rô`i bà ché t, bỏ lại Mig một mình với cha cô bé, người mà trong một ngày chợ phiên mùa xuân không lâu sau khi vợ má t đã bán đũa con gái của mình đi hầ u hạ người ta để lấ y một vớ c thuố c lá, một khăn trải bàn màu đỏ, và một con gà mái.

“Cha ơi?” Mig gọi, khi cha cô bé đang câ t bước rời xa cô với con gà mái trong tay, một điế u thuố c lá trên môi, và chiế c khăn trải bàn đỏ khoác trên vai như thể áo choàng.

“Đi đi, Mig,” ông nói. “Giờ mà y đã thuộc về` ông đó rô`i.”

“Nhưng con không muố n thế`, cha ơi,” cô bé nói. “Con muố n đi với cha.” Cô túm chiế c khăn trải bàn màu đỏ mà ghì lấ y.

“Chúa ơi, con bé này,” cha cô nói, “có ai hỏi mà y muố n gì cơ chứ? Đi đi thôi.” Ông gỡ nhữ ng ngón tay cô bé ra khỏi tá m khăn và xoay cô về` phía người đàn ông đã mua cô.

Mig nhìn cha mình bước đi, chiế c khăn trải bàn màu đỏ bay tung phía sau ông. Ông đã bỏ đũa con gái của mình. Và, hơi độc giả, như người đã biế t, ông ta không quay nhìn lại. Không một lâ`n nào.

Người có thể tưởng tượng đượ chắ ng? Người có thể tưởng tượng cha người đẽ m bán người lấ y một tá m khăn trải bàn, một con gà mái, và một vớ c thuố c lá không? Xin hãy nhắ m mắ t lại và nghĩ về` điê`u đó trong chồ c lát.

Xong chưa nào?

Tôi mong rằng tóc gáy người đã dựng thẳng cả dẫy khi người nghĩ về số phận của Mig và mọi chuyện sẽ ra sao nếu như đó chính là số phận của người.

Mig đáng thương. Cô bé rồi sẽ ra sao đây? Người, dù có thể sẽ phải hãi sợ, vẫn phải đọc tiếp và tự tìm hiểu lấy đây.

Hỡi độc giả, đây chính là phận sự của người.

Chương Hai Mười Lăm

Cái vòng luẩn quẩn

MIGGERY HEO NÁI gọi người đàn ông đã mua cô là bác, vì ông ta bảo cô phải gọi thế. Và, cũng vì ông ta bảo cô phải làm thế, Mig đã chăm sóc đàn cừu của bác rồi nấu ăn cho bác rồi cọ rửa cái nô-i của bác. Cô bé làm mọi việc này mà không hề có một lời cảm ơn hay ngợi khen từ chính ông ta.

Một thực tế không may khác với ông bác này là ông ta rất thích cho Mig cái mà ông ta gọi là “một cái bọp tai xứng đáng.” Để cho công bằng với ông bác này, phải thông báo ngay rằng ông ta luôn tra khảo rằng Mig có thích nhận cái bọp tai hay không.

Giao tiếp hàng ngày của họ đại loại là thế này:

Ông bác: “Tao tưởng tao đã bảo mày rửa cái nô-i rồi cơ mà.”

Mig: “Cháu rửa rồi, thưa bác. Cháu đã rửa sạch rồi.”

Ông bác: “Á à, nó bẩn ghê quá. Mày phải bị trừng phạt, có đúng không?”

Mig: “Chôi ôi, bác ơi, cháu đã rửa cái nô-i rồi mà.”

Ông bác: “Mày bảo tao là đứa dốt trá à, con bé kia?”

Mig: “Không, thưa bác.”

Ông bác: “Vậy thì mày có muốn một cái bọp tai cho xứng đáng hay không?”

Mig: “Không, cảm ơn ạ, thưa bác, cháu không muốn.”

Than ôi, ông bác này có vẻ như hoàn toàn chẳng quan tâm đến việc Mig muốn gì cũng như mẹ cô và cha cô vậy. Cái bọp tai được thảo luận nó luôn được giáng xuống... mà giáng xuống, tôi e rằng, với một sự hào hứng cực kỳ về phần ông bác nó và được đón nhận với hoàn toàn chẳng chút nhiệt tình nào về phần Mig.

Những cái bọp tai thường xuyên đến mức báo động. Và ông bác công bằng đến mức chỉ tiết khi chú ý đến cả hai bên tai Miggery Heo Nái. Và thế là sau một thời gian, đôi tai của Mig bé nhỏ bắt đầu trông chẳng còn mấy tí giống hai cái tai mà lại như những mẫu súp lơ giả t hai bên đầu cô bé.

Và chúng cũng trở nên hữu dụng đúng như thể những mẫu súp lơ đối với cô bé. Nói thế nghĩa là chúng đã ngừng hoàn toàn cái nhiệm vụ của đôi tai. Từ ngữ, đối với Mig, đã mất tiết sự sắc bén và trở thành những thứ lơ mờ, lũng bùng mà cô bé phải rất vất vả mới có thể hiểu được.

Mig càng nghe kém đi bao nhiêu, cô bé càng hiểu được ít đi bấy nhiêu. Càng hiểu ít đi bao nhiêu, càng có nhiều thứ cô bé làm sai; và càng có nhiều thứ cô bé làm sai đi, thì cô càng phải nhận nhiều bọp tai hơn, và cô nghe lại càng kém thêm. Đây là thứ được gọi là cái vòng luẩn quẩn. Và Miggery Heo Nái ở chính giữa cái vòng ấy.

Đấy là chỗ, thừa độc giả, chẳng ai muốn mình ở trong.

Nhưng, như người biết đấy, điểu Miggery Heo Nái muốn chưa bao giờ là nỗi bận tâm của bất kỳ ai.

Chương Hai Mười Sáu

Lòng trung thành

KHI MIG LÊN BẢY TUỔI, không hề có bánh kem, không tiệc tùng, không hát hò, không quà cáp, không một chút đả động nào đến ngày sinh nhật của cô bé, ngoại trừ việc Mig nói, “Bác ơi, hôm nay cháu lên bảy tuổi.”

Và ông bác đáp lại, “Tao có hỏi mày hôm nay mày mấy tuổi không hả? Cuối xéo khỏi tầm mắt tao trước khi tao cho mày một bọp tai xứng đáng bây giờ.”

Vài giờ sau khi nhận được cái bọp tai sinh nhật, Mig đang ở ngoài đồng với đàn cừu của ông bác thì cô bé trông thấy thứ gì đó lấp lánh tỏa sáng ở phía chân trời.

Cô bé nghĩ mắt một lúc rằng đó là mặt trời. Nhưng cô quay lại và thấy rằng mặt trời đang ở phía Tây, nơi nó lẽ ra nên ở, và đang chìm dần xuống để hòa vào với mặt đất. Cái thứ đang tỏa sáng rực rỡ cực kỳ này hẳn phải là cái gì đó khác. Mig đứng trên cánh đồng, lấy tay trái che mắt và dõi theo cái ánh sáng rực rỡ đang tiến lại gần hơn rồi gần hơn rồi gần hơn nữa cho tới khi rõ ra cảnh tượng vua Phillip và hoàng hậu của ngài cùng con gái họ, nàng công chúa nhỏ Hạt Đậu.

Gia đình hoàng gia được bao bọc bởi những hiệp sĩ mặc áo giáp sáng chói và những con ngựa cũng mặc áo giáp sáng chói. Và trên đầu mỗi thành viên của gia đình hoàng gia đều có một chiếc vương miện bằng vàng, và tất cả bọn họ, nhà vua và hoàng hậu và công chúa, đều mặc những chiếc áo choàng đính trang sức cùng

hạt xêquin cứ lấ p la lấ p lánh, bắ t lấ y ánh sáng của mặt trời đang lặn rô`i phản chiế u lại.

“Chô`i ôi,” Mig thở ra.

Nàng công chúa Hạt Đậu đang cười một con ngựa màu trắ ng mà cứ mỗi bước đi lại nhắ c chân thật cao và đặt xuô`ng thật duyên dáng. Hạt Đậu trông thắ y Mig đang đứng nhìn chăm chú, và nàng giơ một tay về` phía cô.

“Xin chào,” công chúa Hạt Đậu gọi to vui vẻ, “xin chào.” Và nàng vẫy tay lâ`n nữa.

Mig chẳng vẫy lại; thay vào đó, cô bé cứ đứng nhìn theo, há hớ c mồm, khi cái gia đình đẹp đẽ, hoàn hảo á y đi qua.

“Cha,” công chúa gọi nhà vua, “có chuyện gì với cô bé kia thế? Cô á y không vẫy lại con.”

“Không có gì đâu,” nhà vua nói. “Chẳng có hại gì cả, con yêu.”

“Nhưng con là công chúa. Và con vẫy cô á y. Cô á y lẽ ra phải vẫy lại chứ.”

Mig, về` phầ n mình, vẫn tiế p tục đăm đăm dõi theo. Nhìn ngắ m cái gia đình hoàng gia á y đã đánh thức mong muố n sâu kín và mơ ngủ trong cô bé; như thể một cây nế n nhỏ được thả p trong cô, vụt sáng lên nhờ sự kỳ diệu của nhà vua, hoàng hậu và công chúa.

Lầ n đầ u tiên trong đời mình, thua độc giả, Mig hy vọng.

Và hy vọng cũng như tình yêu vậy... một thứ buồ n cười, tuyệt vời, và đầ y sức mạnh.

Mig cố gắng đặt tên cho cái cảm xúc kỳ lạ này; cô bé đặt tay lên một bên tai đau đớn của mình, và cô nhận ra rằng cái cảm giác mà cô đang trải qua đây, niềm hy vọng đang lớn lên trong cô, hoàn toàn trái ngược với một cái bọ tai xứng đáng.

Cô bé mỉm cười và bỏ tay khỏi cái tai. Cô vẫy lại với công chúa.
“Hôm nay là sinh nhật của tôi!” Mig kêu to lên.

Nhưng nhà vua, hoàng hậu cùng công chúa lúc này đã quá xa để có thể nghe được cô.

“Hôm nay,” Mig hét to, “tôi lên bảy tuổi!”

Chương Hai Mười Bảy

Một điều ước

ĐÊM ĐÓ, trong căn lều nhỏ, tôi tắm mà cô bé ở cùng ông bác và đàn cừ, Mig gắng kể về điều mà cô bé đã trông thấy.

“Bác ơi?” cô nói.

“Hử?”

“Cháu trông thấy những ngôi sao người hôm nay đây.”

“Sao thế được?”

“Cháu thấy họ đều lấp lánh và sáng rực, và có một công chúa nhỏ đội chiếc vương miện của riêng mình và cười một con ngựa con màu trắng đi nhón chân.”

“Rốt cuộc mà định kể về cái gì thế?” ông bác hỏi.

“Cháu đã thấy một nhà vua và một hoàng hậu với một công chúa bé xinh xinh,” Mig hét lên.

“Thì sao?” ông bác hét lại.

“Cháu muốn...,” Mig ngượng ngùng nói, “Cháu ước được là một nàng công chúa.”

“Ha,” ông bác cười phá lên. “Ha. Một thứ ngu ngốc xâu xí như mà á? Mà thậm chí còn chẳng đáng giá cái đồng mà tao đã trả để mua mà nữa. Chẳng phải tao vẫn ước vào mỗi đêm rằng tao sẽ có lại con gà mái mấn đẻ và cái khăn trải bàn màu đỏ thế vào chỗ mà hay sao?”

Ông ta chẳng đợi Mig đoán ra đáp án của câu hỏi ấy. “Có chứ,” ông ta nói. “Tao mong điê`u đó vào mỗi đêm. Cái khăn trải bàn ấy có màu đỏ của máu. Con gà mái ấy có thể đẻ trứng rấ`t cừ.”

“Cháu muố`n làm công chúa,” Mig nói. “Cháu muố`n đội vương miện.”

“Vương miện.” Ông bác cười phá lên. “Nó muố`n đội vương miện.” Ông ta cười dữ hơn. Ông ta nhắ`c cái nô`i rỗng và đặt lên đầ`u mình. “Nhìn tao đây,” ông ta nói. “Tao là nhà vua. Thấ`y vương miện của tao không? Tao là một ông vua như tao vẫn hằ`ng mong ước. Tao là vua bởi vì tao muố`n là vua.”

Ông ta nhảy nhót quanh lê`u với cái nô`i trên đầ`u. Ông ta cười à`m ĩ cho mãi tới khi ông ta khóc lóc. Và rô`i ông ta ngừng nhảy, bỏ cái nô`i xuô`ng rô`i nhìn Mig và nói, “Mày có muố`n một cái bọ`p tai xứng đắ`ng cho má`y thứ vô nghĩa lý ấy không?”

“Không, cảm ơn ạ, thưa bác,” Mig nói.

Nhưng dù sao thì cô bé vẫn được một cái.

“Nhìn đây này,” ông bác nói sau khi cái bọ`p tai đã được giáng xuô`ng. “Chúng ta sẽ không nghe thêm chuyện về` công chúa gì nữa hế`t. Hơn nữa, ai mà thềm hỏi xem mày muố`n gì trên đời này chứ, hả con bé kia?”

Câu trả lời cho câu hỏi ấy, thưa độc giả, như người biế`t rấ`t rõ, là hoàn toàn chẳng có một ai.

Chương Hai Mười Tám Tới lâu đài

NHIỀU NĂM TRÔI QUA. Mig dành tất cả thời gian ấy cạo rửa chiếc cũi, chăm sóc đàn cừu, lau chùi căn lều và thu góp vô số những cái bọp tai đau đớn khủng khiếp. Buổi tối, dù là mùa xuân hay mùa đông, mùa hạ hay mùa thu, Mig vẫn đứng trên cánh đồng khi mặt trời lặn xuống, hy vọng rằng cái gia đình hoàng gia ấy sẽ lại đi qua.

“Chờ đi ôi, mình muốn nhìn thấy nàng công chúa nhỏ ấy một lần nữa, phải không nhỉ? Và con ngựa nhỏ của nàng nữa, với cả những bàn chân đi nhón nhén nữa.” Niềm hy vọng này, điều ước này, rằng cô sẽ nhìn thấy công chúa một lần nữa, ẩn sâu trong trái tim Mig; năm vững chãi ngay bên cạnh nó là hy vọng rằng chính cô bé, Miggery Heo Nái, một ngày nào đó có thể trở thành một nàng công chúa.

Điều ước đầu tiên của Mig đã được ban, theo một cách vòng vèo, khi vua Phillip lệnh cấm món xúp. Quân lính của nhà vua được phái đi ban bố tin buồn ấy và thu thập những cũi, thìa và bát xúp từ người dân vương quốc Dor.

Thưa độc giả, người biết chính xác làm thế nào và tại sao điều luật này lại được thông qua, vì thế người sẽ không ngạc nhiên bằng ông bác nọ khi vào Chủ nhật nọ một người lính của nhà vua gõ cửa căn lều mà Mig và ông bác cùng đàn cừu ở chung và thông báo rằng món xúp là thứ bất hợp pháp.

“Sao thế được?” ông bác nói.

“Theo lệnh hoàng gia của vua Phillip,” người lính nhắc lại, “tôi tới đây để nói với ông rằng món xúp đã bị cấm trong toàn vương

quốc Dor. Ông, theo lệnh của nhà vua, sẽ không bao giờ được dùng món xúp nữa. Cũng không được phép nghĩ đến hay nói về nó nữa. Và tôi, là một trong những bề tôi trung thành của nhà vua, tới đây để lấy thìa, nồi, và bát xúp của ông.”

“Nhưng không thể thế được,” ông bác nói.

“Dù thế nào đi nữa. Sự thật đúng là vậy đấy.”

“Chúng tôi sẽ ăn gì? Và chúng tôi sẽ ăn bằng cái gì chứ?”

“Bánh kem,” người lính gợi ý, “bằng cái đĩa ấy.”

“Thật chẳng đáng yêu lắm sao,” ông bác nói, “nếu như bọn tôi có thể mua được bánh mà ăn.”

Người lính nhún vai. “Tôi chỉ làm đúng phận sự của mình thôi. Xin hãy mang thìa, bát xúp và nồi ra đây.”

Ông bác nắm lấy bộ râu mình. Ông ta thả râu ra và nắm lấy tóc trên đầu mình. “Không thể tin được!” ông ta kêu lên. “Tôi cho là tiếp theo nhà vua sẽ đòi cả đàn cừ và con bé của tôi nữa, khi thấy đó là những tài sản duy nhất mà tôi còn lại.”

“Ông sở hữu một đứa bé gái à?” người lính nói.

“Phải,” ông bác nói. “Một đứa vô dụng, nhưng dù sao, nó cũng là của tôi.”

“À,” người lính nói, “điều đó, tôi e, cũng là bất hợp pháp; không người nào được sở hữu người nào khác trong vương quốc Dor.”

“Nhưng tôi đã đổi lấy nó rất công bằng với một con gà mái mắn đẻ và một vốc thuốc lá và một tấm khăn trải bàn màu đỏ máu.”

“Chẳng có nghĩa gì cả,” người lính nói, “sở hữu người khác là bất hợp pháp. Bây giờ, ông vui lòng đưa ra đây cho tôi thìa, bát xúp, nô-i, và đưa bé gái của ông. Hoặc nếu như ông chọn cách không đưa ra những thứ này, thì ông sẽ đi theo tôi vào tù dưới ngục tối của lâu đài. Thế nào đây?”

Và Miggery Heo Nái đã tới ngôi trong chiếc xe ngựa đầy ắp những thứ liên quan đến món xúp, bên cạnh một người lính của nhà vua như thế đấy.

“Cháu có cha mẹ không?” người lính nói. “Ta sẽ đem trả cháu về với cha mẹ.”

“Hà?”

“Mẹ à?” người lính hét lên.

“Chết rồi!” Mig nói.

“Cha cháu thì sao?” người lính hét lên.

“Cháu chẳng thấy ông ấy bao giờ nữa từ khi ông ấy bán cháu đi.”

“Được rồi. Ta sẽ đem cháu về thẳng lâu đài vậy.”

“Chôi-ôi,” Mig nói, nhìn quanh chiếc xe ngựa đầy bần khoản. “Ông muốn cháu phải rong dãi á?”

“Về lâu đài!” người lính hét lên. “Ta sẽ mang cháu về lâu đài.”

“Lâu đài ư? Nơi có nàng công chúa bé xinh xinh sông á?”

“Đúng thế.”

“Chô`i ôi,” Mig nói. “Cháu cũng muố`n làm một nàng công chúa, một ngày nào đó.”

“Đó là một giấ`c mơ đẹp đấ`y,” người lính nói. Ông ta tấ`c lưỡi với con ngựa và giật dây cương, rô`i họ lên đường.

“Cháu rấ`t vui khi được đi,” Mig nói, đưa tay lên chạm nhẹ vào một bên tai súp lơ của mình.

“Vui cũng phải chứ, vì nó mang đê`n sự thay đổi tới cho không ai khác ngoài cháu cho dù cháu có vui hay không,” người lính nói. “Chúng ta sẽ đưa cháu tới lâu đài và người ta sẽ lo cho cháu cẩn thận. Cháu sẽ không bao giờ còn là một nô lệ nữa. Cháu sẽ là một người hầ`u được trả công.”

“Hả?” Mig nói.

“Cháu sẽ làm người hầ`u!” người lính hét lên. “Không phải là nô lệ!”

“Chô`i ôi!” Mig nói, đầ`y thỏa mãn. “Cháu sẽ là một người hầ`u, không còn là nô lệ nữa.”

Cô bé mười hai tuổi. Mẹ cô đã mấ`t. Cha cô đã bán cô đi. Bác của cô, thực ra chẳng phải là bác gì sấ`t, đã bọp tai cô đê`n mức cô gầ`n như điể`c đặc. Và cô bé muố`n, hơn bấ`t kỳ thứ gì trên thê` giới này, trở thành một nàng công chúa nhỏ đội chiế`c vương miện bằ`ng vàng và cưới một con ngựa trắ`ng có bước chân thật kiêu sa.

Hỡi độc giả, người có nghĩ thật là tệ hại khi cứ mơ ước mà chẳng hê` có một lý do gì để hy vọng hay không? Hay đó là (như người lính đã nói về` niềm vui) một điề`u mà người ta vẫn cứ làm, bởi, rồ`t cuộc thì, nó sẽ chẳng làm thay đổi một ai trừ chính người đó?

Chương Hai Mười Chín

Bắt đầu bằng những chào và kết thúc bằng ống chỉ

MAY MẮN CỦA MIGGERY HEO NÁI tiếp tục. Vào ngày đầu tiên làm công việc của một người hầu trong lâu đài, cô bé được giao việc mang một ống chỉ màu đỏ tới cho công chúa.

“Chú ý này,” người trông coi đội người hầu, một phụ nữ nghiêm khắc tên là Louise, nói, “nàng là người hoàng gia, vì vậy cháu nhớ là phải nhún chào.”

“Sao cơ ạ?” Mig hét lên.

“Cháu phải nhún gô i chào!” Louise hét lại.

“Chò i ôi,” Mig nói, “vâng thưa bà.”

Cô bé nhận lấy ống chỉ từ Louise và bắt đầu leo lên những bậc thang bằng vàng tới phòng công chúa, vừa đi vừa nói chuyện một mình.

“Ta đang ở đây, đang đi đến gặp công chúa đây. Ta, Miggery Heo Nái, sẽ thấy công chúa thật gần và bằng xương bằng thịt. Và đầu tiên, ta phải nhún chào bởi vì nàng là người hoàng gia.”

Trước cánh cửa phòng công chúa, Mig chợt cảm thấy lòng tự tin bị lung lay dữ dội. Cô bé đứng một lúc, nắm chặt ống chỉ và lẩm bẩm một mình.

“Nào, thế nào ấy nhỉ?” cô bé nói. “Đưa chỉ cho công chúa và rồi nhúng chào? Không, không phải, đầu tiên là nhúng chào rồi sau đó đến ống chỉ. Như thế. Chờ đi, phải rồi, trình tự là như thế. Bắt đầu là nhúng chào và kết thúc là ống chỉ.”

Cô bé gõ cửa phòng công chúa.

“Vào đi,” Hạt Đậu nói.

Mig, chẳng nghe thấy gì, lại gõ lần nữa.

“Vào đi,” Hạt Đậu nói.

Và Mig, vẫn chẳng nghe thấy gì, lại gõ thêm lần nữa. “Có lẽ là,” cô bé tự nhủ, “công chúa không có trong phòng.”

Nhưng rồi cánh cửa mở tung ra và kia chính là công chúa, đang nhìn thẳng vào Miggery Heo Nái.

“Chờ đi,” Mig nói, miệng cô há hốc ra.

“Xin chào,” Hạt Đậu nói. “Cô là người hậu mới đây phải không? Cô có mang chỉ cho ta không?”

“Nhúng chào nhanh nhanh!” Mig kêu tướng lên.

Cô bé quơ lấy váy mình, đánh rơi ống chỉ, đưa một bàn chân lên phía trước, và giẫm phải ống chỉ, đu đưa qua lại phải mất một lúc khá là lâu (cả đời với cô công chúa đang đứng nhìn lẫn cô bé Mig đang trượt qua trượt lại kia), và cuối cùng thì ngã xuống sàn với một tiếng động đúng kiểu Mig.

“Úi giời,” Miggery Heo Nái nói.

Hạt Đậu không thể nhịn được, nàng cười phá lên. “Không sao đâu,” nàng nói với Mig, lắ c lắ c đầ u. “Tinh thầ n mới là quan trọng.”

“Sao cơ?” Mig hét lên.

“Tinh thầ n mới là quan trọng!” Hạt Đậu hét lại.

“Cảm ơn, thưa cô nương,” Mig nói. Cô bé chậm chạp đứng lên. Cô nhìn nàng công chúa. Cô cúi xuố ng sà n. “Đầ u tiên là nhúng chào và sau đó là ô ́ ng chỉ,” Mig lảm bảm.

“Gì cơ?” Hạt Đậu nói.

“Chồ i ôi!” Mig nói. “Ô ́ ng chỉ!” Cô quỳ xuố ng và hai tay lâ n tìm ô ́ ng chỉ; khi thấ y rô i, cô đứng dậy và đưa nó cho Hạt Đậu. “Tôi

đã mang chỉ để n cho cô nương rô`i, phải không ạ?”

“Thật dễ thương,” công chúa nói khi nàng câ`m ô`ng chỉ từ Mig. “Cảm ơn rất nhiê`u. Ta hình như không thể giữ nổi một ô`ng chỉ đồ nào cả. Mỗi ô`ng ta có đề`u thể nào cũng biế`n mấ`t.”

“Cô nương đang làm thứ gì sao?” Mig hỏi, nheo mắ`t nhìn tâ`m vải trên tay Hạt Đậu.

“Ta đang ghi lại lịch sử của thế` giới, thế` giới của ta,” Hạt Đậu nói, “trên thảm. Nhìn thấ`y không? Đây là cha ta, nhà vua. Và ông đang chơi đàn ghi ta vì đó là điê`u ông thích làm và ông chơi rất hay. Còn đây là mẹ ta, hoàng hậu, và bà đang ăn xúp vì bà rất thích món xúp.”

“Xúp! Chô`i ôi! Thế` là phạm luật đầ`y!”

“Phải,” công chúa nói, “cha ta câ`m món xúp vì mẹ ta mấ`t khi bà đang ăn xúp.”

“Mẹ của cô nương mấ`t rô`i ư?”

“Phải,” Hạt Đậu nói. “Bà mới mấ`t tháng trước.” Nàng cắ`n môi dưới để nó khỏi run run.

“Chẳng phải là kỳ lạ hay sao?” Mig nói. “Mẹ tôi cũng đã mấ`t rô`i.”

“Cô lên mắ`y lúc bà á`y mấ`t?”

“Tôi phá quầ`y ư?” Mig nói, lùi lại một bước khỏi công chúa. “Vậ`y tôi xin lỗi ạ.”

“Không, không, *lên mắ`y*. Hô`i á`y cô *lên mắ`y*?” Hạt Đậu hét lên.

“Mới sáu tuổi thôi,” Mig nói.

“Ta làm tiêc,” công chúa nói. Nàng thoáng nhìn Mig đầy cảm thông sâu sắc. “Bây giờ cô bao nhiêu rồi?”

“Mười hai tuổi.”

“Ta cũng thế,” công chúa nói. “Chúng ta bằng tuổi. Tên cô là gì?” nàng hét lên.

“Miggery. Miggery Heo Nái, nhưng tốt nhất cứ gọi tôi là Mig. Và tôi đã thấy cô nương một lần trước đây rồi, thưa công chúa. Cô nương đi ngang qua tôi trên một con ngựa nhỏ màu trắng. Vào ngày sinh nhật của tôi, hôm ấy đầy, và tôi đang ở trên đống với đàn cừ của bác và đó là lúc hoàng hôn.”

“Ta có vậy cô phải không?” công chúa hỏi.

“Hả?”

“Ta có vậy cô không?” Hạt Đậu hét lên.

“Có,” Mig gật đầu.

“Nhưng cô không vậy lại,” công chúa nói.

“Tôi có,” Mig nói. “Chỉ là cô nương không nhìn thấy thôi. Một ngày nào đó, tôi sẽ ngồi trên một con ngựa trắng nhỏ và đội vương miện và vẫy chào. Một ngày nào đó,” Mig nói, và cô giơ tay lên chạm vào bên tai trái, “tôi cũng sẽ là một nàng công chúa.”

“Thật à?” Hạt Đậu nói. Và nàng nhìn Mig chăm chăm, nhưng rất nhanh thôi, và chẳng nói gì thêm cả.

Cuối cùng, khi Mig quay trở xuống những bậc thang bằng vàng thì Louise đang đợi cô.

“Mất bao lâu,” bà gằm lên, “để người mang ông chỉ đến cho công chúa hả?”

“Lâu quá ạ?” Mig đoán.

“Phải đó,” Louise nói. Và bà bộp tai Mig một cái khá mạnh. “Người không có phận đứng trong đội ngũ người hầu cao cấp của chúng ta được. Điều đó thì đã rõ ràng rành ra rồi.”

“Không, thưa bà,” Mig nói. “Cũng chẳng sao đâu, vì cháu dự định sẽ trở thành một công chúa.”

“Người ư? Một công chúa? Đừng có làm ta buồn cười.”

Điều này, thưa độc giả, là một trò đùa về phần Louise, vì bà ta không phải là người biết cười. Không bao giờ. Dù có là về một ý tưởng nực cười như là Miggery Heo Nái trở thành công chúa đi chăng nữa.

CUỐN BỐN

Trở về với ánh sáng

Chương Ba Mười Tư

Hãy giết chúng, ngay cả khi chúng đã chết

HỒI ĐỘC GIẢ, người không quên chú chuột nhắt bé nhỏ của chúng ta đã y chứ?

“Trở về với ánh sáng,” đó là điều Gregory đã thì thầm với chú khi lão quăn Despereaux vào chiếc khăn ăn và đặt chú lên khay. Và rồi Mig, sau cuộc trò chuyện với Roscuro, đã mang chiếc khay vào bếp, rồi khi cô bé nhìn thấy Đầu Bé p, cô hét lên, “Là cháu đây, Miggery Heo Nái, trở về từ chỗ sâu thăm thẳm.”

“À, thật đáng yêu,” Đầu Bé p nói. “Và chẳng phải là tất cả chúng ta đều được nhẹ gánh hay sao?”

Mig đặt cái khay lên bàn bếp.

“Này, này,” Đầu Bé p nói, “nhiệm vụ chưa xong đâu. Người phải dọn sạch nó nữa.”

“Sao kia ạ?” Mig hét lên.

“Người phải dọn sạch cái khay!” Đầu Bé p hét lại. Bà đưa tay ra cầm lấy chiếc khăn ăn và giữ nó một cái thật mạnh, và Despereaux văng khỏi chiếc khăn, tồm, rơi trúng vào một cái chén đồ dầy dàu ăn.

“Aaaaaa,” Đâu Bê p nói, “một con chuột nhắt trong bếp của ta, trong dĩa ăn của ta, trong chén đồ của ta. Ngươi, Mig, hãy giết nó ngay.”

Mig cúi đầu xuống nhìn con chuột nhắt đang từ từ chìm xuống đáy chiếc chén thủy tinh.

“Chít con tội nghiệp,” cô bé nói. Và cô cho cả bàn tay mình vào trong dĩa ăn kéo đuôi chú ra.

Despereaux, há mồm thở gấp và ho và chớp chớp mắt chói trước ánh sáng rực rỡ, đã có thể phát khóc lên vì niềm hạnh phúc được cứu sống. Nhưng chú chẳng còn chút thời giờ nào để mà khóc.

“Giết nó đi!” Đâu Bê p hét lên.

“Chô i ôi!” Mig nói. “Được thôi.” Vẫn tóm lấy đuôi Despereaux, cô bé đi lấy con dao làm bếp. Nhưng cái đuôi của chú chuột, ướt

đắm dầ u ăn, thì tron và rấ t khó giữ nên Mig, khi đang với lấ y con dao, đã tuột tay và Despereaux rơi xuô ng nề n nhà.

Mig nhìn xuô ng cái nhúm lông nhỏ màu nâu.

“Chô ì ôi,” cô bé nói, “thế này thì nó chề t là cái chấ c.”

“Hãy giề t nó ngay cả khi nó đã chề t,” Đầ u Bề p hét lên. “Quan điể m của ta đố i với bọn chuột nhấ t là thế đầ y. Nế u bọn chúng còn sô ng, hãy giề t chúng. Nế u bọn chúng chề t rô ì, cũng cứ giề t. Như thế ta mới có thể chấ c chấ n là một con chuột nhấ t đã chề t, đầ y cũng là cái loại chuột duy nhấ t nên có.”

“Đúng là quan điể m hay đầ y, giề t chúng nó ngay cả khi chúng đã chề t.”

“Nhanh lên, đầ ngồ c nghề ch tai súp lơ!” Đầ u Bề p hét lên. “Nhanh lên!”

Despereaux ngóc đầ u dậy khỏi nề n nhà. Mặt trời buổi chiề u đang tỏa sáng qua khung cửa sổ rộng của căn bệ p. Chú có đủ thời gian để nghĩ rằ ng ánh sáng huyề n diệu đế n nhường nào, và rô ì ánh sáng ấy biề n mấ t, khuôn mặt của Mig lù lù trước mắ t. Cô bé vừa xem xét chú, vừa thở phì phò.

“Chít con ơi,” cô nói, “ngươi không định chạy cuồ ng cuồ ng lên à?”

Despereaux nhìn thật lâu vào đôi mắ t nhỏ đầ y quan tâm của Mig và rô ì vụt, một ánh sáng lóa mắ t và tiế ng kim loại lướt trong không khí khi Mig hạ con dao bệ p xuô ng, xuô ng, xuô ng nữa.

Despereaux cảm thấ y một cơn đau khủng khiề p ở phía sau. Chú nhảy văng lên và bắ t đầ u cuồ ng cuồ ng. Thua độc giả, chú đã chạy

hồi cả lên. Chú chạy thoăn thoắt như một con chuột nhắt chuyên nghiệp. Chú ngoắt sang trái. Chú ngoắt sang phải.

“Chôi ôi!” Mig kêu lên. “Trượt mất nó rồi.”

“Đáng ngạc nhiên quá nhỉ?” Đâu Bép nói vừa đúng lúc Despereaux chạy thoắt qua kẽ hở cánh cửa chặn đưng thức ăn.

“Dù sao cháu cũng tóm được cái đuôi con chít con này,” Mig nói. Cô bé cúi xuống nhặt chiếc đuôi của Despereaux và giơ lên, hãnh diện khoe với Đâu Bép.

“Thì sao chứ?” Đâu Bép hét lên. “Cái đó thì có lợi ích gì khi mà toàn bộ phần còn lại của nó đã biến mất trong chặn thức ăn chứ?”

“Cháu không biết,” Mig nói. Và cô bé co người lại khi Đâu Bép tiến đến gần, định sẽ cho cô một cái bọp tai xứng đáng. “Cháu không biết.”

Chương Ba Mười Một

Bài hát trong bóng tối

CÁI MÙI HÔI THÔI KHỦNG KHIẾP của ngực tôi không phiến đến Mig. Có lẽ vì thỉnh thoảng, khi ông bác cho cô bé máy cái bọp tai, ông ta đã trượt mục tiêu mà thay vào đó lại giáng vào mũi của Mig. Điều này xảy ra thường xuyên đến mức làm ảnh hưởng đến chức năng thông thường của cơ quan khứu giác của Mig. Và vì thế cái thứ mùi của thất vọng và vô vọng và tàn ác hoành hành khắp nơi kia không hề tạo ra điều gì khác biệt với cô bé, và cô bước xuống những bậc thang quanh co ngoằn ngoèo đầy hạnh phúc.

“Chôi ôi!” cô kêu lên. “Có tôi không cơ chứ?”

“Có, có tôi đã y Mig ạ,” cô tự trả lời mình, “nhưng nếu ta là một nàng công chúa, ta sẽ sáng lấp lánh, sẽ không còn nơi nào trên thế giới này tôi tắm với ta nữa.”

Vào lúc ấy, Miggery Heo Nái chợt nảy ra một bài hát nhỏ như thế này:

“Ta chẳng phải công chúa Hạt Đậu

Nhưng rồi một ngày nào đó,

Ta sẽ là Hạt Đậu, a ha.

Một ngày nào đó, là Hạt Đậu.”

Mig, như người tưởng tượng đó, không phải là một ca sĩ hay cho lắm, giống một rô ng sĩ hơn, thật đấy. Nhưng trong bài hát của cô

bé, đồ i với một cái tai được chình đúng tông, có một loại nhạc nhấ t định. Và khi Mig vừa đi trên những bậc thang dẫn xuố ng hầ m ngục vừa hát, thì hiện ra từ chỗ đồ i một con chuột cô ng quấ n mình trong chiế c áo choàng đỏ và đội thìa trên đầ u.

“Phải, phải,” con chuột cô ng thì thầ m, “một bài hát đáng yêu. Chính xác là cái bài hát ta vẫn mong mới được nghe đây.”

Và Roscuro lặng lẽ nhip bước bên cạnh Miggery Heo Nái.

Đế n cuố i câ u thang, Mig kêu to lên vào bóng đồ i, “Chồ i ôi, là cháu đây, Miggery Heo Nái, cứ gọi cháu là Mig, cháu mang thức ăn cho ông đây! Đế n lầ y đi này, thưa ông Sâu Thẳ m Thẳ m!”

Không có ai đáp lại cả.

Ngục đồ i yên ấ ng, nhưng nó chẳng yên ấ ng theo một cách đồ t đẹp gì. Nó yên ấ ng đầ y đe dọa; nó yên ấ ng theo kiểu của những âm thanh nhỏ bé và đáng sợ. Có tiế ng tron tuồ n tuộ t như ổ c sên bò của nước rỉ xuố ng những thân tường, và từ một góc đồ i om đầu đó vọng lên tiế ng rên rỉ của ai đang đau đớn. Và rồ i, còn có cả tiế ng động của lũ chuột cô ng đang đi công chuyện như thường lệ, những móng vuố t va vào phiế n đá ngục đồ i và những cái đuôi dài kéo lê đầ ng sau, qua máu và rác rưởi.

Hồi độc giả, nế u người đang đứng trong ngục đồ i, người chấ c chấ n sẽ nghe thầ y tâ t cả những tiế ng động ghê gớm và đáng sợ này.

Nế u tôi đang đứng trong ngục đồ i, tôi sẽ nghe thầ y những tiế ng động ấ y.

Nế u chúng ta đang cùng nhau đứng giữa ngục đồ i, chúng ta sẽ nghe thầ y những tiế ng động ấ y và chúng ta sẽ rấ t sợ hãi; chúng

ta sẽ bám chặt lấy nhau trong nỗi kinh hoàng.

Nhưng Miggery Heo Nái thì nghe thấy gì?

Phải rồi.

Chẳng thấy gì cả.

Và vì thế cô bé chẳng sợ gì sất, dù là một tí ti đi chẳng nữa.

Cô bé giờ cao chiếu c khay lên, và ngọn nến tỏa ánh sáng yếu ớt lên cái đồ ng cao ngất ngưỡng những thìa và bát xúp và nõi.

“Chôi ôi,” Mig nói, “nhìn những thứ kia mà xem kia. Mình chả bao giờ tưởng tượng được lại có thể có nhiê u thìa đê n thế trên khắ p thế gian rộng lớn này.”

“Vê thế gian này thì còn có nhiê u thứ hơn bất kỳ kẻ nào có thể tưởng tượng được nữa kia,” một giọng oang oang vọng ra từ bóng tối.

“Phải, phải,” Roscuro thẳ m thì. “Lão cai ngục già nói phải.”

“Chôi ôi,” Mig nói. “Ai nói đó?” Và cô bé quay về hướng phát ra giọng nói của lão cai ngục.

Chương Ba Mười Hai

Canh chùng bọ chuột cống

ÁNH NẾ N trên chiếc khay của Mig soi rõ Gregory đang khập khiễng tiến đến gần cô bé, sợi dây thừng quấn quanh cổ chân lão, đôi tay lão vươn ra.

“Ngươi, Gregory đồ rã rạc, đã mang thức ăn đến cho lão cai ngục đây.”

“Chôi ời,” Mig nói. Cô bé bước lùi lại.

“Đưa đây nào,” Gregory nói, rồi lão cầm lấy chiếc khay từ Mig và ngó bên một cái nôi úp ngược lăn ra từ cái tháp kia. Lão đặt chiếc khay thẳng bằ ng trên hai đầu gó i và nhìn chằm chằm vào cái đĩa đã được đẩy lại.

“Gregory cho là hôm nay lại không có món xúp.”

“Hả?” Mig hét lên.

“Xúp!” Gregory hét lên.

“Phạm pháp!” Mig hét trở lại.

“Ngu ngốc hết sức,” Gregory lảm bảm khi lão nhấc tấm phủ khỏi cái đĩa, “ngu ngốc không thể chấp nhận được, một thế giới không có món xúp.” Lão cầm một cái tỏi gà lên và cho nguyên nó vào mồm rồi nhai rồi nuốt chửng.

“Kìa,” Mig nói, trố mắt nhìn lão, “ông quên nhả xương kìa.”

“Không quên đâu. Nhai hết rồi.”

“Chô`i ôi,” Mig nói, chắ`m chắ`m nhìn Gregory. “Ông ăn cả xương. Ông thật dữ tợn.”

Gregory ăn một miế`ng thịt gà nữa, một cái cánh, xương và tắ`t tắ`n tắ`t. Và rô`i một miế`ng nữa. Mig nhìn lão đắ`y thán phục.

“Một ngày nào đó,” cô bé nói, chợt thắ`y động lòng muố`n kể với người đàn ông này niề`m mơ ước sâu xa của mình, “cháu sẽ làm công chúa.”

Trước lời tuyên bố` này, Chiaroscuro, vẫn ở bên cạnh Mig, vui sướng nhảy một điệu jig<sup>(1)</sup> ngắ`n đắ`y khoan khoái; trong ánh sáng của ngọn nế`n duy nhắ`t, cái bóng đang nhảy của nó trở nên to lớn và cực kỳ đáng sợ.

“Gregory nhìn thắ`y người đắ`y,” Gregory nói với cái bóng của con chuột cô`ng.

Roscuro dừng lại. Nó chuyển đắ`n núp dưới váy Mig.

“Hà?” Mig hét lên. “Cái gì thắ`?”

“Không có gì,” Gregory nói. “Vậ` là người dự định sẽ làm công chúa đắ`y. Xời, ai cũng có một giắ`c mơ ngu ngồ`c cả. Gregory đây chẳng hạn, cũng mơ về` một thắ` giới nơi món xúp là hợp pháp. Và chuột cô`ng, Gregory chắ`c chắ`n đắ`y, cũng có vài giắ`c mơ ngu ngồ`c nô`t.”

“Giá mà ông biế`t đượ`c nhi,” Roscuro thắ`m thì.

“Gì cơ?” Mig hét lên.

Gregory chẳng nói gì cả. Thay vào đó, lão lắ`n vào túi, giơ chiế`c khăn ăn lên trước mặt mình rô`i hắ`t xì vào đó, một lắ`n, hai lắ`n, ba lắ`n.

“Com mắ m com muố i!” Mig hét lên. “Com mắ m com muố i, com mắ m com muố i.”

“Trở về` thê` giới của ánh sáng nhé,” Gregory thì thắ m. Và rô` i lão cuộn chiế` c khăn ăn lại và đặt nó lên khay.

“Gregory xong rô` i,” lão nói. Và lão giơ chiế` c khay ra cho Mig.

“Ông xong rô` i ư? Vậy thì khay lại lên tâ` ng trên thôi. Đầ u Bế p nói vậy. Người mang khay xuố ng hằ m sâu thăm thăm, người chờ cho lão già ăn xong, và rô` i người lại mang chiế` c khay trở lên. Đầ y là các chỉ dẫn dành cho cháu đầ y.”

“Họ có chỉ dẫn cho người phải canh chừng bọn chuột cô` ng không?”

“Bọn gì cơ?”

“Bọn chuột cô` ng.”

“Bọn chúng thì sao cơ?”

“Canh chừng bọn chúng,” Gregory hét lên.

“Phải rô` i,” Mig nói. “Canh chừng bọn chuột cô` ng.”

Roscuro, trồ` n dưới vắ y của Mig, xoa xoa hai chân trước vào nhau. “Cứ cảnh báo cô ta đi, lão già,” nó thì thắ m. “Giờ của ta đã đầ n. Thời điể m là chính lúc này đây và sợi dây thừng của lão sẽ phải đứt. Không phải gặ m-gặ m-gặ m gì lâ` n này nữa, mà là một cú nghiế` n thật sự sẽ biế` n nó thành hai khúc. Phải rô` i, càng ngày càng trở nên rõ ràng. Giờ trả thù đã đầ n.”

Chương Ba Mười Ba

Con chuột cống biết tên cô bé

MIG ĐÃ LEO LÊN những bậc thang ngực tôi và đang chuẩn bị mở cánh cửa vào bệ p thì con chuột cống lên tiếng với cô bé.

“Tôi xin ngăn bước chân cô một chút có được không?”

Mig nhìn sang trái rồi sang phải.

“Dưới này cơ,” Roscuro nói.

Mig nhìn xuống sàn.

“Chờ ị ời,” cô bé nói, “nhưng người là chuột cống, phải không? Và chẳng phải lão già vừa mới dẫn dò ta về người hay sao? ‘Canh chừng bọn chuột cống,’ lão nói thế.” Cô bé giờ chiếu khay cao hơn lên để ánh sáng từ ngọn nến tỏa đúng vào Roscuro và chiếu thìa bạc vàng trên đầu nó và chiếu áo choàng màu đỏ máu quanh cổ nó.

“Không có gì mà phải run sợ hết, không một chút nào,” Roscuro nói. Vừa nói, nó vừa đưa một tay ra phía sau lưng, tay kia nắm lấy cán thìa nhấc chiếu thìa xúp khỏi đầu mình, rất giống với kiểu cách của một quý ông bỏ mũ ra trước một quý bà.

“Chờ ị ời,” Mig nói, “một con chuột cống có kiểu cách hẳn hoi.”

“Phải đó,” Roscuro nói. “Trân trọng chào cô nương.”

“Cha ta có một miếng vải rất giống của ngài đây, thưa ngài Chuột Cống,” Mig nói. “Cũng đỏ như thế. Ông ấy đã bán ta để lấy

nó.”

“À,” Roscuro nói, và nó mím một nụ cười rộng rãi đầy hiểu biết. “À, ông ấy đã làm thế thật à? Đó là một câu chuyện thật khủng khiếp, thật bi kịch.”

Hồi độc giả, nếu người thứ lỗi cho tôi, chúng ta phải dừng lại một chút để ngâm nghĩ về một điều không bình thường và to lớn, một điều nghiêm trọng. Cái điều nghiêm trọng, không bình thường, to lớn ấy là thế này: giọng nói của Roscuro được chỉnh đúng âm lượng để nó đi thẳng vào lỗ tai đi ngoằn ngoèo của đôi tai sụp lơ đã hổng của Mig. Điều đó có nghĩa là, thưa độc giả thân mến, Miggery Heo Nái đã nghe, một cách hoàn hảo và chính xác, từng từ con chuột công Roscuro nói ra.

“Cô đã biết đến cái phần bi kịch của mình rồi,” Roscuro nói với Mig. “Có lẽ đã đến lúc cô làm quen với vinh quang và chiến thắng.”

“Chiến thắng?” Mig nói. “Vinh quang?”

“Cho phép tôi được tự giới thiệu,” Roscuro nói. “Tôi là Roscuro. Bạn bè gọi tôi là Roscuro. Và tên cô là Miggery Heo Nái. Và có đúng hay không, rằng hầu hết mọi người đều gọi cô đơn giản là Mig?”

“Lạ chưa kìa?” Mig kêu lên. “Một con chuột công biết tên mình!”

“Cô nương Miggery thân mến của tôi, tôi không muốn quá đùng đọt trong mọi quen biết của chúng ta, nhưng liệu tôi có thể hỏi rằng, tôi có đúng không khi biết chắc rằng cô có một vài nguyện vọng?”

“Người nói ‘nguyện vọng’ là sao?” Mig hét lên.

“Cô nương Miggery, không cần phải hét lên đâu. Không hề. Khi cô nghe được tôi, thì tôi cũng nghe được cô. Hai chúng ta hợp nhau để n mức hoàn hảo, kẻ này đối với người kia.” Roscuro lại mỉm cười, lộ ra cả một mô`m đầy những răng vàng khè sắ`c nhọn. “Nguyện vọng, quý cô thân mến ạ, là những thứ sẽ biế`n một cô hậ`u gái thành một nàng công chúa.”

“Chô`i ôi,” Mig công nhận, “một công chúa đúng là thứ ta muố`n trở thành.”

“Có một cách, thưa quý cô, để khiế`n điề`u đó xảy ra. Tôi tin rằng có một cách để biế`n giấ`c mơ á`y thành hiện thực.”

“Ý người là ta có thể trở thành công chúa Hạt Đậu?”

“Phải, thưa công chúa cao quý,” Roscuro nói. Rô`i nó nhắ`c chiế`c thìa khỏi đầ`u mình và cúi gập lưng chào. “Phải, công chúa Hạt Đậu cao quý nhấ`t của hoàng gia.”

“Chô`i ôi!” Mig nói.

“Tôi có thể nói với cô kế` hoạch của tôi không ạ? Tôi có thể vạch ra cho cô thấ`y cách chúng ta sẽ biế`n giấ`c mơ công chúa của cô thành sự thật được không?”

“Có,” Mig nói, “có chứ.”

“Nó bắ`t đầ`u,” Roscuro nói, “với người bạn của cô đây, và bắ`ng việc nhai đứt một sợi dây thừng.”

Mig vẫn giơ chiế`c khay với một ngọn nê`n nhỏ đang cháy sáng, và cô bé lắ`ng nghe con chuột cô`ng tiế`p tục nói những lời đi thẳng vào niề`m mong ước trong tim cô. Thật say mê làm sao cái cách Roscuro nói và thật chăm chú làm sao cái cách cô hậ`u gái lắ`ng

nghe đến mức cả hai chẳng hề để ý chiếc khăn ăn trên khay đồng
đầy.

Họ cũng không nghe được những tiếng động nhỏ giống như
tiếng chuột nhắt tỏ vẻ kinh ngạc rồi tức giận phát ra từ chiếc
khăn ăn khi Roscuro tiếp tục tiết lộ, từng bước một, cái kế hoạch
hiểm ác của nó để mang công chúa xuống bóng tối.

Hết Cuốn Ba

Chương Ba Mười Lăm

Chàng hiệp sĩ trong bộ áo giáp sáng loáng

DESPEREAUX ĐANG NGĂM NGHĨ về điều ngược với cái câu hỏi ấy. Chú ngẫm nghĩ không phải xem mình sẽ làm gì khi có cái đuôi mà là chú sẽ làm gì khi không có nó. Chú ngòì trên túi bột mì trên cái kệ cao nhất trong chạn thức ăn, khóc cho thứ mà chú đã mất.

Con đau phía thân sau khá dữ dội và chú khóc than vì nó. Nhưng chú cũng khóc bởi vì chú hạnh phúc. Chú đã thoát khỏi ngục tối; chú đã được hôì sinh. Cuộc giải thoát này diễn ra vừa đúng lúc để chú cứu nàng công chúa Hạt Đậu khỏi một số phận khủng khiếp mà con chuột công đã sắp đặt.

Vì thế Despereaux rơi nước mắt vì hạnh phúc và vì đau đớn và vì biết ơn. Chú rơi nước mắt vì kiệt sức và tuyệt vọng và hy vọng. Chú rơi nước mắt vì tất cả những xúc cảm mà một con chuột nhắt nhỏ bé đã bị đem đi tử hình rồi lại được trở về đúng lúc để cứu người yêu thương của nó có thể cảm nhận được.

Hồi độc giả, chú chuột nhắt đã khóc.

Rồi chú nằm xuống túi bột mì và ngủ. Bên ngoài lâu đài, mặt trời xuống núi, những ngôi sao lần lượt hiện ra rồi lại biết n mất, nhường chỗ cho mặt trời đang lên, vậy mà Despereaux vẫn ngủ. Và trong lúc ngủ, chú đã mơ.

Chú mơ về những khung cửa sổ kính màu và bóng tối của căn ngục. Trong giấc mơ của Despereaux, ánh sáng rực rỡ và huy hoàng

hiện lên trong hình dáng của một chàng hiệp sĩ vung gươm. Chàng hiệp sĩ chiến đấu với bóng tối.

Và bóng tối thì có vô vàn hình dạng. Đầu tiên bóng tối là mẹ của chú, đang thốt ra những câu tiếng Pháp. Và rồi bóng tối trở thành cha của chú đang đánh trống. Bóng tối là Furlough đội khăn trùm đầu màu đen và lặc đầu từ chó. Và bóng tối biến thành một con chuột công khổng lồ mỉm cười nham hiểm và sắc nhọn.

“Bóng tối,” Despereaux kêu lên, vật đầu sang trái.

“Ánh sáng,” chú lí nhí, quay đầu sang phải.

Chú gọi to chàng hiệp sĩ. Chú hét lên, “Ông là ai? Ông sẽ cứu tôi chứ?”

Nhưng chàng hiệp sĩ không trả lời chú.

“Hãy nói cho tôi biết ông là ai!” Despereaux hét lên.

Chàng hiệp sĩ ngừng tay vung gươm. Anh ta nhìn Despereaux. “Người biết ta mà,” anh ta nói.

“Không,” Despereaux nói, “tôi không biết.”

“Người có,” chàng hiệp sĩ nói. Anh ta chậm chậm nhấc áo giáp ra khỏi đầu mình và lộ ra... chẳng có thứ gì, chẳng có một ai. Chiếc áo giáp rỗng không.

“Không, ôi không,” Despereaux nói. “Không có hiệp sĩ nào trong bộ áo giáp sáng loáng cả; tất cả chỉ là giả dối, giống như hạnh phúc mãi mãi vậy.”

Và trong giấc mơ của mình, con chuột nhắt bé nhỏ bắt đầu khóc.

Chương Ba Mười Sáu

Thứ mà Mig đem theo

VÀ TRONG KHI con chuột nhắt ngủ, Roscuro đã bắt đầu cái kế hoạch kinh khủng của nó. Người có mưu n nghe không, thưa độc giả, cái kế hoạch ấy diễn ra thế nào? Câu chuyện không hề dễ thương. Có bạo lực trong đó. Và cả sự độc ác nữa. Nhưng những câu chuyện không dễ thương cũng có những giá trị nhất định, tôi cho là vậy. Tất cả mọi thứ, như người biết đầy (khi đã sống trên thế giới này đủ lâu để tự nghiệm ra được một hai điều), không thể lúc nào cũng ngọt ngào và sáng sủa.

Nghe này. Nó xảy ra như thế này. Đầu tiên, con chuột công kích thức, một lần và mãi mãi, cái công việc mà nó đã bắt đầu từ trước đây lâu lắm. Nó nhai đứt sợi dây thừng của Gregory, đứt hẳn, để cho lão cai ngục đi lạc trong mê cung ngục tối. Đến khuya, khi lâu đài tối om, thì cô hầu gái Miggery Heo Nái leo những bậc thang dẫn lên phòng công chúa.

Tay cô cầm một ngọn nến. Và trong túi tạp dề là hai thứ cực kỳ ghê gớm. Trong túi bên phải, được giấu đi để phòng họ có thể gặp ai đó trên cầu thang, là con chuột công kích với cái thìa trên đầu và tấm áo choàng đỏ quanh vai. Trong túi bên trái là một con dao làm bếp, chính là con dao Miggery Heo Nái đã dùng để chặt đứt đuôi một chuột nhắt nào kia. Đó là những thứ, một con chuột công kích và một con dao, mà Mig mang theo khi cô leo lên cao, cao, cao những bậc cầu thang.

“Chao ôi!” cô kêu lên với con chuột công kích. “Tôi thật đầy ắp nhỉ?”

“Phải, phải,” Roscuro thì thào từ chiếc túi. “Thật là tội, cô nương thân mến ạ.”

“Khi ta làm công chúa...,” Mig bắt đầu.

“Suýt,” Roscuro nói, “tôi có thể gợi ý rằng cô nên giữ kín cho riêng mình những kế hoạch tuyệt vời cho tương lai được hay không? Và liệu tôi có thể gợi ý thêm nữa rằng cô nên hạ thấp giọng xuống như là thì thầm ấy? Chúng ta, suy cho cùng, đang thực hiện một nhiệm vụ bí mật. Cô có biết cách thì thầm hay không, thưa cô nương thân mến?”

“Ta biết chứ!” Mig hét lên.

“Vây,” Roscuro nói, “thì xin hãy thực hành kỹ năng này ngay lập tức.”

“Chôi ối,” Mig thì thầm, “được thôi.”

“Xin cảm ơn,” Roscuro nói. “Tôi có cần phải rà lại lần nữa kế hoạch hành động của chúng ta hay không đây?”

“Ta đã rõ môn một trong đầu rồi đây,” Mig thì thào. Và cô gõ một ngón tay lên đầu mình.

“Thật nhẹ cả người,” Roscuro nói. “Có lẽ, quý cô thân mến ạ, chúng ta nên rà lại một lần nữa. Một lần nữa, để cho chắc chắn thôi.”

“Thì,” Mig nói, “bọn mình đi vào phòng công chúa và cô ta đang ngủ rồi lơ mơ rồi ngáy àm ỉ, và ta sẽ gọi cô ta dậy rồi cho cô ta xem con dao và nói, ‘Nếu cô không muốn bị đau đớn, thưa công chúa, thì cô phải đi theo tôi.’”

“Và cô sẽ không làm đau gì cô ta cả,” Roscuro nói.

“Không, ta không làm thế. Bởi vì ta muốn cô ta phải sống để cô ta có thể làm thị nữ khi ta thành công chúa.”

“Chính xác,” Roscuro nói. “Đó sẽ là đòn trừng phạt thích đáng dành cho cô ta.”

“Chô`i ôi,” Mig thì thào. “Phải. Đòn trừng phạt thích đáng cho cô ta.”

Mig, tất nhiên, chẳng có ý niệm gì về cụm từ “đòn trừng phạt thích đáng” cả, nhưng cô rất thích cái âm thanh của nó, và cô nói đi nói lại với mình mãi cho đến khi Roscuro nói, “Và rồi?”

“Và rồi,” Mig tiếp tục, “ta sẽ bảo cô ta ra khỏi chiếc giường công chúa và theo ta đi dạo một chút.”

“Ha,” Roscuro nói, “đi dạo một chút. Phải rồi. Ha, tôi yêu cái cách nói giảm nói tránh của cụm từ ấy. Đi dạo một chút. Ô, đó sẽ chỉ là một cuộc đi dạo nhỏ thôi. Thật sự là thế mà.”

“Và rồi,” Mig, lúc này đã đến phần cô thích nhất, nói, “bạn mình mang cô ta xuống chỗ sâu thăm thăm dưới kia và bạn mình cho cô ta một vài bài học dài dằng dặc về chuyện làm hậu gái phải thế nào và rồi bạn mình lại có vài bài học ngắn cho chính ta về việc làm công chúa thế nào rồi khi bạn mình xong phần học hành, hai đứa ta sẽ đổi chỗ. Ta sẽ trở thành công chúa và cô ta sẽ thành đứa hậu. Chô`i ôi!”

Hỡi độc giả, đây chính xác là cái kế hoạch mà Roscuro đã chỉ ra cho Mig khi nó vừa mới gặp cô bé. Đó, tất nhiên, là một kế hoạch rất buồn cười.

Chẳng ai có thể, cho dù là một phút mù quáng đi nữa, lại nhầm được Mig với công chúa hay công chúa với Mig. Nhưng Miggery Heo

Nái, như tôi đã chỉ ra cho người trước kia, chẳng phải là con dao sắc nhất trong ngăn kéo. Và, thừa độc giả, cô bé cũng mong muốn đến tuyệt vọng được trở thành công chúa. Cô muốn, chao ôi, cô rất muốn thế. Và chính vì niềm mong muốn khủng khiếp này mà cô đã tin ngay vào kế hoạch của Roscuro bằng tất cả trái tim mình.

Kế hoạch thực sự của con chuột công, theo một cách nào đó, lại đơn giản hơn và kinh khủng hơn nữa. Nó định sẽ đem công chúa xuống nơi sâu nhất, tối nhất của ngục tối. Nó định sẽ bắt Mig xích hai tay hai chân công chúa lại, và nó định sẽ giữ nàng công chúa vui cười, lấp lánh, bừng sáng ánh trong bóng tối.

Mãi mãi.

Chương Ba Mười Bảy

Ném một chút thôi

NÀNG ĐANG SAY NGỦ và mơ về mẹ, hoàng hậu, đang đưa chiếc thìa về phía nàng mà nói, “Ném đi, Hạt Đậu thương yêu của ta, ném đi, con yêu, rồi cho ta biết con nghĩ gì.”

Công chúa nghiêng về phía trước và nháp một ít xúp từ chiếc thìa mẹ đưa cho nàng.

“Ồi mẹ,” nàng nói, “tuyệt vời. Đây là món xúp tuyệt nhất con từng ăn.”

“Phải,” hoàng hậu nói. “Tuyệt vời, phải không?”

“Cho con thêm một ít nữa nhé?” Hạt Đậu nói.

“Ta cho con ném một chút để con không quên,” mẹ nàng nói. “Ta cho con ném một chút để con nhớ mãi.”

“Con muốn nữa.”

Nhưng ngay khi công chúa nói thế, mẹ nàng biến mất. Bà biến mất và bát xúp cùng chiếc thìa biến mất theo bà.

“Những thứ bị đánh mất,” Hạt Đậu nói, “lại thêm những thứ bị đánh mất.” Và rồi nàng nghe thấy tên mình. Nàng quay người, đầy hạnh phúc, nghĩ rằng mẹ nàng đã quay lại. Nhưng giọng nói không phải của mẹ nàng. Giọng nói là của ai đó và vọng từ một nơi nào đó xa lắm, nó giục nàng tỉnh dậy, tỉnh dậy.

Hạt Đậu mở mắt và nhìn thấy Miggery Heo Nái đang đứng cạnh giường mình, một con dao trong tay này, một ngọn nến trên tay kia.

“Mig đã y u?” nàng nói.

“Chò ì ôi,” Mig nói rất nhẹ.

“Nói đi,” Roscuro ra lệnh.

Mig nhắm mắt lại và hét lên đoạn thoại của mình. “Nếu cô không muốn bị đau đớn, thua công chúa, cô phải đi theo tôi.”

“Làm cái gì cơ chứ?” công chúa nói với giọng rất khó chịu. Như tôi đã nói trước đây, công chúa không phải là người quen với việc bị sai bảo. “Cô đang nói cái gì thế?”

Mig mở mắt ra và hét lên. “Cô phải đi với tôi để sau khi chúng ta học một vài bài học, cô thì bài dài và tôi thì bài ngắn, ở tít dưới sâu

thăm thăm kia, tôi có thể thành cô và cô biến thành tôi.”

“Không!” Roscuro hét lên từ chiếc túi của Mig. “Không! Không! Cô làm sai hết rồi.”

“Ai nói đó?”

“Thưa công chúa cao quý,” Roscuro nói. Rồi nó bò ra khỏi túi của Mig và leo lên vai cô mà yên vị ở đó, đặt cái đuôi vòng qua cổ cô bé sao cho thẳng bằng. “Thưa công chúa cao quý,” nó lặp lại. Rồi nó nâng chiếc thìa chậm rãi ra khỏi đầu và mỉm cười, khoe ra cả một miệng đầy những chiếc răng thật là gớm ghiếc. “Tôi nghĩ tốt nhất là nàng nên làm theo lời gợi ý của Miggery Heo Nái. Cô ấy, như nàng thấy khá rõ đấy, có một con dao, một con dao to. Và cô ấy, nếu bị dồn ép, sẽ dùng đến nó đấy.”

“Thật là nực cười,” công chúa nói. “Các người không thể đe dọa ta được. Ta là công chúa.”

“Chúng tôi rất tường tận về việc nàng là ai,” Roscuro nói. “Tuy nhiên, một con dao thì lại chẳng quan tâm đến việc nàng là người của hoàng gia đâu. Và người cũng sẽ chảy máu, tôi cho là vậy, như bất kỳ một con người nào khác.”

Hạt Đậu nhìn Mig. Mig mỉm cười. Con dao lóe sáng trong ánh nến. “Mig?” nàng nói, giọng đã hơi run rẩy một tí tẹo.

“Tôi không cho rằng Mig cần phải thuyết phục nhiều thì mới dùng đến con dao ấy đâu, thưa công chúa,” Roscuro nói. “Cô ấy là một kẻ nguy hiểm, rất dễ sai bảo.”

“Nhưng chúng ta là bạn mà,” Hạt Đậu nói, “phải không, Mig?”

“Hả?” Mig nói.

“Tin tôi đi,” Roscuro nói. “Hai người không phải là bạn bè. Và tôi nghĩ tốt nhất là nàng nói chuyện thẳng với tôi đây, thưa công chúa. Tôi mới là kẻ chịu trách nhiệm chính ở đây. Nhìn tôi đây này.”

Hạt Đậu nhìn thẳng vào chuột công và chiếc thìa trên đầu nó. Trái tim nàng đập hụt một nhịp và rồi hai nhịp.

“Nàng có biết tôi không, thưa công chúa?”

“Không,” nàng nói, cúi đầu xuống, “ta không biết người.”

Nhưng, thưa độc giả, nàng có biết nó. Nó là con chuột công đã rơi vào bát xúp của mẹ nàng. Và nó đang đội chiếc thìa xúp của mẹ nàng trên đầu. Công chúa hạ thấp đầu xuống. Nàng đang tập trung kìm nén nỗi giận dữ đang nhảy lên trong người mình.

“Nhìn lại đi, công chúa. Hay là nàng không dám nhìn? Có phải những cảm xúc hoàng gia của nàng đau đớn khi ánh mắt ngưng lại trên một con *chuột công* hay không?”

“Ta không biết người,” nàng nói, “và ta không sợ nhìn thấy người.” Hạt Đậu ngẩng đầu lên chậm chậm. Đôi mắt nàng đã thách thức. Nàng nhìn chằm chằm vào con chuột công.

“Rất tốt,” Roscuro nói, “như nàng muốn thôi. Nàng không biết tôi. Tuy nhiên, nàng phải làm như tôi nói, vì người bạn của tôi đây có một con dao. Vì vậy hãy ra khỏi giường đi, công chúa. Chúng ta sẽ đi dạo một chút. Tôi thích nàng mặc bộ váy đẹp nhất của nàng, bộ váy nàng đã mặc trong phòng tiệc một dạo chưa lâu ấy.”

“Và đội vương miện lên nữa,” Mig nói. “Đặt nó lên cái đầu công chúa của cô ấy.”

“Phải,” Roscuro nói. “Công chúa, xin đừng quên vương miện của nàng.”

Hạt Đậu, vẫn nhìn Roscuro chầm chầm, gạt chần sang một bên và ra khỏi giường.

“Nhanh nhanh lên,” Roscuro nói. “Chúng ta phải đi dạo một chút trong khi trời vẫn còn tối và toàn bộ lâu đài vẫn ngủ say - ngu ngốc, ôi thật ngu ngốc. Tôi thấy lo sợ cho số phận của nàng.”

Công chúa lấy ra một bộ váy từ tủ quần áo của mình.

“Phải,” Roscuro tự nói với mình, “chính là bộ đó. Chính xác. Nhìn nó lóng lánh trong ánh sáng kìa. Đáng yêu làm sao.”

“Ta cần người cài khuy váy,” công chúa nói khi xỏ chân vào chiếc váy. “Mig, cô phải giúp ta.”

“Công chúa nhỏ bé,” Roscuro nói, “nàng nghĩ rằng nàng có thể lừa được một con chuột công hay sao? Miggery Heo Nái thân mến của chúng ta sẽ không đặt dao xuống đâu. Một chút cũng không. Phải không, Miggery Heo Nái? Vì điều đó có thể sẽ làm hỏng cơ hội trở thành công chúa của cô mà, đúng không nào?”

“Chờ ôi,” Mig nói, “phải rồi.”

Và vì thế trong khi Mig chĩa con dao về phía công chúa, Hạt Đậu ngò ì cho con chuột công bò lên lưng, cài khuy váy cho mình, từng cái từng cái một.

Công chúa giữ mình im như tượng. Chỉ có một hành động nàng tự cho phép mình là thế này: Nàng liếm môi, liếm đi liếm lại, vì nàng nghĩ rằng có thể nếm ở đó cái vị mặn ngọt ngào của món xúp mà mẹ nàng đã cho nàng ăn trong giấc mơ.

“Con không quên đâu, mẹ,” nàng thì thầm. “Con không quên mẹ đâu. Con không quên món xúp đâu.”

Chương Ba Mười Tám

Dẫn xuống ngục tối

BỘ BA KỲ LẠ nọ đi xuống cầ u thang bằ ng vàng của lâu đài. Công chúa và Mig đi cạnh nhau và Roscuro lại giấ u mình trong chiế c túi tạp dề của Mig còn Mig chĩa đầ u dao nhọn vào lưng công chúa và cùng nhau, cả ba đi xuô ng mãi, xuô ng mãi, xuô ng mãi.

Công chúa bị dẫn tới sô ́ phận của mình trong khi xung quanh, tá t cả mọi người đang ngủ say. Nhà vua ngủ trên chiế c giường lớn, vương miện trên đầ u, hai tay bắ t ngang ngực, mơ rằ ng vợ mình, hoàng hậu, là một con chim với bộ lông màu xanh lá cây pha vàng đang gọi tên ông, *Phillip, Phillip, Phillip* không ngừng nghỉ.

Đầ u Bê ́ p ngủ trên một cái giường quá bé đố i với bà bên cạnh căn bê ́ p, mơ về ́ một công thức cho món xúp mà bà không thể tìm thấ y được. “Ta đã bỏ nó ở đâu chứ?” bà lâ m rằ m trong giấ c ngủ. “Công thức ấy đi đâu rồ i chứ? Đấ y là dành cho món xúp yêu thích của hoàng hậu. Ta phải tìm nó.”

Và không xa chỗ Đầ u Bê ́ p, trong chạn thức ăn, trên chiế c túi bột mì, chú chuột nhắ t Despereaux đang ngủ, và mơ, như người biế t đấ y thừa độc giả, về ́ những chàng hiệp sĩ trong áo giáp sáng loáng, về ́ bóng tồ i, và về ́ ánh sáng.

Và trong cả một lâu đài say ngủ, tồ i om, chỉ có duy nhấ t ánh sáng từ cây nế n trong tay Miggery Heo Nái. Cây nế n chiế u lên chiế c váy của công chúa làm nó lóng lánh, và công chúa bước thẳng người trong ánh sáng, cô ́ gắ ng không sợ hãi.

Trong câu chuyện này, thừa độc giả, chúng ta đã nói về trái tim của con chuột nhắt, trái tim của con chuột cống và trái tim của cô hầu gái Miggery Heo Nái, nhưng chúng ta chưa nói về trái tim của nàng công chúa. Giống như hầu hết các trái tim, nó cũng rực rỡ, có phủ bóng tối và có những vệt ánh sáng. Những thứ tối tăm trong trái tim công chúa là thế này: một hòn than rất nhỏ, rất nóng bỏng của nỗi căm giận dành cho con chuột cống đã gây ra cái chết của mẹ nàng. Và thứ tối tăm còn lại là một nỗi đau khổ khủng khiếp, nỗi buồn sâu sắc rằng mẹ nàng đã mất và rằng công chúa giờ đây chỉ có thể nói chuyện được với bà trong những giấc mơ.

Và ánh sáng trong trái tim công chúa là gì? Thừa độc giả, tôi rất vui mừng được nói với người rằng Hạt Đậu là một người tốt, và có lẽ quan trọng nhất, là nàng biết cảm thông. Người có biết cảm thông nghĩa là gì không?

Tôi sẽ nói với người đây: Nó có nghĩa là khi người ta bị ép giải xuống một ngục tối, khi người ta bị một con dao to chĩa vào lưng mình, khi người ta đang gấn trở nên dửng dưng, thì người ta vẫn, trong một chốc lát, còn nghĩ được đến cái kẻ đang cầm con dao ấy.

Người ta còn nghĩ được thế này: “Ôi, Mig tội nghiệp, cô ấy muốn làm công chúa quá và cô ấy nghĩ đây là cách thực hiện điều đó. Mig đáng thương, đáng thương. Mong muốn một thứ đến mức tuyệt vọng như thế thì sẽ thế nào nhỉ?”

Đó, thừa độc giả, là cảm thông.

Và bây giờ người đã có một bản đồ nhỏ về trái tim của công chúa (căm giận, đau khổ, tốt bụng, cảm thông), trái tim nàng mang trong mình khi bước xuống những bậc thang bằng vàng, qua căn bếp và, cuối cùng, vừa lúc bầu trời bên ngoài lâu đài bắt đầu

sáng lên, xuống dưới bóng tối của căn ngục với con chuột cống và người hầu gái.

Chương Ba Mười Chín

Mất tích

MẶT TRỜI LÊN RỌI SÁNG những gì Roscuro và Mig đã làm.

Và cuối cùng, Despereaux cũng tỉnh dậy. Nhưng, than ôi, chú tỉnh dậy quá muộn.

“Tôi chưa hề thấy nó,” Louise hét vang, “và tôi nói cho mà biết, tôi chẳng có trách nhiệm gì với nó cả. Nếu nó mà mất tích thì tôi sẽ bảo cứ đi cho khuất mắt. Khuất mắt đi cái đồ vô tích sự.”

Despereaux ngơ i dậy. Chú nhìn ra đằng sau. Ôi, cái đuôi! Mất rồi! Chú nghĩ đến con dao và chỗ lờ ra phải là cái đuôi... giờ chỉ còn là vết cụt đầy máu.

“Còn khủng khiếp hơn nữa kìa, Gregory chết rồi!” Đâu Bép kêu lên. “Lão già tội nghiệp, sợi thừng của lão chẳng biết bị thứ gì làm đứt mất và lão lạc trong bóng tối rồi sợ hãi đến chết. Thật là quá sức chịu đựng.”

“Ôi không,” Despereaux thà m nói. “Ôi, không, Gregory đã chết.” Chú chuột nhắt đứng dậy và bắt đầu leo xuống khỏi cái kệ. Khi đã ở trên sàn nhà, chú ghé đầu ra khỏi cánh cửa chạn thức ăn và nhìn thấy Đâu Bép đang đứng giữa bếp, hai bàn tay múp míp siết vào nhau. Bên cạnh bà là một người phụ nữ cao cao đang xóc chum chìa khóa à m ã.

“Phải đó,” Louise nói. “Tất cả quân lính của nhà vua ở dưới đó tìm nàng trong ngục và khi trở lên, họ có gì trong tay chứ? Họ mang

theo lão già. Đã chết. Và giờ chị nói với tôi là Mig đi lạc thì tôi bảo rằng ai mà thèm quan tâm chứ?”

Despereaux khẽ thở ra thất vọng. Chú đã ngủ quá lâu. Con chuột công đã ra tay rồi. Công chúa đã biến mất.

“Cái thế giới kiểu gì thế này, chị Louise, nơi mà công chúa thì bị bắt đi ngay trước mũi chúng ta và hoàng hậu thì chết bất đắc kỳ tử còn chúng ta thậm chí chẳng thể lấy món xúp làm thứ an ủi được nữa?” Nói xong, Đâu Bé p bắt đầu khóc.

“Suýt,” Louise nói, “tôi xin cô. Đừng có nói cái từ ấy.”

“Xúp!” Đâu Bé p hét lên. “Tôi sẽ nói đấy. Không ai có thể ngăn tôi được. Xúp, xúp, xúp!” Và rồi bà bắt đầu khóc cho ra khóc, kêu gào và thôn thốc.

“Kìa,” Louise nói. Bà đưa tay chạm vào Đâu Bé p, và Đâu Bé p há t nó ra.

“Sẽ ổn cả thôi,” Louise nói.

Đâu Bé p túm gấu tạp dề lên lau nước mắt. “Không đâu,” bà nói. “Sẽ không bao giờ ổn được nữa đâu. Chúng đã mang công chúa mẹ yêu bé nhỏ của chúng ta đi mất rồi. Chẳng còn điểu gì đáng sợ nữa khi không còn công chúa.”

Despereaux ngỡ ngàng khi thấy những điểu trong trái tim chú đã được nói lên thành lời bởi một phụ nữ dữ tợn và căm ghét chuột như là Đâu Bé p.

Louise lại đưa tay chạm vào Đâu Bé p, và lần này Đâu Bé p để bà vòng một cánh tay qua vai mình. “Chúng ta sẽ làm gì đây? Làm gì đây?” Đâu Bé p rên rỉ.

Và Louise nói, “Suyt. Nào, nào.”

Chao ôi, chẳng có ai an ủi Despereaux cả. Và cũng chẳng có thời gian để cho chú khóc lóc nữa. Chú biết mình phải làm gì. Chú phải tìm nhà vua.

Bởi vì, đã nghe được kế hoạch của Roscuro, thừa độc giả, Despereaux biết rằng công chúa bị nhốt dưới ngục tối. Và vì ít nhiều thông minh hơn Miggery Heo Nái, chú cảm nhận được cái sự thật không nói ra và khủng khiếp đằng sau những lời của Roscuro. Chú biết rằng Mig sẽ không bao giờ làm công chúa được. Và chú biết rằng con chuột công, một khi đã nắm được Hạt Đậu, thì sẽ không bao giờ để nàng thoát.

Và vì thế, con chuột nhắt bé nhỏ, kẻ đã bị nhúng ngập dầu, mình phủ bột mì, và được giải thoát khỏi cái đuôi, lên ra khỏi chạn thức ăn và đi qua hai người phụ nữ đang khóc lóc kia.

Chú đi tìm nhà vua.

Chương Ba Mười

Xuống ngục tối

Ở LÂU ĐÀI, lần đầu tiên trong cuộc đời non nớt của mình, Mig có đủ thức ăn mà ăn. Và cô bé đã ăn cho ra ăn. Cô nhanh chóng trở nên bụ bẫm và càng ngày càng bụ bẫm hơn nữa. Cô trở nên tròn hơn rồi tròn hơn và mập hơn rồi mập hơn. Chỉ có cái đầu cô là vẫn nhỏ như cũ.

Thưa độc giả, là người kể câu chuyện này, nhiệm vụ của tôi là thỉnh thoảng phải nói ra một vài sự thật khó khăn và rất dễ gây bất bình. Vậy nên, trên tinh thần trung thực, tôi phải thông báo với người rằng Mig hơi hơi lười một tí. Và, cô cũng không phải là con dao sắc nhát trong ngăn kéo. Nghĩa là, cô hơi đầu độn một tí.

Vì những nhược điểm này, Louise phải khổ n khổ tìm cho Miggery Heo Nái một công việc mà cô có thể làm được. Một cách nhanh chóng và liên tục, Miggery Heo Nái thất bại khi làm thị nữ (cô bé bị bắt gặp khi đang thử mặc chiếc đầm của một nữ công tước tới làm khách), thợ khâu vá (cô bé khâu chiếc áo choàng của thầy dạy cưỡi ngựa vào váy của mình và làm hỏng cả hai), và phục vụ phòng (được giao đi lau chùi một căn phòng, cô bé cứ đứng đó, há hốc mồm sung sướng, chiêm ngưỡng những bức tường bả ng vàng và những sàn nhà và những tấm thảm, xuýt xoa suốt thế này, “Chờ i ôi, có đẹp không cơ chứ? Chờ i ôi, thật là đặc biệt làm sao chứ?” và chẳng có lau chùi gì cả).

Và trong khi Mig đang cố gắng rồi thất bại trong những việc nhà lặt vặt này, những chuyện quan trọng khác đang diễn ra trong lâu đài. Con chuột công, trong ngục tối dưới kia, đang đi tới đi lui và

lầm rầm trong bóng tối, đợi chờ để trả mọi thù với công chúa. Và trên tầng trên của lâu đài, công chúa đã gặp một con chuột nhắt. Và con chuột nhắt đã đem lòng yêu nàng.

Liệu rồi sẽ có hậu quả nào hay không? Hẳn rồi.

Tỉ như việc Mig không thể làm nổi một công việc gì cũng có những hậu quả của nó. Vì, cuối cùng, trong phương án chót, Louise đã giao Mig xuống bếp, nơi Đầu Bếp nổi tiếng về việc giải quyết rất hiệu quả những trường hợp khó phụ việc. Trong bếp của Đầu Bếp, Mig đánh rơi vỏ trứng vào bột làm bánh ngọt; cô cọ sàn bếp bằng đầu ăn thay vì nước rửa; cô hất xì hơi đúng vào món sườn lợn của nhà vua ngay trước khi nó được dọn ra cho ngài.

“Trong tất cả những kẻ vô tích sự mà ta từng gặp,” Đầu Bếp hét lên, “chắc chắn người là đứa tệ nhất, đứa tai súp lơ nhất, đứa vô dụng nhất. Chỉ còn mỗi một chỗ cho người thôi. Ngục tối.”

“Hả?” Mig nói, khum tay quanh tai mình.

“Người bị tối xuống ngục tối. Người phải mang bữa trưa xuống cho lão cai ngục. Đây là nhiệm vụ của người kể từ giờ trở đi.”

Thưa độc giả, người biết là lũ chuột nhắt trong lâu đài sợ ngục tối. Liệu tôi có phải nói với người rằng cả con người cũng sợ nó hay không nhỉ? Hẳn là nó cũng chẳng xa lạ gì trong suy nghĩ của họ. Trong những tháng âm áp, một mùi khắm lăm bốc lên từ sâu thẳm tối tăm và len lỏi khắp lâu đài. Và trong những đêm mùa đông lạnh lẽo và yên ắng, những tiếng hú ghê rợn phát ra từ cái chỗ tối tăm ấy, cứ như thể chính lâu đài đang khóc than rên rỉ.

“Chỉ là gió thôi mà,” những người trong lâu đài quả quyết với nhau, “chẳng là gì ngoài gió cả đâu.”

Rất nhiều cô hầu gái được giao mang phần cơm cho lão cai ngục dưới ngục tối đã trở lên với khuôn mặt trắng bệch và khóc lóc, hai tay run lẩy bẩy, răng đánh lập cập, nằng nặc rằng họ sẽ không bao giờ trở lại đó nữa. Và tệ hơn, có cả những câu chuyện được kể rì rầm về những cô hầu gái được giao nhiệm vụ mang cơm cho lão cai ngục, đã bước xuống những bậc thang dẫn tới ngục tối, và không ai còn trông thấy hay nghe về họ thêm một lần nào nữa.

Người có tin đó sẽ là số phận của Mig hay không?

Chờ đi ôi! Tôi hy vọng là không. Câu chuyện này sẽ ra sao nếu không còn Mig?

“Nghe đây! Đừng ngạc nhiên tai súp lơ!” Đâu Bép quát lên. “Đây là việc người phải làm này. Người mang khay thức ăn xuống dưới ngục tối và chờ cho lão già ăn xong rồi bung khay trở lên. Người có nghĩ là sẽ làm được không đây?”

“Ay, cháu nghĩ thế,” Mig nói. “Cháu mang cho lão già cái khay rồi lão ăn những thứ trên đó rồi cháu mang cái khay trở lên. Hẳn là lúc ấy nó sạch bách rồi. Cháu mang cái khay không trở lên từ dưới sâu thăm thăm ấy.”

“Phải rồi,” Đâu Bép nói. “Có vẻ đơn giản, nhỉ? Nhưng ta chắc chắn là người sẽ lại tìm ra cách để hỏng việc cho mà xem.”

“Hả?” Mig nói.

“Không có gì,” Đâu Bép nói. “Chúc may mắn. Người sẽ cần đến điểu ấy đây.”

Bà nhìn theo Mig bước xuống dần những bậc thang ngục tối. Đó chính là những bậc thang mà con chuột nhắt Despereaux đã bị đẩy xuống ngày hôm trước. Tuy nhiên, không giống như con chuột

nhất nọ, Mig có ánh sáng: trên khay thức ăn, có một ngọn nến duy nhất đang bập bùng dẫn đường cho cô bé. Cô quay lại nhìn Đâu Bép từ dưới những bậc thang và mỉm cười.

“Cái đồ`ngô`c nghe`ch tai súp lơ`á y,” Đâu bép nói, lắ`c đầ`u. “Cái kẻ đi xuô`ng ngục tồ`i mà lại mỉm cười thế`kia thì sẽ thành gì cơ chứ, nghĩ mà xem?”

Thưa độc giả, để biế`t câu trả lời cho câu hỏi của Đầ`u Bế`p, người phải đọc tiế`p thôi.

Chương Bốn Mười

Tha thứ

ĐÀ U TIÊN CHÚ ĐẾN PHÒNG NGỰ, nhưng nhà vua không có ở đó. Vì thế Despereaux tuột vào một cái lỗ trên gờ tường và đang trên đường tới phòng của công chúa thì chú bắt gặp Hội Đồng Chuột, mười ba con chuột và một Chuột Đứng Đầu Vô Cùng Cao Quý, đang ngồi quanh mẩu gỗ của họ bàn chuyện đại sự của chuột nhắt.

Despereaux dừng lại và đứng im lìm.

“Thưa các ngài chuột đáng kính,” Chuột Đứng Đầu Vô Cùng Cao Quý nói, và rồi ông ta ngẩng đầu lên từ cái bàn dựng tạm và nhìn thấy Despereaux. “Despereaux,” ông ta thì thào.

Những con chuột khác của hội đồng nghiêng ra phía trước, căng thẳng nghĩ xem cái từ mà Chuột Đứng Đầu vừa thốt ra có ý nghĩa gì.

“Xin ngài nhắc lại ạ?” một con nói.

“Làm ơn nhắc lại ạ?” một con khác nói.

“Tôi không nghe được chính xác,” con thứ ba nói. “Tôi cứ nghĩ là ngài nói ‘Despereaux.’”

Chuột Đứng Đầu như tỉnh lại. Ông ta cố gắng nói tiếp. “Các bạn ạ,” ông ta nói, “một con ma. Một con ma!” Và ông ta giơ một bàn chân run rẩy lên chỉ vào Despereaux.

Những con chuột khác quay lại nhìn.

Và kia là Despereaux Tilling, mình đã y bột mì, đang nhìn lại họ, cái sợi chỉ đỏ rõ mồn một vẫn vòng quanh cổ chú ta như một vết máu mỏng mảnh.

“Despereaux,” Lester nói. “Con trai. Con đã trở lại!”

Despereaux nhìn cha mình và thấy một con chuột già nua với những mảng lông đã ngả bạc. Sao có thể thế được chú? Despereaux mới vài ngày, nhưng cha chú dường như đã già đi mấy năm khi không có chú.

“Con trai, hồn ma của con trai tôi,” Lester nói, những sợi râu của ông rung rẩy, “Ta mơ về con mỗi đêm. Ta mơ đã đánh cái trống dẫn con tới chỗ chết. Ta sai rồi. Những gì ta đã làm là sai lầm.”

“Không!” Chuột Đứng Đầu Vô Cùng Cao Quý kêu lên. “Không!”

“Ta đã phá nó,” Lester nói. “Ta đã phá hỏng cái trống. Con có tha thứ cho ta không?” Ông đan hai bàn chân trước lại vào nhau và nhìn con trai mình.

“Không!” Chuột Đứng Đầu lại hét lên. “Không. Không được xin hồn ma tha thứ, Lester. Ông đã làm điều nên làm. Ông đã làm điều tốt nhất cho cộng đồng chuột.”

Lester phớt lờ Chuột Đứng Đầu. “Con trai,” ông nói, “xin con.”

Despereaux nhìn cha mình, nhìn bộ lông đã y sọc bạc và đôi bàn chân ông đan chặt trước tim mình, và chú chợt thấy như chính trái tim chú sẽ vỡ làm đôi. Cha chú trông thật nhỏ bé, thật buồn.

“Hãy tha thứ cho ta,” Lester lại nói.

Tha thứ, thừa độc giả, tôi nghĩ, cũng rất giống hy vọng và tình yêu, là một thứ tuyệt vời và đầy sức mạnh.

Và cũng là một thứ buồn cười nữa.

Suy cho cùng, chẳng phải là buồn cười sao, khi nghĩ rằng một đứa con trai có thể tha thứ cho cha mình vì ông đã đánh chiếc trống dẫn nó tới cái chết? Chẳng phải buồn cười hay sao khi nghĩ rằng một con chuột nhắt có thể tha thứ cho ai đó về một điều bội bạc đến thế?

Nhưng, đây là những lời Despereaux Tilling nói với cha mình. Chú nói, “Con tha thứ cho cha, cha ạ.”

Và chú nói những lời ấy vì chú cảm nhận được rằng đó chính là cách duy nhất để cứu lấy trái tim của chính mình, để nó khỏi bị vỡ làm đôi. Despereaux, thừa độc giả, nói những lời này để cứu chính mình.

Và rồi chú rời khỏi cha mình mà quay ra nói với tất cả Hội Đòng Chuột. “Các ông đã sai,” chú nói. “Tất cả các ông. Các ông đã bắt tôi phải từ bỏ tội lỗi của tôi; vậy tôi muốn các ông phải từ bỏ tội lỗi của mình. Các ông đã đổ lỗi không phải với tôi. Hãy hối lỗi đi.”

“Không bao giờ,” Chuột Đứng Đầu nói.

Despereaux đứng trước Hội Đòng Chuột, và chú nhận ra rằng mình đã thành một con chuột khác với lần đổ lỗi mặt với họ khi trước. Chú đã xuống ngục tội và trở về từ đó. Chú biết những điều họ chẳng bao giờ biết được; chú hiểu rằng những gì họ nghĩ về chú không còn ý nghĩa gì nữa, không hề.

Và vì thế, không nói một lời nào, Despereaux quay đi và rời khỏi căn phòng.

Sau khi chú đi, Chuột Đứng Đầu vỗ bàn chân run rẩy xuống mặt bàn. “Hỡi các chuột của Hội Đòng,” ông ta nói, “chúng ta vừa có một

hò n ma ghé thăm và nói chúng ta phải hò i
lỗi. Chúng ta sẽ biểu quyê t. Những ai đò ng
ý rằ ng cuộc ghé thăm này *không hề* xảy ra,
biểu quyê t ‘ay.”

Và từ những thành viên của Hội Đò ng
Chuột, một lời đò ng thanh nhỏ nhưng rõ rệt
vang lên “ay.”

Chi có một con chuột chẳng nói gì. Con chuột đó là cha của
Despereaux. Lester Tilling đã quay đầ u đi khỏi những thành viên
khác của Hội Đò ng Chuột; ông đang cớ giấ u những giọt nước mắ t
của mình.

Ông đang khóc, thua độc giả, vì ông đã được tha thứ.

Chương Bốn Mười Một

Nước mắt của một ông vua

DESPEREAUX TÌM THẦY NHÀ VUA trong phòng của Hạt Đậu, đang ngò ì trên chiếc giường của con gái, ghì chặt tấm thảm thêu về cuộc đời của nàng vào ngực. Ông đang khóc than. Mặc dù “khóc than,” thực ra, là một từ quá bé nhỏ so với hành động mà nhà vua đang làm đây. Nước mắt ông đang tuôn trào. Một vũng nước đã hình thành dưới chân ông. Tôi không nói quá đâu. Nhà vua có vẻ như đang có ý định khóc than thành một dòng sông thì phải.

Hỡi độc giả, người đã bao giờ thầy một ông vua khóc chưa? Khi cái mạnh bị biế n thành cái yếu, khi họ tự lộ ra mình là con người, có trái tim, thì cái còn lại đó ở họ thật đáng sợ.

Người có thể chấ c chấ n rằ ng Despereaux rấ t sợ hãi. Nhấ t định là thế . Nhưng dù sao chú vẫn lên tiế ng.

“Thưa ngài?” con chuột nhắ t nói với nhà vua.

Nhưng nhà vua không nghe thầy chú, và khi Despereaux đang nhìn, vua Phillip thả tấm thảm thêu xuố ng rồ i câ m chiế c vương miện lớn bằ ng vàng trong lòng mình lên và cứ lắ y nó đánh vào ngực mình mãi. Nhà vua, như tôi đã nói rồ i đó, có một vài nhược điể m. Ông bị cận thị. Ông ra nhữ ng điề u luật buồ n cười, vô lý, khó thực thi. Và, rấ t giồ ng Miggery Heo Nái, ông không phải là con dao sắ c nhắ t trong ngăn kéo.

Nhưng có một điê`u đáng khâm phục, tuyệt vời, phi thường ở nhà vua. Ông là người có thể và sẵn lòng yêu thương với cả trái tim mình. Và cũng như ông đã yêu hoàng hậu với cả trái tim mình, ông cũng yêu con gái mình bằ`ng cả trái tim, thậm chí còn nhiê`u hơn thế`. Ông yêu công chúa Hạt Đậu bằ`ng mỗi phầ`n tử nhỏ nhấ`t trong sự tồ`n tại của mình, thế` mà nàng đã bị bắ`t đi khỏi ông.

Nhưng điê`u mà Despereaux đế`n để nói với nhà vua thì rấ`t câ`n được nói ra và thế` là chú lại gắ`ng lâ`n nữa. “Xin thứ lỗi,” chú nói. Chú thực sự không chắ`c là một con chuột nhắ`t nên gọi nhà vua ra sao. “Ngài” hình như không phải là một từ đủ trang trọng. Despereaux nghĩ về` điê`u đó một lúc lâu.

Chú hắ`ng giọng. Chú nói to hế`t sức có thể. “Xin thứ lỗi, hỡi Người Đứng Đầ`u Vô Cùng Cao Quý.”

Vua Phillip ngừng đập vương miện vào ngực mình. Ông nhìn quanh phòng.

“Ở dưới này ạ, thưa Người Đứng Đầ`u Vô Cùng Cao Quý,” Despereaux nói.

Nhà vua, nước mắ`t vẫn tuôn rơi, nhìn xuô`ng sàn nhà. Ông nheo nheo mắ`t.

“Có phải một con bọ đang nói với ta không?” ông hỏi.

“Không,” Despereaux nói, “cháu là một con chuột nhắ`t. Chúng ta đã gặp nhau trước đây rô`i đầ`y.”

“Một con chuột nhắ`t!” nhà vua gắ`m lên. “Chuột nhắ`t thì cũng chỉ cách chuột cô`ng một bước chân thôi.”

“Thưa ngài,” Despereaux nói, “Người Đứng Đầ`u Vô Cùng Cao Quý, ngài phải nghe cháu ạ. Điề`u này rắ`t quan trọng. Cháu biế`t con gái ngài đang ở đâu.”

“Người biế`t ư?” nhà vua nói. Ông sụt sịt. Ông xì mũi vào chiếc áo choàng hoàng gia của mình. “Ở đâu?” ông nói, và khi ông cúi xuô`ng để nhìn Despereaux gắ`n hơn, một giọt nước mắ`t, hai giọt nước mắ`t, ba giọt nước mắ`t cỡ nhà vua, to khủng khiế`p rơi xuô`ng đầ`u Despereaux với một tiế`ng tồm to và lặn xuô`ng lưng, rửa sạch bột mì trắ`ng, để lộ ra bộ lông nâu của chú.

“Thưa ngài, Người Đứng Đầ`u Vô Cùng Cao Quý, thưa ngài,” Despereaux vừa nói vừa lau nước mắ`t của nhà vua khỏi mắ`t mình, “nàng đang ở trong ngực ạ.”

“Nói đố`i,” nhà vua nói. Ông ngồ`i thẳng dậy. “Ta biế`t mà. Tất cả bọn gặ`m nhắ`m đầ`u là những kẻ đố`i trá và trộm cướp. Con bé không có trong ngực. Lính của ta đã tìm kiế`m trong ngực rô`i.”

“Nhưng không ai thật sự biết rõ ngực tôi ngoại trừ lũ chuột công, thưa ngài. Có hàng ngàn chỗ có thể là nơi nàng bị nhốt, và chỉ có lũ chuột công mới biết thôi. Quân lính của ngài sẽ không bao giờ tìm được nàng nếu như lũ chuột công không muốn thế.”

“Á,” nhà vua nói, và ông úp hai tay lên tai mình. “Đừng có nói với ta về chuột công hay những gì chúng biết!” ông hét lên. “Chuột công là những kẻ phạm pháp. Chuột công đi ngược lại với luật pháp. Không có con chuột công nào trong vương quốc của ta hết. Chúng không tồn tại.”

“Thưa ngài, Người Đứng Đầu Vô Cùng Cao Quý, điều đó không đúng. Hàng trăm con chuột công sống trong ngực tôi của lâu đài này. Một trong số chúng đã bắt con gái ngài và nếu ngài lệnh cho...”

Nhà vua bắt đầu ngâm nga. “Ta không nghe thấy người!” ông ngừng lại để hét lên. “Ta không nghe thấy người! Và dù sao đi nữa, những gì người nói đều sai hết vì người là đồ gặm nhấm và vì thế cũng là đồ dối trá.” Ông lại bắt đầu ngâm nga trong miệng. Và rồi ông ngừng lại và nói, “Ta đã thuê nhiều thầy bói. Và một nhà ảo thuật. Họ đến từ một vùng đất xa xôi. Họ sẽ nói sự thật. Một con chuột nhắt không thể nói sự thật được.”

“Cháu đang nói với ngài sự thật,” Despereaux nói. “Cháu xin thế.”

Nhưng nhà vua không chịu lắng nghe. Ông vẫn ngò i ôm chặt hai tai. Ông ngâm nga rất to. Những giọt nước mắt to tròn lăn khỏi mặt ông và rơi xuống sàn nhà.

Despereaux ngò i nhìn ông mãi trong sự ngỡ ngàng. Chú nên làm gì bây giờ? Chú đưa một bàn chân đầy bố i rồi lên cổ kéo sợi chỉ đỏ, và bắt chợt giấc mơ của chú ủa về ... bóng tôi và ánh sáng và

chàng hiệp sĩ vung gươm và cái khoanh khắ c khủng khiế p khi chú nhận ra rằ ng bộ áo giáp kia rỗng không.

Và rô i, thưa độc giả, khi chú đang đứng trước nhà vua, một ý nghĩ đáng kinh ngạc, tuyệt vời nảy đê n với con chuột nhắ t. Giả như bộ áp giáp rỗng không vì một lý do nào đó? Giả như nó rỗng không là vì nó đang chờ đợi?

Đợi chú.

“Người biế t ta mà,” đó là điề u chàng hiệp sĩ trong giấ c mơ của chú đã nói.

“Phải,” Despereaux nói to lên trong nỗi kinh ngạc. “Mình có biế t anh ta.”

“Ta không nghe thấ y người,” nhà vua ngâm nga.

“Mình phải tự làm điề u đó,” con chuột nhắ t nói. “Mình sẽ là chàng hiệp sĩ trong bộ áo giáp sáng loáng. Không còn cách nào khác. Phải là mình thôi.”

Despereaux quay đi. Chú bỏ lại vị vua đang khóc lóc. Chú đi tìm thầ y chỉ.

Chương Bốn Mười Hai

Đoạn chỉ còn lại

THẦY CHỈ ĐANG NGỒI trên nóc ống chỉ, dùng đũa cái đôi và ăn một mẩu cá nây.

“Ồ, nhìn này,” lão nói khi trông thầy Despereaux. “Thử nhìn mà xem kìa. Đó là con chuột đã yêu một nàng công chúa của loài người, trở về nguyên vẹn từ ngục tội. Thầy chỉ già sẽ nói rằng ta đã không làm tốt công việc của mình, rằng bởi vì cậu vẫn còn sống, ta hẳn đã thất bại sai sót chỉ. Nhưng không phải vậy. Và làm sao ta biết là không phải vậy ư? Vì sợi chỉ vẫn ở quanh cổ cậu kìa.” Lão gật đầu và cắn một miếng cá nây.

“Cháu cá nây đoạn còn lại,” Despereaux nói.

“Đoạn còn lại của cái gì? Cổ cậu à?”

“Đoạn chỉ còn lại.”

“Ồ, ta không thể cứ đưa nó cho bất kỳ con chuột già nào được,” thầy chỉ nói. “Họ nói chỉ đó là đặc biệt, là linh thiêng; mặc dù ta, chính ta, sau khi bỏ nhiều thời gian ra với nó, thì biết rõ nó là cái gì.”

“Nó là gì vậy?” Despereaux nói.

“Chỉ,” thầy chỉ nói. Lão nhún vai và cắn rộp một miếng cá nây. “Không hơn. Không kém. Nhưng ta giả vờ, anh bạn ạ, ta giả vờ. Mà có thể cho ta hỏi rằng cậu định làm gì với sợi chỉ được không?”

“Cứu công chúa ạ.”

“À, phải, công chúa. Nàng công chúa xinh đẹp. Đó là khởi nguồn của cả câu chuyện này, phải không?”

“Cháu phải cứu nàng. Chẳng có ai ngoài cháu làm việc đó cả.”

“Có vẻ như đó là cách của hâu hết mọi chuyện vậy. Chẳng có ai đi làm những việc thật sự khó chịu ngoài trừ chính mình. Và chính xác là làm thế nào để dùng một ống chỉ mà cứu được công chúa vậy?”

“Một con chuột công đã bắt nàng mà giấu trong ngực tôi, vì thế cháu phải trở lại ngực tôi, mà ở đó thì toàn là những lỗ ngoặt và rẽ và những căn phòng ẩn kín.”

“Như một mê cung,” thầy chỉ nói.

“Phải, như một mê cung. Và cháu phải tìm đường đến chỗ nàng, tới bất kỳ nơi nào giấu nàng, và rồi cháu phải dẫn nàng trở lại nữa, và cách duy nhất để làm điều đó là với sợi chỉ. Gregory lão cai ngục đã thắt một sợi dây thừng quanh cổ chân mình để không bị lạc.” Và khi nói điều này, chú rùng mình, nghĩ đến Gregory và sợi dây thừng bị đứt của lão, đã chết dần chết mòn, mất xác trong bóng tối. “Cháu,” Despereaux nói, “cháu... cháu sẽ dùng sợi chỉ.”

Thầy chỉ gật đầu. “Ta hiểu, ta hiểu,” lão nói. Lão cắn một miếng cá nhân tây trâm tư. “Cậu, anh bạn của ta, đang theo đuổi một sứ mệnh.”

“Cháu không biết đó là gì,” Despereaux nói.

“Cậu không cần phải biết. Cậu chỉ cần thầy bị thôi thúc phải làm điều đó, cái nhiệm vụ bất khả thi, quan trọng trước mắt.”

“Bất khả thi?” Despereaux nói.

“Bất khả thi,” thầy chỉ nói. “Quan trọng.” Lão ngồ ỉ nhai câ ần tây và đăm chiêu nhìn vào đầu đố vượt xa cả Despereaux, và rô ỉ bất ngờ lão nhảy xuố ờng khỏi ô ờng chỉ.

“Ta là ai mà lại đi chấ ờn đường một sứ mệnh chứ?” lão nói. “Lăn nó đi.”

“Cháu lâ ỷ nó được ư?”

“Được. Cho sứ mệnh của cậu.”

Despereaux giơ cao hai bàn chân trước chạm vào ô ờng chỉ. Chú đẩy thử một cái về ề phía trước.

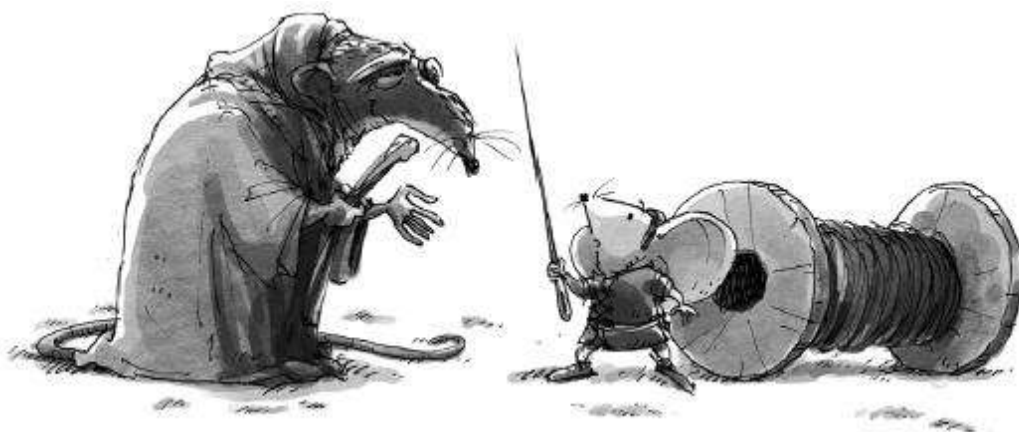
“Cảm ơn ông,” chú nói, nhìn vào mắ ờt thầy chỉ. “Cháu không biế ờt tên ông.”

“Hovis.”

“Cảm ơn ông, Hovis.”

“Còn thứ này nữa. Một thứ thuộc về ề sợi chỉ.” Hovis đi vào trong góc và trở ra với một cây kim. “Cậu có thể dùng nó làm vật bảo vệ.”

“Như một thanh gươm,” Despereaux nói. “Như là thứ một hiệp sĩ phải có vậy.”

“Phải,” Hovis nói. Lão nghiêng n̄n dứt một đoạn chỉ và dùng nó để buộc cây kim quanh bụng Despereaux. “Như thế này.”

“Cảm ơn ông, Hovis,” Despereaux nói. Chú tựa vai phải vào ổ n̄g chỉ và lại đẩy nó về phía trước.

“Chờ đã,” Hovis nói. Lão đứng thẳng lên hai chân sau, đặt bàn chân lên vai Despereaux, và nghiêng gâ n̄n lại chú. Despereaux ngửi thấy cái mùi sạch sẽ và sắ c ngọt của cầ n̄n tây khi thấy chỉ nghiêng đầu chú, ngọam lầ y sợi chỉ quanh cổ Despereaux với bộ răng sắ c nhọn, và kéo mạnh.

“Đó,” Hovis nói, khi mẩu chỉ đứt và rơi xuống đất. “Giờ cậu đã tự do. Cậu thấy đó, cậu sắ p xuống ngực tôi không phải vì cậu phải xuống. Cậu xuống bởi vì cậu muốn thế.”

“Phải,” Despereaux nói, “vì cháu đang theo đuổi một sứ mệnh.” Cái từ ấy cảm giác thật dễ chịu và thật phù hợp trong miệng chú.

Sứ mệnh.

Hãy nói từ đó lên đi, hơi độc giả. Hãy nói lên từ “sứ mệnh”. Đó là một từ phi thường, phải không nào? Thật nhỏ bé nhưng cũng đã y ấ p kỳ diệu, đã y ấ p hy vọng.

“Tạm biệt,” Hovis nói khi Despereaux đẩy ổ n̄g chỉ ra khỏi cái hốc của thầy chỉ. “Ta chưa bao giờ biết một con chuột nhắ t nào thoát được khỏi ngực tôi chỉ để lại trở lại nơi ấy. Tạm biệt, anh bạn. Tạm biệt, hồi con chuột nhắ t giữa vô vàn chuột nhắ t.”

Chương Bốn Mười Ba

Thứ mà Đầu Bếp đang khuấy

ĐÊM ĐÓ DESPEREAUX lăn ổ'ng chỉ khỏi cái ổ của thầ'y chi, đi qua vô số' những hành lang và tuột xuố'ng ba lầ'n câ' u thang.

Hỡi độc giả, cho phép tôi được nói thêm điề' u này với người: Trung bình một con chuột nhắ't số'ng trong nhà (hay là số'ng trong lâu đài, nê' u người thích nói thê') nặng chừng hơn một lạng.

Despereaux, như người biế't rô'i đầ'y, thì chẳng thể gọi là trung bình được. Thực tề', chú bé đế'n mức chỉ bằ'ng nửa cân nặng của một con chuột trung bình: nửa lạng. Chỉ có thê' thôi. Chú chả là gì ngoại trừ nửa lạng chuột hì hục đẩy cái ổ'ng chỉ nặng gầ'n bằ'ng mình.

Thật thà mà nói, thưa độc giả, người nghĩ sao về' khả năng thành công trước sứ mệnh này của chú ta?

Bằ'ng không. Vô ích. Vô phương.

Trúng ngổ'ng.

Nhưng người, khi tính toán khả năng thành công của chú ta, phải tính đế'n cả yế'u tố' tình yêu của chú đố'i với công chúa. Tình yêu, như chúng ta đã bàn đế'n rô'i đầ'y, là một thứ đầ'y sức mạnh, tuyệt vời, và buồ'n cười, có khả năng dời cả núi non. Và rấ't nhiề' u ổ'ng chi.

Cho dù với tình yêu và mục đích trong tim mình, Despereaux vẫn rấ't, rấ't mệt khi chú tới được trước cánh cửa bê'p của lâu đài lúc nửa đêm. Bàn chân run rẩy và những khô'i cơ giật giật và cái chồ

trước kia là đuôi chú thì cũng giật liên hô`i. Vậy mà chú vẫn còn một chặng đường rắ t, rắ t dài nữa, vào bê`p và xuô`ng nhiê`u bậc thang trong ngục tô`i, và rô`i, bắ`ng cách nào đó, như thê` nào đó, xuyên qua được cái bóng tô`i ngập ngụa chuột cô`ng... và ô`, thừa độc giả, khi chú dừng lại để nghĩ đê`n những gì đang chờ mình phía trước, Despereaux chìm trong cảm giác nã`o nề` của nỗi tuyệt vọng.

Chú tựa đầ`u vào ô`ng chỉ, và chú ngửi thấ`y ở đó mùi câ`n tây, rô`i chú nghĩ tới Hovis và Hovis đã có vẻ tin tưởng vào chú cùng sứ mệnh của chú thê` nào. Thê` là chú chuột ngắ`ng đầ`u lên, sửa vai cho ngay ngắ`n rô`i lại đẩy ô`ng chỉ về` phía trước, nơi chú trông thấ`y, khi đã quá muộn, một ánh sáng bập bùng.

Despereaux lạnh toát người.

Đầ`u Bê`p đang ở trong bê`p. Bà nghiêng người xuô`ng cái bê`p lò. Bà đang khuấ`y một thứ gì đó.

Nước sô`t phải không? Không.

Món hằ`m à? Không.

Thứ mà Đầ`u Bê`p đang khuấ`y chính là... xúp. Xúp đầ`y, hơi độc giả! Trong chính lâu đài của nhà vua, đi ngược lại với luật lệ của nhà vua, ngay dưới mũi nhà vua, Đầ`u Bê`p đang nắ`u món xúp!

Khi chú chuột đứng nhìn, Đầ`u Bê`p đưa cả mặt mình vào giữa đám khói bốc lên từ cái nô`i và hít một hơi thật sâu. Bà mỉm một nụ cười vô cùng hạnh phúc, và làn khói bay lượn quanh bà rô`i bắ`t lắ`y ánh sáng của nê`n, làm thành một chiế`c vương miện trên đầ`u bà.

Despereaux biế`t Đầ`u Bê`p cảm thấ`y ra sao về` chuột nhắ`t trong bê`p của mình. Chú nhớ như in lời hướng dẫn của bà đố`i với

Mig về` chính chú: Giết nó đi. Con chuột tốt duy nhất là con chuột chết.

Nhưng chú phải đi qua căn bếp của Đâu Bếp để đến được cánh cửa ngục tối. Và chú không còn nhiều thời gian để mà hoang phí nữa. Không còn lâu nữa ánh sáng ban ngày sẽ rạng, cả lâu đài sẽ thức giấc và một con chuột nhắt chẳng còn chút cơ hội nào đẩy được một ống chỉ qua sàn bếp mà không bị ai để ý. Chú sẽ phải lén lút đi qua bà Đâu Bếp ghét chuột này ngay bây giờ.

Và thế là, lấy hết mọi can đảm, Despereaux dựa người vào ống chỉ và đẩy nó lăn qua sàn bếp.

Đâu Bếp quay khỏi chiếc bếp lò và, với một chiếc thìa còn nhỏ nước xúp trong tay và vẻ kinh sợ trên khuôn mặt, quát lên, “Ai đó?”

Chương Bốn Mười Bốn

Tai của ai thế kia

“AI ĐÓ?” Đâu Bê p quát lên lên nữa.

Despereaux đủ thông minh để không hé một lời.

Căn bê p im lìm.

“Hừm hừm,” Đâu Bê p nói. “Không có gì cả. Chẳng có gì sất. Chỉ là hai cái tai Nellie sợ hãi của ta dọa dẫm ta thôi đây mà. Đúng là một bà ngớ c,” bà vừa tự nhủ vừa quay lại bê p lò. “Người đúng là một bà ngớ c chỉ sợ bị bắt quả tang nâ u xúp.”

Despereaux thụp xuống chỗ ổ ng chỉ và khi chú tựa vào đó, tim thì đập bình bịch, bàn chân thì run lẩy bẩy, một thứ gì đó bé nhỏ mà thật tuyệt vời xuất hiện. Một cơn gió nhẹ nửa đêm lọt vào căn bê p, nhảy múa trên bê p lò và rồi tóm lấy mùi thơm món xúp mà cuộn tròn xoáy tỏa khắp sàn bê p và mang đến trúng cái mũi của chú chuột nhắt.

Despereaux ngửa cổ lên. Chú khịt khịt mũi. Chú lại khịt khịt nữa. Chưa bao giờ trong đời mình chú lại được ngửi thấy một mùi gì đáng yêu, quyên rũ đến thế. Với mỗi cái khịt khịt, chú thấy mình như lớn mạnh thêm lên, dũng cảm thêm lên.

Đâu Bê p cúi sát xuống cái nô i và cho thìa vào, lấy thìa ra, thổi khói rồi đưa lên miệng nháp và nuốt.

“Hummmmm,” bà nói. “Hừm.” Bà lại nháp một thìa nữa. “Còn thiêu thứ gì đó,” bà nói. “Có lẽ là thêm muôi.” Bà để thìa xuống và

cầm một cái lọ đựng muôi to tướng lên, rắc rắc muôi vào trong nôi.

Và Despereaux, cảm thấy mạnh bạo lên nhờ mùi thơm của món xúp, lại bắt đầu công việc đẩy ống chỉ.

“Nhanh chân lên,” chú vừa tự nói với mình, vừa đẩy ống chỉ qua sàn bêp, “làm nhanh lên. Không được suy nghĩ nữa. Chỉ đẩy tới thôi.”

Đầu Bêp quay phắt lại, lọ muôi vẫn trong tay, và quát lên, “Ai đi đó?”

Despereaux ngừng đẩy. Chú núp sau ống chỉ khi Đầu Bêp với ngọn nến từ bêp lò và giơ cao lên.

“Hừm hừm,” bà nói.

Ánh nến lại gần hơn, gần hơn nữa.

“Cái gì thế này?”

Luồng sáng hạ xuống ngay đôi tai lớn của Despereaux đang thò ra bên cạnh ống chỉ.

“Ô,” Đầu Bêp nói, “tai của ai thế kia?”

Và luồng sáng từ ngọn nến lúc này rọi lên mặt Despereaux.

“Chuột nhắt,” Đầu Bêp nói. “Một con chuột nhắt trong bêp của ta.”

Despereaux nhắm mắt lại. Chú chuẩn bị đón cái chết của mình.

Chú chờ mãi, thua độc giả. Và chờ mãi. Và rồi chú nghe thấ y tiế ng cười to.

Chú mở mắ t ra và nhìn lên Đầ u Bế p.

“Hô,” Đầ u Bế p nói. “Hô hô. Lầ n đầ u tiên trong đời, ta thấ y vui mừng khi trông thấ y một con chuột nhắ t trong bế p của mình.

“Tại sao,” bà hỏi, “tại sao ta lại vui chứ?”

“Hô hô. Bởi vì một con chuột nhắ t không phải là quân lính của nhà vua ở đây để trừng phạt ta vì tội nầ u xúp. Đầ y là lý do tại sao. Bởi vì một con chuột nhắ t không phải là quân lính của nhà vua đầ n đây để bắ t ta xuố ng ngục tồ i vì tội sở hữu một cái thìa. Hô hô. Một con chuột nhắ t. Ta, Đầ u Bế p, rấ t vui được gặp một con chuột nhắ t.”

Khuôn mặt của Đầ u Bế p đỏ lên và cái bụng của bà rung rinh. “Hô hô,” bà lại nói. “Và chẳng phải là con chuột nhắ t nào cũng thế nhé. Một con chuột với cây kim buộc chặt vào hông, một con chuột không đuôi. Chẳng phải là đáng yêu hay sao? Hô hô.” Bà lắ c đầ u và chùi nước mắ t. “Nghe này, chuột nhắ t, đây là những thời khắ c phi thường. Và vì thế, câ n phải giữ gìn chút hòa bình giữa chúng ta. Ta sẽ không hỏi người đang làm gì trong bế p của ta. Và người, ngược lại, cũng sẽ không nói với ai rằ ng ta đang nầ u nướ ng.”

Bà quay lại bế p lò, đặt cây nế n xuố ng, câ m thìa lên nhúng vào trong nồ i xúp rồi lắ y nó ra và ché p ché p miệng.

“Chưa đúng,” bà nói, “vẫn chưa đúng. Vẫn còn thiế u gì đó.”

Despereaux không động đậy. Chú không thể động đậy được. Chú bị nỗi sợ hãi làm tê đi. Chú ngồ i bệ t trên sàn bế p. Một giọt nước

mắ t trào ra từ mắ t trái chú. Chú đã nghĩ là Đậ`u Bế`p sẽ giết mình.

Thay vào đó, thừa độc giả, bà lại cười vào mặt chú.

Và chú ngỡ ngàng khi nhận ra tiế`ng cười của bà lại có thể làm chú đau đón đê`n thê`.

Chương Bốn Mười Lăm

Một ít súp

ĐÀ U BẾ P KHUẤ Y NÔ I XÚP, thả chiếc thìa xuống rồi giờ cao cây lên và quay nhìn Despereaux.

“Người đang đợi gì chứ?” bà nói. “Đi, đi mau, đi mau. Sẽ chẳng còn cơ hội nào cho một con chuột nhắt thoát khỏi bếp của ta mà lành lặn nữa đâu.”

Mùi thơm của món súp lại tỏa về phía Despereaux. Chú hít mũi lên. Râu chú rung rung.

“Phải rồi,” Đà u Bế p nói. “Chính mùi súp là thứ người đang hít hà đó. Công chúa, dù người có biết hay quan tâm đến hay không, đang mất tích, cậu chúa phù hộ cho cô bé có trái tim nhân hậu. Và những thời khắc này thật tội tệ. Và khi nó tội tệ, thì súp chính là câu trả lời. Chẳng phải nó có mùi thơm của câu trả lời hay sao?”

“Phải,” Despereaux nói. Chú gật đầu.

Đà u Bế p quay lại. Bà đặt lên xuống, cầm thìa lên rồi bắt đầu khuấy. “Ôi,” bà nói, “những ngày đen tối.” Bà lắc đầu. “Còn ta thì đang cọt đũa chính mình. Nếu súp mà không ai ăn thì còn nghĩa lý gì nữa. Súp cần được nêm bởi miệng người khác, được hâm nóng bằng một trái tim khác.”

Bà ngừng khuấy. Bà quay nhìn Despereaux.

“Chuột nhấ t,” Đầ u Bế p nói, “ngươi có muố n nế m ít xúp không?” Và rô i, không đợ i câu trả lời, bà lâ y một chiế c đĩa nông nhỏ, đổ một ít xúp vào đó và đặt xuố ng sà n bế p.

“Lại gầ n đây,” bà nói. “Ta không định làm đau ngươi đâu. Ta thề đầ y.”

Despereaux khụt khịt. Món xúp thơm tuyệt vời, thật đáng kinh ngạc. Vẫn canh chừng Đầ u Bế p, chú bước ra từ sau ổ ng chỉ và bò tới gầ n.

“Lại đây nữa đi,” Đầ u Bế p nói, “nế m đi.”

Despereaux bước lên chiế c đĩa. Xúp ướt đầ y bàn chân chú. Chú cúi đầ u xuố ng món xúp nóng. Chú nhấ p một ngụm. Ô , thật đáng yêu. Tỏi và thịt gà và rau cải xoong, chính là món xúp Đầ u Bế p đã nấ u vào cái ngày hoàng hậu mấ t.

“Thế nào?” Đâu Bê p hỏi đầy lo lắng.

“Tuyệt vời,” Despereaux nói.

“Nhiều tỏi quá không?” Đâu Bê p nói, siết chặt đôi bàn tay múp míp.

“Không,” Despereaux nói. “Hoàn hảo.”

Đâu Bê p mỉm cười. “Thầy chưa?” bà nói. “Chẳng có kẻ nào, dù là chuột nhắt hay là người, mà chẳng trở nên tốt đẹp hơn nhờ chút xúp cả.”

Despereaux cúi đầu xuống nháp tiếp, và Đâu Bê p đứng bên chú mỉm cười, nói, “Chẳng cần thêm chút gì nữa, phải không? Có phải là người bảo thế không? Chuẩn rồi phải không?”

Despereaux gật đầu.

Chú húp xúp xoàm xoạp từng ngụm lớn. Và khi chú bước ra khỏi chiếc đĩa, bốn bàn chân của chú ướt sũng, râu chú nhỏ tong tong còn bụng chú thì no căng.

Đâu Bê p nói với chú, “Chưa đủ đâu, đúng không? Chắc hẳn là chưa xong. Người hẳn muốn thêm chút nữa.”

“Tôi không thể,” Despereaux nói. “Tôi không còn thời gian. Tôi đang trên đường xuống ngục tội cứu công chúa.”

“Ô hô hô.” Đâu Bê p cười phá lên. “Người, một con chuột nhắt, đi cứu công chúa?”

“Phải,” Despereaux nói, “tôi đi thực hiện sứ mệnh.”

“Ồ, vậy thì đừng để ta ngáng đường người.”

Và thế là Đâu Bề p giữ cánh cửa xuống ngục tối mở rộng khi Despereaux lăn ông chỉ qua. “Chúc may mắn,” bà nói với chú. “Hô hô, chúc người may mắn cứu được công chúa.”

Bà đóng cánh cửa lại sau lưng mình, tựa vào đó mà lắc đầu. “Và nếu đó chẳng phải là dấu hiệu cho những ngày kỳ cục này,” bà tự nói với mình, “thì ta chẳng biết nó là gì nữa. Ta. Đâu Bề p. Cho một con chuột ăn xúp và chúc nó may mắn trên đường đi cứu công chúa. Ôi trời ôi. Thực là chuỗi ngày kỳ cục.”

Chương Bốn Mười Sáu

Máu chuột nhất, phải đấy

DESPEREAUX ĐỨNG TRÊN bậc thang cao nhất của hầm ngục và nhìn lom lom vào cái bóng tối đang chờ đợi chú phía dưới.

“Ôi,” chú nói, “ôi trời ôi.”

Chú đã quên mất bóng tối ở hầm ngục có thể tối đến mức nào rồi. Và chú cũng đã quên mất cái mùi khủng khiếp của nó, cái mùi hôi thối của chuột cống, thứ mùi của nỗi khổ.

Nhưng trái tim chú tràn ngập tình yêu dành cho công chúa, bụng chú đầy món xúp của Đâu Bé nên Despereaux cảm thấy can đảm và mạnh mẽ. Thế là chú bắt đầu, ngay lập tức và không chút tuyệt vọng, cái công việc nặng nhọc là vận ống chỉ xuống những bậc thang hẹp của ngục tối.

Xuống, xuống mãi, xuống mãi, Despereaux Tilling và ống chỉ cứ đi. Chậm, thật thật chậm, cả hai lần xuống. Và đoạn đường thì tối, tối, tối om.

“Ta sẽ tự kể cho mình một câu chuyện,” Despereaux nói. “Ta sẽ khơi chút ánh sáng. Để xem nào. Nó bắt đầu thế này: Ngày xưa ngày xưa. Phải rồi. Ngày xưa ngày xưa, có một con chuột nhắt rất, rất bé. Bé một cách kỳ lạ. Và có một nàng công chúa người thật xinh đẹp tên là Hạt Đậu. Và chuyện xảy ra rằng con chuột này chính là kẻ được số phận lựa chọn để phục tùng nàng công chúa, để tôn thờ nàng, và để cứu nàng khỏi bóng tối của hầm ngục khủng khiếp.”

Câu chuyện này làm Despereaux hào hứng lên đáng kể. Đôi mắt chú dâ`n quen với bóng tối, và chú lâ`n xuô`ng bậc thang nhanh hơn, chắ`c chắ`n hơn, thủ thi với chính mình câu chuyện về` một con chuột cô`ng xảo quyết và một cô hầ`u gái béo và một nàng công chúa xinh đẹp và một con chuột nhắ`t dũng cảm và một ít xúp và một ô`ng chỉ đỏ. Thực ra, đó là một câu chuyện rấ`t giồ`ng với câu chuyện người đang đọc đây, và việc kể câu chuyện này mang lại cho Despereaux sức mạnh.

Chú đẩy ô`ng chỉ với nỗi hứng khởi ngập tràn. Và ô`ng chỉ, có lẽ do quá hào hứng được bắ`t đầ`u nhiệm vụ cao cả là giúp đỡ cho cuộc giải cứu một nàng công chúa, đã nhảy thoắ`t về` phía trước, rời khỏi con chuột nhắ`t và một mình lăn tuột xuô`ng bậc thang ngược tối.

“Không,” Despereaux kêu to, “không, không, không!” Chú thoắ`t chạy nhanh như gió, đuổi theo ô`ng chỉ xuyên đi trong bóng tối.

Nhưng ô`ng chỉ đã bắ`t đầ`u lăn trước. Và nó nhanh hơn. Nó bay xuô`ng những bậc thang ngược tối, bỏ xa Despereaux phía sau. Khi đã tới hế`t chân bậc thang, nó cứ lăn mãi lăn mãi cho tới khi, cuối cùng, thật lười biế`ng, nó dừng ngay trước móng vuốt xương xẩu của một con chuột cô`ng.

“Chúng ta có gì thề` này?” con chuột cô`ng một mắ`t nói với ô`ng chỉ.

“Ta sẽ nói cho người biế`t chúng ta có thứ gì,” Botticelli Remorso nói, tự trả lời câu hỏi của chính mình. “Chúng ta có chỉ đỏ. Thật vui mừng biế`t bao. Chỉ đỏ có một nghĩa duy nhắ`t đố`i với chuột cô`ng.”

Hắ`n hế`ch mũi lên. Hắ`n khụt khịt. Hắ`n khụt khịt lâ`n nữa. “Ta nghĩ thầ`y... có thể nào như thề` chứ? Phải rồ`i, chính xác là như thề`. Xúp. Kỳ lạ làm sao.” Hắ`n khụt khịt vài cái nữa. “Và ta nghĩ

thấy mùi nước mắt. Nước mắt con người. Thật vui quá. Và ta cũng phát hiện ra cái mùi” - hắn héch mũi lên thật cao và hít một hơi - “của bột mì và dầu ăn. Ôi trời ôi, thật là một kho hương vị. Nhưng dưới tất cả những mùi đó, ta thấy gì nào? Máu chuột nhắt. Không thể nhầm được, máu chuột nhắt, phải. Ha ha ha! Chính xác! Chuột nhắt.”

Botticelli nhìn xuống ống chỉ đỏ và mỉm cười. Hắn đẩy khẽ ống chỉ bằng một chân.

“Chỉ đỏ. Phải. Chính xác. Chính khi người nghĩ rằng cuộc sống dưới ngục không thể nào còn tốt đẹp hơn được nữa, là khi một con chuột nhắt xuất hiện.”

Chương Bốn Mười Bảy

Không còn lựa chọn

DESPEREAUX ĐỨNG RUN như câ`y sắ`y trên bậc thang. Ô`ng chỉ gắ`n như chắ`c chắ`n là đã mắ`t. Chú không thể nghe thắ`y nó. Chú không thể nhìn thắ`y nó. Lẽ ra chú phải buộc nó vào người mình khi có cơ hội. Nhưng giờ thì đã muộn.

Hoàn cảnh tô`i tệ của Despereaux chợt trở nên thật rõ ràng với chú. Chú là một con chuột nhắ`t nặng nửa lạng một mình trong hắ`m ngục mê cung tô`i om đầ`y những chuột cô`ng. Chú chẳng có gì ngoài một cây kim khâu để tự vệ. Chú phải tìm một nàng công chúa. Và chú phải cứu nàng một khi đã tìm thắ`y nàng.

“Không thể được,” chú nói với bóng tô`i. “Ta không thể làm được.”

Chú đứng lặ`ng. “Ta sẽ quay lại,” chú nói. Nhưng chú không nhúc nhích. “Ta phải quay lại.” Chú lùi lại một bước. “Nhưng ta không thể quay lại được. Ta không có sự lựa chọn nào cả. Ta không có lựa chọn.”

Chú bước một bước lên phía trước. Và rô`i một bước nữa.

“Không còn lựa chọn nữa,” tim chú đập thành thịch khi chú bước xuố`ng những bậc thang, “không còn lựa chọn, không còn lựa chọn, không còn lựa chọn.”

Dưới chân câ`u thang, con chuột cô`ng Botticelli ngô`i đọi, và khi Despereaux bước từ bậc thang cuố`i cùng xuố`ng nề`n ngục tô`i, Botticelli gọi to lên như thể chú là một người bạn lâu ngày không gặp. “A,” Botticelli nói, “đây rô`i. Chính xác. Ta vẫn đang chờ chú mà`y đây.”

Despereaux nhìn thấy hình dáng đen sẫm của một con chuột công, thứ khiến chú sợ hãi và âu lo canh chừng bấy lâu nay, cuối cùng đã bước ra khỏi khoảng tối mờ và tới chào đón chú.

“Xin chào mừng, chào mừng,” Botticelli nói.

Despereaux đặt một bàn chân lên cây kim.

“À,” Botticelli nói, “chú mày có trang bị vũ khí. Thật đáng mê làm sao.” Hấn giơ hai bàn chân lên cao. “Ta đây ở hàng. Ở phải, chắc chắn rồi, chính xác rồi, ta đây ở hàng!”

“Tôi...,” Despereaux nói.

“Phải,” Botticelli nói. “Chú mày.” Hấn cầm lấy chiếc mặt dây chuyền trên cổ mình. Hấn bắt đầu vung qua qua lại lại. “Xin mời, tiếp tục đi.”

“Tôi không muốn làm đau ông,” Despereaux nói. “Tôi chỉ cần vượt qua chỗ ông thôi. Tôi... tôi đang theo đuổi một sứ mệnh.”

“Thật ư?” Botticelli nói. “Thật phi thường. Một con chuột nhắt theo đuổi một sứ mệnh.” Qua rồi lại, qua rồi lại, chiếc mặt dây chuyền đu đưa. “Sứ mệnh gì thế?”

“Sứ mệnh giải cứu công chúa.”

“Công chúa,” Botticelli nói, “công chúa, công chúa. Những ngày này tất cả có vẻ như đều xoay quanh công chúa. Quân lính của nhà vua xuống đây tìm cô ta, chú mày biết đấy. Họ chẳng thấy. Cái đấy thì hẳn nhiên rồi. Nhưng giờ một con chuột nhắt lại tới. Và nó có sứ mệnh giải cứu công chúa.”

“Đúng,” Despereaux nói. Chú bước một bước sang bên trái Botticelli.

“Thật hấp dẫn làm sao,” Botticelli nói. Hắn lười biếng bước một bước sang bên phải, chặn đường Despereaux. “Sao phải vội chứ, anh bạn nhỏ?”

“Bởi vì,” Despereaux nói, “tôi phải...”

“Phải. Phải. Chú mày phải cứu công chúa. Chính xác. Nhưng trước khi chú mày cứu cô ta, chú mày phải tìm được cô ta đã chứ. Có phải không nào?”

“Đúng,” Despereaux nói.

“Nếu như,” Botticelli nói, “nếu như ta nói với chú mày rằng ta biết chính xác chỗ của công chúa thì sao? Nếu như ta nói với chú mày rằng ta có thể đưa chú mày đến thẳng chỗ cô ta thì sao?”

“Ummm,” Despereaux nói. Giọng của chú run run. Bàn chân đặt trên cây kim run run. “Tại sao ông lại làm thế?”

“Sao ta lại làm thế à? Sao ta lại giúp chú mày à? Còn sao nữa... để làm tròn phận sự. Để hoàn thành nghĩa vụ của ta đối với loài người. Để góp phần vào cuộc giải cứu một nàng công chúa.”

“Nhưng ông là một...”

“Một con chuột công chứ gì,” Botticelli tiếp lời. “Phải, ta là một con chuột công. Và ta thấy qua cái run-run-run-rẩy của chú mày rằng những lời đồn đại bị thổi phồng một cách quá đáng về bản chất độc ác của bọn ta đã bay đến đôi tai quá khổ của chú mày rồi.”

“Đúng,” Despereaux nói.

“Nếu như,” Botticelli nói, đu đưa chiếc mặt dây chuyền, “nếu như chú mày cho phép ta được phụ giúp, thì chú mày đã làm ơn làm

phước cho ta lắ m lắ m. Ta không chỉ làm được một việc tốt cho chú mày và nàng công chúa của chú mày, mà hành động của ta sẽ còn giúp rũ bỏ câu chuyện hoang đường kinh khủng về sự độc ác có vẻ như đã bám rịt lấy chuột công ở khắp mọi nơi. Chú mày sẽ cho ta giúp chứ? Chú mày cho ta được giúp chính ta và đồng loại của ta chứ?”

Này độc giả, đây có phải là một trò bịp không?

Tất nhiên là phải rồi!

Botticelli chẳng muốn phụng sự gì cả. Còn lâu mới có chuyện đó. Người biết Botticelli muốn gì rồi đây. Hắn muốn tất cả phải khôn khở. Đặc biệt, hắn muốn chú chuột nhắt bé nhỏ này phải khôn khở. Cách nào hay nhất để làm thế đây?

Còn sao nữa, mang chú ta đến thẳng tới thú chú ta muốn. Công chúa. Cho chú ta trông thấy thú trái tim chú ta khao khát, và rồi, chỉ đúng vào lúc ấy, đổ i mặt với thú chú ta đem lòng yêu, Despereaux sẽ phải chết. Và sau tất cả mọi chuyện đó, thì một con chuột nhắt sẽ thật thơm ngon biết mấy... ướp với hy vọng và nước mắt và bột mì và dầu ăn cùng tình yêu bị ngăn trở!

“Tên ta là Botticelli Remorso, anh bạn nhỏ ạ. Và chú mày có thể tin tưởng ở ta. Chú mày phải tin ta. Chú mày cho ta biết tên chứ?”

“Despreaux. Despereaux Tilling.”

“Despereaux Tilling, bỏ chân ra khỏi vũ khí của chú mày thôi. Đi cùng ta nào.”

Despereaux nhìn hắn chắ m chắ m.

“Đi, đi nào,” Botticelli nói, “thả chân khỏi cây kim đi. Năm lấy đuôi ta. Ta sẽ dẫn chú mày tới chỗ công chúa của chú mày. Ta hứa

đá y.”

Lời hứa của một con chuột cô ng, hơi độc giả, theo những gì người đã biế t, đáng giá bao nhiêu nào?

Phải rô ì.

Zero. Bằ ng không. Vô giá trị. Trúng ngỗng.

Nhưng ta cũng phải hỏi người câu này nữa. Còn có gì để cho Despereaux có thể níu vào nữa chứ?

Người lại đúng nữa rô ì.

Chẳng gì cả.

Và thế ấ là chú chuột nhấ t vươn chân ra. Chú nắ m lấ y đuôi con chuột cô ng.

Chương Bốn Mười Tám

Trên cái đuôi của một con chuột cống

NGƯỜI ĐÃ BAO GIỜ nắm lấy đuôi một con chuột cống chưa? Cao nhất thì nó cũng là một cảm giác không dễ chịu gì, cứng như có vảy và lạnh toát, gập như là bám vào một con rắn nhỏ tí. Tệ nhất, khi người phải phụ thuộc sự sống còn của mình vào một con chuột cống, và khi một phần trong người chắc chắn rằng mình đang bị dẫn đến không gì khác hơn là chỗ chết, thì đó là một cảm giác gớm ghiếc, thật vậy, khi không còn gì ngoại trừ một cái đuôi chuột cống để mà bám lấy.

Dù sao, Despereaux cũng đã dựa vào Botticelli Remorso. Và con chuột cống dẫn chú xuống sâu nữa, sâu mãi vào ngực tối.

Đôi mắt Despereaux, vào lúc này, đã khá quen với bóng tối, mặc dù lẽ ra sẽ tốt hơn nếu mắt chú không nhìn ra, vì những thứ chú thấy khiến chú phải rùng mình run sợ.

Chú đã trông thấy gì?

Chú thấy nền ngực tối vung vãi những nhúm lông, những vòng nút chỉ màu đỏ, và những bộ xương chuột nhắt. Khắp nơi đầy những mẫu xương trắng bé tí sáng lóe lên trong bóng tối. Và chú trông thấy, trong những đường ngầm mà Botticelli dẫn chú qua, có cả xương người nữa, những cái sọ cười ngoác miệng và những mẫu xương ngón tay thon mảnh, dựng lên trong bóng tối và chỉ trở về phía một vài sự thật tốt nhất là không nên nói ra.

Despereaux nhắm mắt lại.

Nhưng cũng chẳng ích gì. Chú vẫn nhìn thấy những khúc xương, những nhúm lông, những vòng nút chỉ, nổi tuyệt vọng như thể mắt chú đang mở to vậy.

“Ha ha, chính xác!” Botticelli cười âm lên khi hắn vượt qua những góc ngách. “Ô, phải, chính xác.”

Nếu như những gì phía trước Despereaux quá kinh khủng để có thể trông ngấm, thì thứ theo sau chú, có lẽ, lại còn tồi tệ hơn nữa: lũ chuột cống, một cuộc diễu hành vui vẻ, đói khát và hăm hở hận thù của những con chuột cống, những cái mõm của chúng héch lên, khụt khịt, khụt khịt.

“Chuột nhắt!” một con hát lên đầy sung sướng.

“Phải, ô phải, chuột nhắt,” một con khác phụ họa. “Nhưng còn có gì đó nữa kia.”

“Xúp!” một con khác hét lên.

“Phải rồi, xúp,” những con khác đồng tình.

“Máu!” một con ca lên.

“Máu,” chúng đều đồng ý với nhau.

Và rô`i chúng hát vang: “Này, chuột chít, chuột chít, chuột chít!
Này, con chuột chít tí ti!”

Botticelli gọi to về` phía lũ chuột cô`ng. “Của ta đấ`y,” hắ`n nói.
“Kho báu nhỏ nhỏ này là của ta tâ`t, thưa quý ông quý bà. Nào, ta xin
đấ`y. Đừng có xâm phạm vào phát hiện này của ta.”

“Ông Remorso,” Despereaux nói. Chú quay nhìn phía sau và
thấ`y lũ chuột cô`ng, những đôi mắ`t đỏ và những cái mõm nhọn
nhỏ. Chú nhắ`m mắ`t lại lâ`n nữa. Chú nhắ`m nghiê`n mắ`t. “Ông
Remorso!” chú hét lên.

“Gì thê`?” Botticelli nói.

“Ông Remorso,” Despereaux nói. Và chú lúc này đang khóc. Chú
không thể ngăn được. “Xin ông. Công chúa.”

“Nước mắ`t!” lũ chuột cô`ng kêu lên. “Bọn ta ngửi thấ`y mùi nước
mắ`t, chuột chít, bọn ta ngửi thấ`y đấ`y.”

“Xin ông!” Despereaux hét lên.

“Anh bạn nhỏ,” Botticelli nói. “Despereaux Tilling bé nhỏ. Ta đã
hứa với chú mà`y rô`i. Và ta sẽ giữ lời.”

Con chuột cô`ng dừng lại.

“Nhìn ra phía trước đi,” hắ`n nói. “Chú mà`y thấ`y gì?”

Despereaux mở mắ`t ra.

“Ánh sáng,” chú nói.

“Chính xác,” Botticelli nói. “Ánh sáng.”

Chương Bốn mươi Chín

Cô muốn gì, Miggery Heo Nái?

LẠI NỮA, THƯA ĐỘC GIẢ, chúng ta phải lùi lại, trước khi có thể tiến lên phía trước. Chúng ta phải xem xem, một tí thôi, chuyện gì đã xảy ra với con chuột công và cô hầu gái và nàng công chúa dưới hầm ngục trước khi Despereaux tìm đến được chỗ họ.

Chuyện xảy ra thế này: Roscuro dẫn Hạt Đậu và Mig sâu vào ngục tối tới một căn phòng bí mật, và ở đó nó hướng dẫn Mig xích công chúa lại.

“Chờ đi ôi,” Mig nói, “cô ta sẽ khổ sở khi vừa phải học các bài học vừa bị xích hết cả lại thế này.”

“Cứ làm theo lời tôi,” Roscuro nói.

“Có lẽ,” Mig nói, “trước khi ta xích cô ta lại, cô ta và ta có thể đổi quần áo, như thế chúng ta có thể bắt đầu ngay khi cô ta làm ta và ta làm công chúa.”

“Ồ, phải,” Roscuro nói. “Hẳn rồi. Một ý kiến tuyệt vời, thưa cô nương Miggery. Nay công chúa, tháo vương miện của cô ra đưa cho cô hầu đi.”

Hạt Đậu thờ dài, tháo vương miện xuống và đưa cho Mig, Mig đội nó lên, nó tuột ngay lập tức xuống cái đầu bé nhỏ của cô và mắc lại, khá đau, trên đôi tai bị hành hạ đáng thương. “Nó to quá,” cô nói, “và đau nữa.”

“Ồ, ô,” Roscuro nói.

“Trông tôi thế nào?” Mig hỏi, mỉm cười với nó.

“Thật nực cười,” nó nói. “Thật đáng cười nhạo.”

Mig đứng sững, chớp chớp cho nước mắt khỏi trào ra. “Nghĩa là ta trông không giống một công chúa ư?” cô bé nói với con chuột công.

“Ý ta là,” Roscuro nói, “cô sẽ *không bao giờ* giống một công chúa, cho dù cái vương miện cô đội lên cái đầu bé tí của cô có to thế nào chẳng nữa. Cô trông y như cái kẻ ngớ c nghệch mà cô đang và luôn luôn là như thế. Giờ thì bắt tay vào việc gì có ích một tí đi, xích công chúa lại. Giờ ăn diện đã hết rồi.”

Mig sụt sịt lau mắt rồi cúi xuống nhìn cái đồng xích khóa trên nền ngục.

“Còn bây giờ, thưa công chúa,” nó nói, “ta e là đã đến lúc sự thật của *nàng* đến rồi đây. Ta sẽ nói cho nàng biết tương lai của nàng sẽ ra sao. Cũng như nàng đã tuyên án ta với bóng tối, ta sẽ tuyên án nàng sống chung thân dưới hầm ngục này.”

Mig ngẩng lên. “Chẳng phải là cô ta sẽ trở lên trên kia để làm hậu gái hay sao?”

“Không,” Roscuro nói.

“Vậy ta sẽ không làm công chúa nữa ư?”

“Không,” Roscuro nói.

“Nhưng ta muốn làm công chúa.”

“Không ai thèm quan tâm đến việc cô muốn gì đâu,” Roscuro nói.

Như người biết đầy, thừa độc giả, Miggery Heo Nái đã nghe điều này rất nhiều lần trong suốt cuộc đời ngắn ngủi của cô rồi. Nhưng giờ đây, trong ngực tôi, nó quá t thẳng vào cô với sức mạnh vô cùng: Con chuột công nói đúng. Không ai quan tâm đến thứ cô muốn. Chưa có ai từng quan tâm. Và có lẽ, tệ hơn hết, sẽ không có ai quan tâm.

“Ta muốn!” Mig hét lên.

“Suýt,” công chúa nói.

“Im đi,” con chuột công nói.

“Ta muốn...,” Mig thút thít. “Ta muốn... ta muốn...”

“Cô muốn gì, Mig?” công chúa hỏi rất nhẹ.

“Hả?” Mig quát lên.

“Cô muốn gì, Miggery Heo Nái?!” công chúa hét lại.

“Đừng có hỏi cô ta thế,” Roscuro nói. “Im đi. Im đi.”

Nhưng đã quá muộn. Lời nói đã được thốt ra, cái câu hỏi, cuối cùng, đã được hỏi. Thế giới ngừng quay và mọi sinh vật nín thở, chờ đợi nghe thứ mà Miggery Heo Nái ước muốn.

“Tôi muốn...,” Mig nói.

“Sao?” Hạt Đậu hét lên.

“Tôi muốn mẹ tôi!” Mig hét lên, vào cái thế giới yên lặng và chờ đợi. “*Tôi muốn mẹ tôi!*”

“Ồi,” công chúa nói. Nàng đưa tay về phía Mig.

Mig nắm lấy nó.

“Ta cũng muố n mẹ ta,” công chúa nói rấ t nhẹ. Và nàng bóp lấ y bàn tay Mig.

“Ngừng lại ngay!” Roscuro hét lên. “Xích cô ta lại. Xích cô ta lại.”

“Chô `i ôi,” Mig nói, “ta không làm thê `đâu. Ngươi không bắ t ta làm thê `được đâu. Ta có con dao này, phải không nào?” Cô bé câ m dao giơ lên.

“Nê `u cô còn có đầ u óc một tí,” Roscuro nói, “và ta thật lòng đờ `rã ng cô có, thì cô sẽ không chĩa cái thứ ấy về `phía ta. Không có ta, cô sẽ không bao giờ tìm được đường ra khỏi ngục tồ i, và cô sẽ chề t đối ở đây, hoặc còn tồ i tệ hơn nữa.”

“Chô `i ôi,” Mig nói, “vậy thì dẫn bọn ta ra khỏi đây ngay, nê `u không ta sẽ chặt ngươi ra thành từng mẩu chuột cô ng đấ y.”

“Không,” Roscuro nói. “Công chúa sẽ ở lại đây trong bóng tồ i. Và cô, Mig, sẽ ở lại đây cùng cô ta.”

“Nhưng ta muố n lên trên kia,” Mig nói.

“Ta e là chúng ta bị giam lại đây rồ i, Mig,” công chúa hét lên, “trừ phi con chuột cô ng đờ i ý và quyề t định dẫn chúng ta ra.”

“Sẽ không có sự đờ i ý nào hê `t,” Roscuro nói. “Không hê `.”

“Chô `i ôi,” Mig nói. Cô bé hạ con dao xuố ng.

Và thê `là, con chuột cô ng và công chúa và cô hầ u gái ngô `i bên nhau trong ngục tồ i trong khi bên ngoài lâu đài, mặt trời mọc và chuyển động qua bầ u trời rồ i lại chìm xuố ng mặt đấ t và đêm xuố ng. Họ ngô `i bên nhau cho tới khi nê `n cháy hê `t và một ngọn khác được thắ p lên. Họ ngô `i bên nhau trong ngục tồ i. Họ cứ ngô `i. Và cứ ngô `i.

Và, thưa độc giả, thật lòng, họ có lẽ sẽ cứ ngỡ mãi như thế, nếu không có một con chuột nhắt tới.

Chười Năm Mười

Khi công chúa gọi tên chú

“CÔNG CHÚA!” Despereaux hét lên. “Công chúa, tôi đến để cứu nàng đây.”

Công chúa Hạt Đậu nghe thấy tên mình. Nàng ngẩng lên.

“Despereaux,” nàng thì thầm.

Và rồi nàng kêu to lên, “Despereaux!”

Thưa độc giả, không có gì trên thế giới này ngọt ngào hơn cái âm thanh của người mình yêu dấu gọi tên mình.

Không có gì cả.

Với Despereaux, âm thanh ấy đáng giá tất cả: cái đuôi đã mất, hành trình xuống ngục tối, thoát khỏi đó rồi lại trở lại.

Chú chạy về phía công chúa.

Nhưng Roscuro, nhanh nhe ra, đã chặn đường chú chuột nhắt.

Công chúa hét lên, “Ôi không, chuột công, ta xin đây. Đừng làm đau cậu ấy. Cậu ấy là bạn ta.”

Mig nói, “Đừng lo, thưa công chúa. Tôi sẽ cứu chút con.”

Cô bé cầm lấy con dao bép. Cô nhắm thẳng cái đầu con chuột công, nhưng cô trượt mất.

“Úi giời,” Miggery Heo Nái kêu lên.

Chương Năm Mười Một

Cái mùi gì thế?

“Á Á Á Á Á Á Á Á Á Á!” Roscuro gào lên.

Nó quay lại nhìn chỗ trước kia là cái đuôi, và ngay lúc ấy, Despereaux vung cây kim và đặt đầu nhọn vào đúng chỗ trái tim con chuột công.

“Không được cử động,” Despereaux nói. “Ta sẽ giết ngươi.”

“Ha ha ha!” Botticelli cười phá lên từ bên ngoài. “Chính xác.” Hắn đập đuôi xuống nền ngực phụ họa. “Cực kỳ hấp dẫn. Một con chuột nhắt sắp giết một tên chuột công. Ôi, mọi chuyện thật còn hay hơn ta đoán nữa. Ta thích vô cùng khi có bọn chuột nhắt xuống ngực tôi này.”

“Cho tôi xem với,” những con chuột công khác nói, xô đẩy lẫn nhau.

“Lùi lại,” Botticelli nói với chúng, miệng vẫn cười vang. “Đề cho con chuột nhắt làm công việc của nó.”

Despereaux giữ cây kim run run về phía tim Roscuro. Chú chuột biết rằng là một hiệp sĩ, nhiệm vụ của chú là bảo vệ công chúa. Nhưng liệu giết con chuột công này có thật sự khiến bóng tối biết mặt không?

Despereaux cúi đầu xuống thật nhẹ. Và khi làm thế, những sợi râu của chú quệt vào mũi con chuột công.

Roscuro khịt khịt.

“Cái mùi... gì thế?” nó hỏi.

“Máu chuột chít!” một con chuột công la to.

“Máu và xương!” một con khác hét lên.

“Bạn đang ngửi thấy mùi nước mắt đấy,” Botticelli nói. “Nước mắt và tình yêu bị ngăn trở.”

“Chính xác,” Roscuro nói. “Và... vẫn còn một thứ gì đó nữa.”

Nó khịt khịt lần nữa.

Và mùi xúp xô tới tâm hồn nó như một con sóng lớn, mang theo ký ức về ánh sáng, cây đèn chùm, âm nhạc, tiếng cười vui, mọi thứ, tất cả những thứ đã và sẽ không bao giờ, không bao giờ có thể có được với một con chuột công như nó.

“Xúp,” Roscuro rên lên.

Và nó bắt đầu khóc.

“Uuuu huhuuuu!” Botticelli quát lên.

“Suyt,” những con chuột công khác suyt khẽ.

“Giết ta đi,” Roscuro nói. Nó ngã phục xuống trước Despereaux. “Sẽ không bao giờ có được. Tất cả những gì ta muốn chỉ là chút ánh sáng. Đó là lý do ta đem công chúa xuống đây, thật đáng, chỉ để có chút vẻ đẹp... chút ánh sáng cho bản thân ta.”

“Ta xin đáng,” Botticelli quát lên, “hãy giết nó đi! Nó là nỗi hổ nhục đối với loài chuột công.”

“Không, Despereaux,” công chúa nói. “Đừng giết nó.”

Despereaux hạ cây kim khâu xuống. Chú quay lại nhìn Hạt Đậu.

“Uuu huuu!” Botticelli lại kêu lên. “Giết nó đi! Giết nó đi! Tất cả những lòng tốt này đang làm ta phát ốm lên đây. Ta thấy mất ngon rồi.”

“Chờ đi!” Mig kêu lên, tay vung dao. “Tôi sẽ giết nó.”

“Không, chờ đã,” công chúa nói. “Roscuro,” nàng nói với con chuột công.

“Gì thế?” nó nói. Nước mắt tuôn ra từ đôi mắt nó, bò xuống râu nó rồi nhỏ xuống nền ngục.

Và rồi công chúa hít một hơi sâu và đặt một bàn tay lên trái tim mình.

Tôi nghĩ, hồi độc giả, là nàng đang có cảm giác y hệt như Despereaux đã có khi chú đối mặt với cha mình khi ông cầu xin chú tha thứ. Điều đó có nghĩa là, Hạt Đậu đã bắt chợt ý thức được

trái tim mình mong manh chừng nào, bóng tối có trong đó đang, luôn luôn, chiếu n đấ u với ánh sáng. Nàng không thích con chuột công. Nàng vẫn sẽ không bao giờ thích nó, nhưng nàng biế t chắ c mình phải làm gì để cứu lấ y chính trái tim mình.

Và thế là, đây là những lời công chúa nói với kẻ thù của nàng.

Nàng nói, “Roscuero, ngươi có muô n một ít xúp không?”

Con chuột công sụt sịt. “Xin đừng giày vò tôi,” nó nói.

“Ta hứa với ngươi,” công chúa nói, “rằ ng nế u ngươi dẫn bọn ta ra khỏi đây, ta sẽ bảo Đầ u Bê p nấ u cho ngươi ít xúp. Và ngươi có thể ăn xúp trong phòng tiệc lớn.”

“Lại nói đế n chuyện ăn,” một con chuột công kêu lên, “hãy đưa con chuột chít cho bọn ta!”

“Phải đấ y,” một con khác kêu to, “giao con chuột nhắ t ra đây!”

“Ai mà thèm nó nữa chứ?” Botticelli nói. “Mùi vị của nó sẽ hỏng cả mấ t. Tá t cả những thứ tha và lòng tồ tấ y. Chẹp. Ta thì chắ c chắ n là sẽ đi đây.”

“Xúp trong phòng tiệc lớn ư?” Roscuero hỏi công chúa.

“Phải,” Hạt Đậu nói.

“Thật không?”

“Thật mà. Ta hứa.”

“Chô i ôi!” Mig kêu lên. “Xúp là thứ phạm pháp đấ y.”

“Nhưng xúp ngon,” Despereaux nói.

“Đúng vậy,” Hạt Đậu nói. “Có phải không?”

Công chúa cúi xuống trước mặt chú chuột nhắt. “Cậu là chàng hiệp sĩ của ta,” nàng nói với chú, “với một cây kim khâu sáng lóa. Và ta thật vui là cậu đã tìm được ta. Lên lầu trên thôi. Đi ăn xúp nào.”

Và, hồi độc giả, họ đã làm thế.

Chương Năm Mười Hai

Hạnh phúc mãi mãi

NHỮNG CÂU HỎI MÀ NGƯỜI muố n được trả lời, tôi biế t, là liệu họ có số ng hạnh phúc mãi mãi hay không?

Có... và không.

Roscuro thì sao? Nó có được số ng hạnh phúc mãi mãi không? Ở thì... công chúa Hạt Đậu đã cho nó được thoải mái lên lầ u trên của lâu đài. Và nó được phép qua lại từ bóng tồ i trong ngục tới ánh sáng ở lầ u trên. Nhưng, than ôi, nó không bao giờ thật sự thuộc về một nơi nào trong hai nơi ấy cả, một số phận buồ n, tôi e là vậy, của những kẻ có trái tim đã tan vỡ và được gắ n lại theo những cách cong queo. Nhưng con chuột cô ng, trong khi kiế m tìm sự tha thứ, đã gắ n rọi chút ánh sáng nhỏ nhoi, chút hạnh phúc vào một cuộc đời khác.

Như thế nào cơ?

Roscuro, thừa độc giả, đã nói với công chúa về người tù nhân từng có một tá m khăn trải bàn màu đỏ, công chúa đã giải quyế t ỏ n thỏa và người tù nhân được tha. Và Roscuro dẫn ông ta lên, ra khỏi ngục tồ i tới với con gái mình, Miggery Heo Nái. Mig, người có lẽ đã đoán ra rồ i đấ y, không được làm công chúa. Nhưng cha cô, để chuộc lại những gì ông đã làm, coi cô y như một cô công chúa trong suố t những ngày còn lại của đời mình.

Còn Despereaux thì sao? Chú có số ng hạnh phúc mãi mãi không? Ở thì, chú không cưới được công chúa đâu, nế u như đó là cách hiểu của người khi nói về hạnh phúc mãi mãi. Cho dù có ở

trong một thế giới kỳ lạ như nơi này, thì một con chuột nhắt và một nàng công chúa cũng không thể cưới nhau được.

Nhưng, độc giả ạ, họ có thể là bạn.

Và họ đã là bạn đấy. Cùng nhau, họ đã có nhiều cuộc phiêu lưu. Những chuyến đi này, tuy nhiên, lại là một câu chuyện khác, và câu chuyện này, tôi e là phải đến hồi kết thúc mất rồi.

Nhưng trước khi người rời đi, hỏi độc giả, hãy hình dung thế này nhé: Tưởng tượng một nhà vua đáng yêu và một công chúa lấp lánh, một cô hầu gái với vương miện trên đầu và một con chuột cống với cái thìa trên đầu nó, tất cả quây quẩn quanh chiếc bàn trong phòng tiệc lớn. Chính giữa chiếc bàn, có một nồi xúp lớn. Ngồi ở vị trí danh dự, ngay bên cạnh công chúa, là một chú chuột nhắt rất bé với đôi tai rất to.

Và lấp ló từ sau một tấm rèm nhung bụi bặm, đang trông mắt kính ngạc nhìn cái cảnh tượng trước mặt là bốn con chuột nhắt khác.

“*Mon Dieu*, trông kìa, trông kìa,” Antoinette nói. “Nó vẫn sống. Nó vẫn sống! Và trông nó đúng là một chú chuột hạnh phúc.”

“Thứ tha,” Lester thì thầm.

“Giời ôi,” Furlough nói, “không thể tưởng tượng nổi.”

“Đúng thế,” thầy chỉ Hovis nói, miệng mỉm cười. “Đúng thế đấy.”

Và, thưa độc giả, đúng là thế đấy.

Có phải không nhỉ?

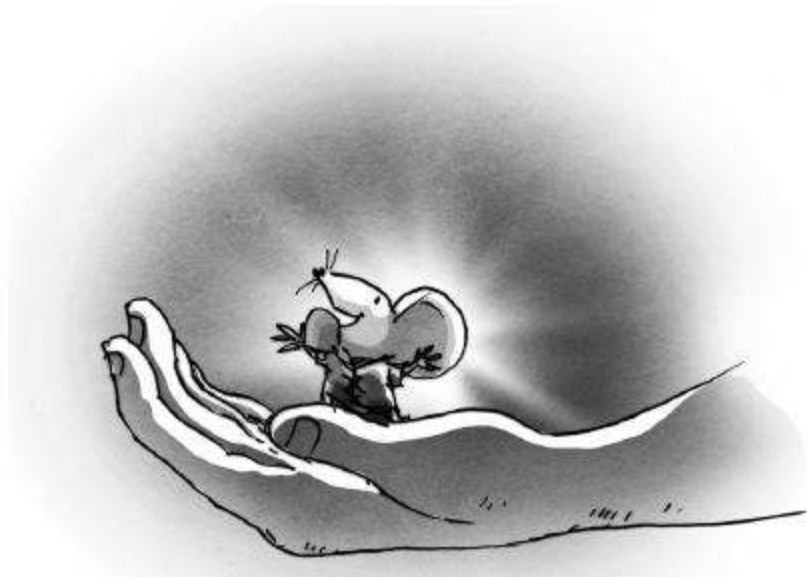
Vĩ Thanh

Người có nhớ khi Despereaux còn trong ngục tối, nắm gọn trong nắm tay khum khum của Gregory lão cai ngục, thì thắm một câu chuyện vào tai lão không?

Tôi sẽ rất thích khi người nghĩ về tôi như một chú chuột nhắt đang kể cho người một câu chuyện, câu chuyện này, với cả trái tim tôi, thì thắm bên tai người để cứu vớt chính tôi khỏi bóng tối, và cũng để giúp người thoát khỏi bóng tối.

“Những câu chuyện là ánh sáng,” Gregory lão cai ngục đã nói với Despereaux như vậy.

Thưa độc giả, tôi mong người đã tìm được chút ánh sáng nơi đây.

MỤC LỤC

CUỐN MỘT Một chú chuột nhắt ra đời - Chương Một Đứa cuống

Chương Hai Một nỗi thất vọng thực sự

Chương Ba Ngày xưa ngày xưa

Chương Bốn Hạt Đậu xuất hiện

Chương Năm Điều kiện Furlough trông thấy

Chương Sáu Cái trống này

Chương Bảy Chú chuột nhắt đáng yêu

Chương Tám Tổng công cho bọn chuột công

Chương Chín Câu hỏi phù hợp

Chương Mười Những lý do tốt đẹp

Chương Mười Một Thầy chỉ đã tới

Chương Mười Hai Adieu

Chương Mười Ba Lòng bội bạc không giới hạn

Chương Mười Bốn Bóng tối

Chương Mười Lăm Ánh sáng

CUỐN HAI Chiaroscuro - Chương Mười Sáu Lóa mắt trước ánh
sáng

Chương Mười Bảy Niềm an ủi nhỏ

Chương Mười Tám Thú tội

Chương Mười Chín Ánh sáng, ánh sáng khắp mọi nơi

Chương Hai Mươi Một cảnh tượng nhìn từ ngọn đèn chùm

Chương Hai Mươi Một Những lời cuối cùng của hoàng hậu

Chương Hai Mươi Hai Nó đã ghép trái tim mình lại

Chương Hai Mươi Ba Hậu quả

CUỐN BA Chờ! Chuyện Miggery Heo Nái - Chương Hai Mươi Bốn Một vốc thuốc lá, một khăn trải bàn màu đỏ, và một con gà mái

Chương Hai Mươi Lăm Cái vòng luân quản

Chương Hai Mươi Sáu Lòng trung thành

Chương Hai Mươi Bảy Một điều ước

Chương Hai Mươi Tám Tới lâu đài

Chương Hai Mươi Chín Bắt đầu bằng những chào và kết thúc bằng ống chỉ

Chương Ba Mươi Xuống ngục tối

Chương Ba Mươi Một Bài hát trong bóng tối

Chương Ba Mươi Hai Canh chừng bọn chuột cống

Chương Ba Mươi Ba Con chuột cống biết tên cô bé

CUỐN BỐN Trở về với ánh sáng - Chương Ba Mười Tư Hãy
giết chúng, ngay cả khi chúng đã chết

Chương Ba Mười Lăm Chàng hiệp sĩ trong bộ áo giáp sáng loáng

Chương Ba Mười Sáu Thứ mà Mig đem theo

Chương Ba Mười Bảy Ném một chút thôi

Chương Ba Mười Tám Dẫn xuống ngục tối

Chương Ba Mười Chín Mất tích

Chương Bốn Mười Tha thứ

Chương Bốn Mười Một Nước mắt của một ông vua

Chương Bốn Mười Hai Đoạn chỉ còn lại

Chương Bốn Mười Ba Thứ mà Đâu Bép đang khuấy

Chương Bốn Mười Bốn Tai của ai thế kia

Chương Bốn Mười Lăm Một ít súp

Chương Bốn Mười Sáu Máu chuột nhắt, phải đây

Chương Bốn Mười Bảy Không còn lựa chọn

Chương Bốn Mười Tám Trên cái đuôi của một con chuột công

Chương Bốn mươi Chín Cô muông gì, Miggery Heo Nái?

Chương Năm Mười Khi công chúa gọi tên chú

Chương Năm Mười Một Cái mùi gì thế?

Chương Năm Mười Hai Hạnh phúc mãi mãi

Vĩ Thanh